

Lösnummerpris 35:-
(inkl moms)

NR 3 juni 1985

Flugfiske i Norden

Flytande nymf Dapping med fluga
Heika Fjällfiskeutrustning Harren

NYHET!

BORON • MAGNESIUM • GRAFIT *Moderna material till moderna flugfiskare*

KINGFISHER LONG BOW Nyheter i boron!

Nu är vi äntligen nöjda! Under två års intensiva tester har vi i samarbete med tillverkaren av vår populära Black Habit-serie, utvecklat denna nya, fantastiska spöserie i boron. Aktionstypen är givetvis "Progressive Compound Taper." I kombination med boronmaterialens egenskaper ger det en distinkthet och känsla som vi tidigare inte erfarit. Long Bow har röryggd, vackert rubinfärgad klinga med matchande lindningar. Spöoglorna på underdelen är av allox- och de övriga av snaketyp. Rullfäste i ädelträ med överkantsfästning. Och i ändbutten finns spöets specifikation snyggt ingraverat. Levereras i tub. Välj ditt Long Bow – Get Boronized –

Namn	Längd	AFTM	Vikt
Cheyenne	8'	3-4	85 g
Navaho	8,5'	5-6	95 g
Cherokee	9'	5-6	100 g
Apache	9,5'	6-7	120 g
Comanche	10'	6-7	130 g
Sioux	10'	8	140 g
Dakota	14'	10-11	350 g

RYOBI MG Flugrullar i Magnesium

Lätthet, precision och styrka kännetecknar Ryobi's flugrullar i magnesium. Rullarna har enkelt utbytbar, utanpåliggande spole som medger fingerbromsning. I kombination med den steglöst justerbara bromsen ger det dig perfekt kontroll vid drillning av stor fisk. Rullarna är vändbara för såväl höger- som vänsterhandsvevning och levereras i praktiska och snygga fodral. Se bl a årets nyhet 357 MG hos din handlare.

	Vikt	Linkap./backing
Ryobi 255 MG	70 g	DT5/ 50 m.
Ryobi 355 MG	85 g	DT7/100 m.
Ryobi 355 MGS	Som ovan	men ljudlös
Ryobi 357 MG	105 g	DT8/100 m.
Ryobi 455 MG	115 g	WF10/100 m.

Agent
SPORTAG
Malmö

KINGFISHER BLACK HABIT Den kompletta spöserien i grafit!

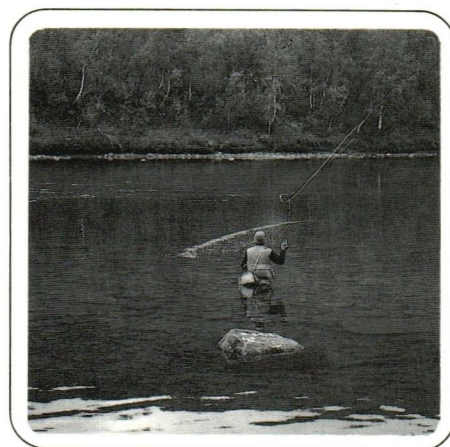
Varför har Black Habit blivit så populär hos flugfiskarna? Vi tror att den främsta anledningen är aktionen. "Progressive Compound Taper" – en aktionstyp där kraften i klingan ökar med belastningen. Man ökar kastlängden och precisionen! Hög finish, trårullfästen och små finesser som spöets namn ingraverat i rullfästets bakkant, bidrar givetvis till populariteten. Hälsa på hos din handlare! Vi tror säkert att något spö passar just dig och ditt fiske. – Och framförallt din plånbok!

Namn	Längd	AFTM	Vikt
Black Midge	7'6"	4	85 g
Black Ant	8'	5	90 g
Black Spider	8'6"	6	95 g
Black Quill	9'	5	100 g
Black Palmer	9'	7	105 g
Black Demon	9'6"	8	115 g
Black Pennell	10'	6	120 g
Black Ghost	10'	8	125 g
Black Dose	11'	8	185 g
Black Doctor	14'	10	350 g
Black Ranger	16'	11	430 g

INNEHÅLL i detta nummer:	Sid
<i>Ledaren: Mina vatten och dina vatten</i>	5
<i>Heika – för bra för att vara sant! Ett norrländskt vildmarksområde reserverat för flugfiske...</i>	6
<i>Suspicious Suspende Nymph. Kläckande dagsländor är en delikatess – inte bara för fisken...</i>	10
<i>Regnbåge – vadå? Reflexioner kring en irrationell fisk</i>	14
<i>Outrigger-metoden. Om nymffiske med förtyngda tafsar och flugor</i>	16
<i>Sportfiskemuseum i Älvkarleby. Nu har det öppnat!</i>	18
<i>Den hemlighetsfulla rödingsjön. Ett mystiskt vatten långt inne på fjället...</i>	19
<i>Glöm inte bort våtflugan. Fler tips för fiske i snabbt vatten</i>	22
<i>Vem drömmer inte om fjällen... Tips och råd inför sommarens fjällvandringar</i>	26
<i>Fotografera med fantasi! Nytt avsnitt i FiN:s fotoskola</i>	30
<i>Dapping – inte bara för irländare. Om en annorlunda fiskemetod</i>	34
<i>"Dappa" i sommar! Prova i sommar, när vinden blåser...</i>	37
<i>Rädda Östersjölaxen! Betala frivillig "troféavgift"</i>	39
<i>Bokbiten. Vi rosar och risar nyutkomna fiskeböcker</i>	42
<i>Tänkt och tyckt. Vet FiN sitt ansvar? frågar en av våra insändarskribenter</i>	44
<i>Harren. En nedvärderad fighter bland våra laxfiskar</i>	46
<i>Köp, sälj och byt. Dags för nya fynd bland våra läsarannonser</i>	48
<i>Nytt på marknaden. Nu finns det laglig djungeltupp att köpa, rapporterar Bengt Öste</i>	50
<i>Tankar på strandkanten. Syndakorset – reflexioner kring en symbolrik bild</i>	54

Omslagsbilden:

Strömmen nedanför
Plassaselet i Laisälven,
de skygga öringarnas dal.
Foto: Leif Milling.

VI ÄR ORVIS I SVERIGE!

Beställ 84-års katalog med
85-års prislista genom att skicka in
namn & adress samt 10:-
(avdrages vid första order)

ORVIS

ORVIS GRAFITE FLUGSPÖN

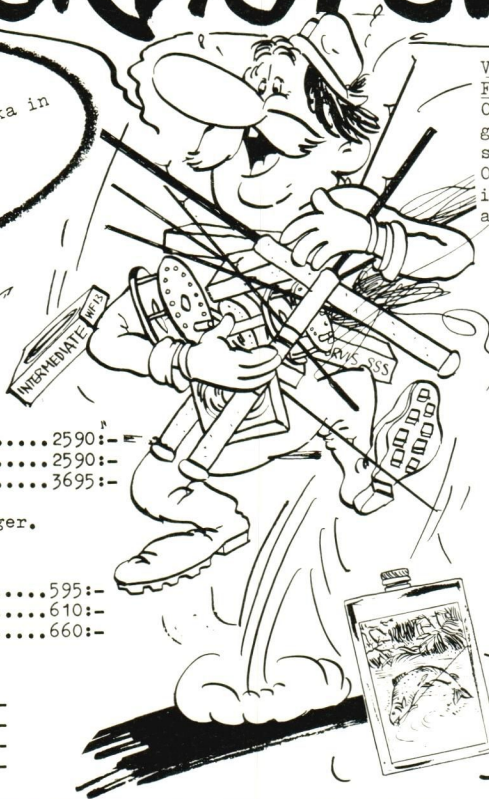
SPRING CREEK 9'3" Vikt 78 g AFTM 4.....2590:-
RIVERMASTER 9½' Vikt 102 g AFTM 7.....2590:-
SALMON SPEY 15' Vikt 336 g AFTM 11.....3695:-
Dessa spön säljes även som klinga.
Vi har även andra Orvis-spön på lager.

ORVIS BATTENKILL FLUGRULLAR

MARK III Vikt 86 g för lina WF6F.....595:-
MARK IV Vikt 95 g för lina WF7F.....610:-
MARK V Vikt 115 g för lina WF8F.....660:-

ORVIS FLUGLINOR

ORVIS SSS flyt WF 5-10.....315:-
ORVIS HY-FLÖTE flyt WF 5-8.....425:-
ORVIS HY-FLÖTE flyt DT 10-11..425:-
ORVIS INTERMEDIATE WF 4-13....315:-

VI ÄR STOLTA ÖVER ATT VARA AGENTER
FÖR ORVIS I SVERIGE.

ORVIS bygger alla sina spön själv från
grunden vilket gör den speciella aktionen
som inga andra fabrikat har. OK, en
ORVIS pryl kostar kanske lite mer, men
i gengäld äger du något som ingen
annan kan göra bättre.

BOX 5194 · 20070 Malmö

Fiske & Fiskar

Telefon 040-60677-66847

INDEX OF ORVIS FLY PATTERNS:

Inkl suppl 1&2 med 356 olika
flugor i färg. Vårt pris 259:-

ORVIS ANGLER CLIPS:

självindragare med avbitare.
ORVIS namn ingraverat. Vårt pris 95:-

ORVIS FISHERMAN'S NIPPER KNIFE:

55x20x10 mm, med många användbara
saker på. Clips, rostfri kniv,
sax fil mm. Vårt pris 155:-

ORVIS "LOMMEFLASKA":

av Sheffieldstål, med ingraverat
fiskmotiv. Rymmer 24 cl.
Vårt pris 275:-

Laxlinan!

**Här är äntligen en lina som är specialgjord för lax- och havsöringsfiske:
En *Longbelly Intermediate*! En lina som kan sjunka eller flyta bero-
ende på hur Du "greasar" den. En lina som ger Dig kontakt med flugan på
ett bättre sätt och som kastar bättre i vind än din vanliga flytlina.**

Tapering och "belly"-längd varierar något från en lina till en annan för att bättre passa till
moderna spön och driven kastteknik. AFTM 7, 8 och 9 är utmärkta för havsörings- eller
lättare laxfiske med enhandsspön och lättare tvåhands. Nr 10 och 11, som är de tyngsta
klasserna, är tänkta för kraftiga tvåhandsspön och har därför längre skjutlina än de andra.

AFTM-klass	Tip	Framtapering	Belly	Baktapering	Skjutlina
7	0,6	2,4	10,5	0,9	12,6
8	0,6	2,7	11,4	0,9	11,4
9	0,6	3,0	12,3	0,9	10,2
10	0,6	3,0	12,3	0,9	14,7
11	0,6	3,0	12,3	0,9	14,7

PRIS I SVERIGE:

klass 7-9 190:00

klass 10-11 220:00

PRIS I NORGE:

klass 7-9 198:00

klass 10-11 228:00

Sverige:

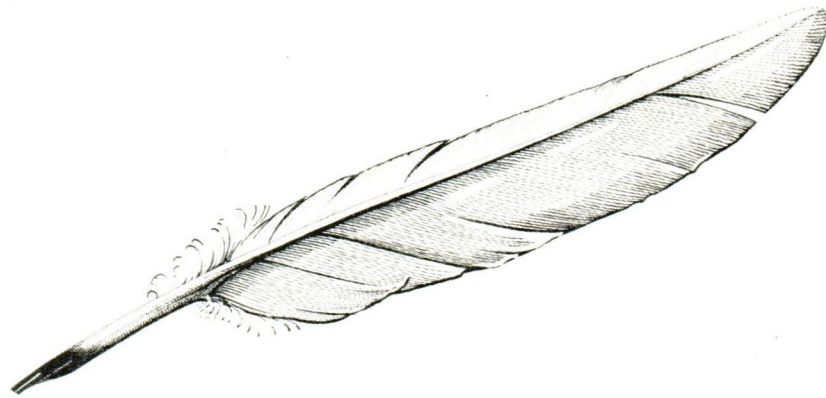
FLY-DRESSING

Box 2003 561 02 HUSKVARNA
tel 036/13 41 97

Norge:

The FLYFISHER

Balders gt 26 OSLO 2
tel 02/44 58 64

Mina vatten och dina vatten

Våra vatten naggas hela tiden i kanten av förorening, miljögifter och kraftutbyggnad. Men är det också så, att vi själva utgör ett hot mot vår eget fiske? Och går FiN i täten för en sådan utveckling, genom vår strävan att presentera fiskevatten runt om i Norden?

I detta nummers *Tänkt och Tyckt* ifrågasätts FiN:s omdöme och ansvar när det gäller tidningens fiskevattensreportage, och på samma sida besvarar och förtydligar Bengt Öste FiN:s policy. Då jag helt står bakom hans svar, så borde det inte finnas anledning ta upp samma ämne också på ledarplats. Men jag väljer ändå att göra så. Frågan har nämligen många sidor – något man som redaktör för FiN ständigt blir påmind om.

En sida består i bedömningen av ett vattens karaktär. Tål det fisketryck över huvud taget? Vissa vatten gör inte det, de är för lågproduktiva och fiskstammen för känslig. Av den anledningen stannar också en del reportage som manus på redaktionens bord, nu liksom tidigare. De publiceras aldrig.

Naturligtvis reagerar ingen läsare positivt över FiN:s "självrensning" i dessa fall. Man vet av naturliga skäl inte vad vi valt att inte publicera...

Bengt Öste nämner i sitt svar under *Tänkt och Tyckt*, att han två gånger fått kraftiga reaktioner efter reportage om norska vatten. Självt har jag fått in liknande reaktioner vid andra tillfällen, men då man kikar lite närmre på de indignerade protesterna, så utbildas snart ett mönster, som i korthet kan beskrivas: FiN:s reportage är mycket bra och intressanta, bland det bästa ni har i tidningen. Men nu har ni tagit er för att skriva om ett av mina egna "smultronställen" – var det verkligen nödvändigt! Skriv gärna om andras vatten, men låt mitt eget vara i fred!

Den delen av kritiken mot FiN:s vattenreportage är mycket cynisk. Det betyder att vi delar in den gemensamma kakan av goda flugfiskevatten i två kategorier – mina vatten och andras, som naturligtvis samtidigt också ska vara öppna för mig själv. Här har det heller ingen betydelse, om den aktuella ån, älven eller sjön är speciellt känslig och skyddsvärd eller inte. Gränsen går vid det egna reviret, och tankarna är desamma var vi än bor i Norden. I Danmark och Sydsverige är det tyska flugfiskare, som är "utsocknes", i Norge är det svenska flugfiskare, och i Norrland är det sörlänningar, som är de främmande fåglarna. Med tanke på alla de vatten vi har i Norden, så borde vi alla kunna dela med oss –

även om det skulle innebära, att vi några veckor på året måste dela favorithöljan med nya ansikten.

I FiN har vi också skrivit om vatten, vilka egentligen sorterat under rubriken "små, känsliga vatten med svaga, självreproducerande bestånd" – alltså den typ av vatten vi normalt inte vill presentera. Men då har vi gjort det i samråd med lokala fiskare. Ett sådant exempel är Emåkvillen, där man gärna ser fler besök av andra flugfiskare. Här inser man nämligen värdet av att många människor lär känna ån och kan hjälpa till att skapa opinion mot utbyggnadshotet av deras lilla pärla.

Ett annat exempel är Byske älv – ett av Sveriges finaste flugfiskevatten. Det är en älv, som tål ett ökat fisketryck, och där de lokala spösvingarna numera gärna ser fler besökande fiskebröder. De förstår att FiN:s reportage är en av många pusselbitar i kampen för att få behålla sin älv. Vidsynthet vinner alltid över trängsynthet...

Som avslutning vill jag belysa dessa rader med att berätta om ett samtal till FiN:s redaktion efter ett annat fiskevattensreportage. Den gången gällde det Njavveforsen, som hade stängts efter FiN:s reportage! Fisken hade dessutom tagit slut!

Det känns naturligtvis "smickrande" för oss som arbetar med tidskriften att veta, att vår genomslagskraft är så enorm. Men sanningen var också här en annan. Det är sant att Njavveforsen stängts – men av helt andra orsaker. Och när det gäller tillresande FiN-läsares möjlighet att på en enda sommar "göra slut på fisken i Njavve", så kan man endast uppgivet skaka på huvudet. Alla, som varit på plats, vet att den några hundra meter långa forsen är en avsnörning mellan de stora sjöarna Saggat och Tjåmotisjaure. Det är omöjligt att med flugspö över huvud taget påverka fiskbeståndens storlek i ett sådant flera mil långt vattensystem...

Sådana argument är inte ens värda att bemöta, särskilt om man vet var skon egentligen klämmer. Nog är det skillnad på mina vatten och dina...

Hur vore det om vi gemensamt började bekämpa våra yttre fiender – förorening, miljögifter och kraftproducenter – istället för att bekämpa varandra? Var vi än bor i Norden!

Gunnar Johnson

Heika är enbart upplåtet för flugfiske.

Heika – för bra för att vara sant!

Heika är ett lättåtkomligt vildmarksområde – och vad mer – det är ett av de få områden i Norrbotten, som är reserverat enbart för fluga...

Av G C Norre

Foto: Leif Johansson

V i har i Sverige många fina fiskeområden med vildmarksprägel. Sådana vatten brukar vara svåra att nå, men Heika i Piteälvens källflöde är ett undantag. Hit tar man med fördel också familjen med sig. Det finns bilväg ända fram till området, och är man utrustad med kanot eller annat flytetyg, så färdas man lätt också till de mer avlägsna delarna av Heikaområdet.

Ett sådant vatten, lätt åtkomligt och med god tillgång på fisk, kan tyckas vara olämpligt att "avslöja" – är det inte risk att fisket snabbt försämras, om många flugfiskare söker sig hit? Risker är obefintliga. Heikaströmmarna är belägna mellan större sjöar – en garanti för att här alltid finns god tillgång på fisk. Det är omöjligt att med

spö, lina och krok fiska ut ett sådant vatten. Istället är många besökare en garanti för att vi får behålla vattnet för framtiden. Många besökare bildar nämligen en större opinion, om andra intressenter vill nagga ett fiskevatten i kanten – det gäller generellt och berör alltså inte bara Heika.

Till Heika kommer man via väg 375 och svänger av strax innan Arjeplog mot N Bergnäs. Följ vägen och vik av mot Tallnäs och Padje strax efter Mattaur. Efter ytterligare 18 kilometer går det ner en liten smal avtagsväg till en sandstrand, som är perfekt för tältning eller uppställning av husvagn.

Vill man vidare in i området, får man antingen gå eller färdas med kanot. Det bör emellertid påpekas, att denna endast får användas för att för-

flytta sig. Fiske från båt är nämligen inte tillåtet.

Endast flugfiske

Heika är unikt. Det är nämligen ett av de få områden i Norrbotten, där endast flugfiske är tillåtet. Det är dessutom ett område som garanterat håller mycket fisk – och dessutom stor fisk. Här finns stor harr, och jag vet att en flugfiskare tog en öring på 5,5 kg bara för något år sedan...

Av detta följer naturligtvis problem med tvivelaktiga "sportfiskare", som gärna söker sig till området för att "fylla hinkarna". Ofta sitter det till och med en mask på kroken, även om området är upplåtet enbart för fluga.

forts på nästa uppslag

Grann Heikaöring – men i de fiskrika vattenen finns också grov harr.

"Femman" är en fluga med extremt goda flytegenskaper.

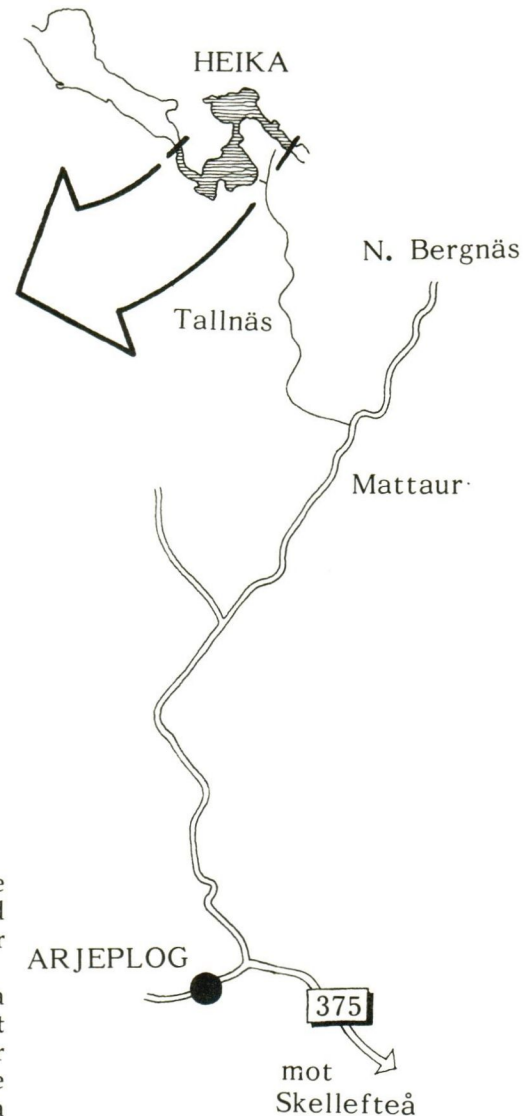

HEIKA FLUGFISKE

LUOKTA - MAVAS

Kartan över Heikaområdet visar vattnets möjligheter. Stora sjöar förbundna med sammanträngda strömmande partier är en god garanti för bra fiske. Nedströms Apmofallet, kring öarna mellan Padjje Måskejaure och Vuolle Måskejaure, liksom på andra sidan Skuppe finns intressanta fiskepartier. Sandstranden är lämplig som basläger. Fiskekortet heter Luokta-Mavas och köps hos Börge Granström, Arjeplog Sport, tel 0961/101 90.

forts från föreg uppslag

Detta är ett oskick, vilket man som flugfiskare naturligtvis reagerar kraftigt inför. Ju fler flugfiskare, som söker sig hit, desto större möjlighet finns det att stävja detta rovfiske. Men i ärlighetens namn ska erkännas att fisken som sådan inte är hotad. Som jag tidigare nämnt, så är det omöjligt att påverka fiskebeståndets storlek i Heika med ordinarie spöfiske...

Som flugfiskare får man istället vara beredd på att sätta tillbaka 90 procent av den fisk man får. Gör man detta med stor försiktighet, så tar fisken sällan någon skada. Här uppe är vattnets sommartemperatur också lägre än söderöver, vilket ytterligare ökar fiskens möjligheter att snabbt återhämta sig.

Själv tar jag alltid upp den första fisk jag får och mäter dess längd mot en gummisnodd, som jag har fäst runt spöklingen. Om nästa fisk är mindre, så låter jag den gå tillbaka. Är fisken däremot större, behåller jag den – samtidigt som jag flyttar gummisnodden till att markera den nya längden. Om man behåller fisken efter detta system, så har man vid fiskedagens slut några fiskar med hela ti-

den stigande vikter – tillräckligt för de flesta, även om man har familjen med sig. Alla kan få ett skrovsmål färsk harr eller öring.

De fiskar, som man släpper tillbaka måste naturligtvis hanteras försiktigt med blöt hand, så att man inte skadar vare sig slemskikt eller några inre organ. En peang är bra för att lossa flugan, men ännu bättre är att kämma in hullingen redan innan man börjar fiska...

Jag har redan nämnt att Heika är mycket fiskrikt. Det gör området lämpligt även för den som tidigare endast fiskat i stilla vatten. En gång hade jag sällskap hit med en flugfiskande kamrat från Södertälje. Den killen var duktig att flugfiska regnbåge, men hade nästan ingen egen erfarenhet av flugfiske i strömmande vatten. Efter endast en kort instruktion, var det svårt för honom att inte få fisk, och innan resan var slut, så hade han dessutom fått den största harren! Anledningen till att jag nämner detta är, att om en normal flugfiskare åker till Heika och blir utan fisk, så har jag bara ett förslag. Byt hobby!

Det är inte bara det fina fisket som hägrar, utan även naturen är imponerande. Detta gäller i synnerhet vid

Arjeplog, där vattnet vräker sig ner över klipporna. Apmo-fallets totala fallhöjd är cirka 10 meter. Det hela blir inte sämre av att området strax nedanför fallet är en av de säkraste fiskeplatserna. Så här står man och fiskar i en av Piteälvens fiskrikaste höljor, med ett av Sveriges få kvarvarande naturliga vattenfall strax bredvid.

Att hela området runt Heika är rikt på vilt är självklart. Det är gott om ren och älg, dessutom har jag sett kungsörn, tjäder, ripa och ugglor i området. För några år sedan hittade jag båda hornen till en älgdjur, där det sammanlagda antalet taggar var 18 stycken.

Jag har också en gång lagt tiden för ett besök när det var dags för hjortronplockning. Det blev nog en av mina bästa fiskeresor, då jag förutom

flera harrar runt 45 cm och en öring på ca 2 kilo, hittade 40 liter hjortron.

Naturen är i övrigt precis på gränsen till våra svenska fjäll. Det betyder att tallarna är något förkrympta och vindpinade av det hårda klimatet, medan övriga trädslag, till exempel gran och björk fortfarande trivs.

Fiskeområdet är mycket varierande, och det finns alla typer av strömmande vatten – allt från vattenfall, forsar och snabbt flytande strömpartier. Vissa partier kan dock vara rent av farliga för den som inte är van att vada i starka strömmar.

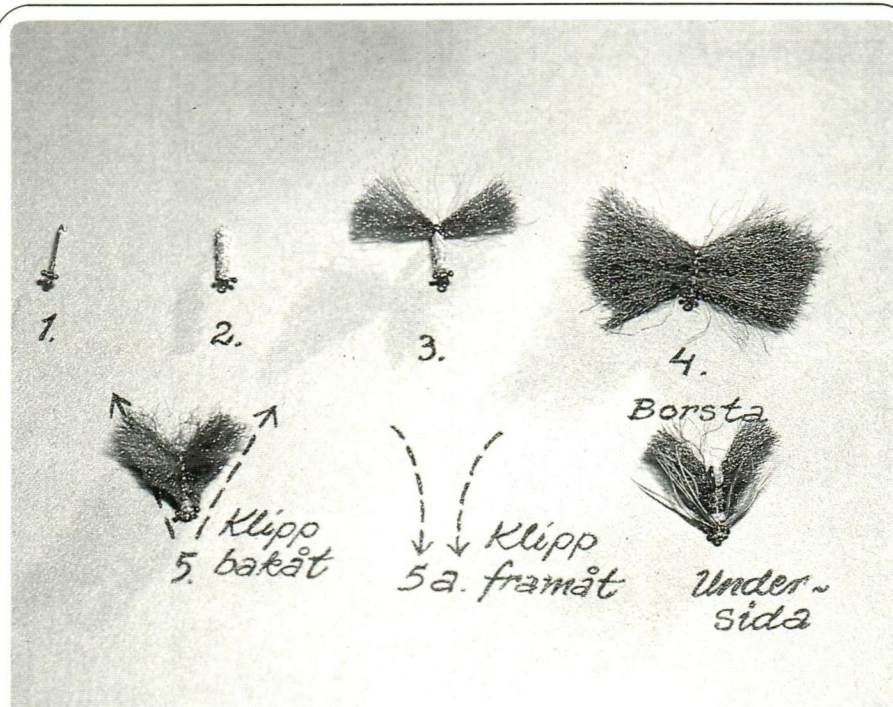
En viktig sak bör påpekas – det är gott om stora stenar och klippor i vattnet. Detta är ju naturligt för de strömmande partierna, men det är lätt att invaggas i en falsk säkerhet, när man färdas över de större vattenytorna i området. Så det finns all anledning att se upp, i synnerhet för den som är ovan båtfarande eller kanotist i stora älvar.

Vad fiskar man med?

Det finns naturligtvis många flugor som fångar fisk, men skulle jag ge en personlig rekommendation från egen erfarenhet, så föreslår jag: bäcksländenympfer, nattsländepuppor, nattsländelarver, strömsländenympfer och åsländenympfer. Bland torrflugorna är imitationer av nattsländor, och då framför allt Streaking Caddis, Rackelhanen och varianter av denna – tex nummer 5 – mycket bra. Men även andra mönster av kläckande och äggläggande nattsländor har givit mig och mina fiskekamrater fina fisken i Heika.

Fluga nummer 5 – Femman – ford- rar kanske en förklaring. Det är, som framgår av bilderna, en variant av den berömda Rackelhanen, och det kan kanske tyckas vara onödigt att presentera ytterligare en variant av detta enkla och effektiva mönster. Men inget är så bra att det inte går att utveckla vidare, Femman är extremt hållbar och flyter så bra, att den är användbar också i i *mycket starkt* strömmande vatten.

Mönstret är ursprungligen komponerat av en flugfiskekollega från Stockholm, men de flugor som visas i den här artikeln är bundna av en god vän och duktig flugbindare från Järna, Are Lundström. I rutan här intill berättar han hur man binder "Femman". Prova den i sommar – oavsett om Du tänker fiska i Heika eller någon annan stans!

Så binder Du "Femman"

Femman tar lite längre tid att binda än den vanliga Rackelhanen, men den ökade flytförmågan gör att Femman är väl värd den extra ansträngningen – speciellt för den som ofta fiskar i starkt strömmande vatten. Följande material behöver Du:

Krok: storlek 12, 14 eller 16.

Ögon: vanlig nylonlufs.

Kropp: Fly Rite, Light tan.

Vinge: Polypropylen, brunt, beige eller grått.

De olika stegen framgår av bilden. Börja med att klippa av en decimeterlång bit nylonlina, som Du smälter i *enbart den ena änden*. Sedan fäster Du den på krokskftet med 8-bindning som visas i steg 1. Fixera eventuellt med lite lack.

Klipp sedan av nylonet några millimeter från krokskftet och smält också denna stump, så att flugan får ett öga på varje sida. Med lite övning lär man sig snart att ta till "lagom" både vad gäller nylonets tjocklek och längd för att få den ögonstorlek man önskar. Färga ev ögonen med en svart tuschpenna.

Bindtråden, som hänger strax bakom ögonen, dubbas så med Fly Rite, och lindas sedan bakåt mot krokbojen – steg 2.

Tag nu en bunt polypropylen, av samma slag som används till den vanliga Rackelhanen, och klipp av en cirka 3 cm lång bit. Fäst in den med åttor av bindtråden, så att fibrerna ligger vågrätt mitt över krokskftet – steg 3.

Fortsätt med bunt efter bunt tills hela krokskftet är fullt. Nu ska flugan se ut som i steg 4. Flugan ska därefter kmmas, så att fibrerna går in i varandra och flugan får ett fylligt utseende. Bäst sker detta med en nedklippt tandborste.

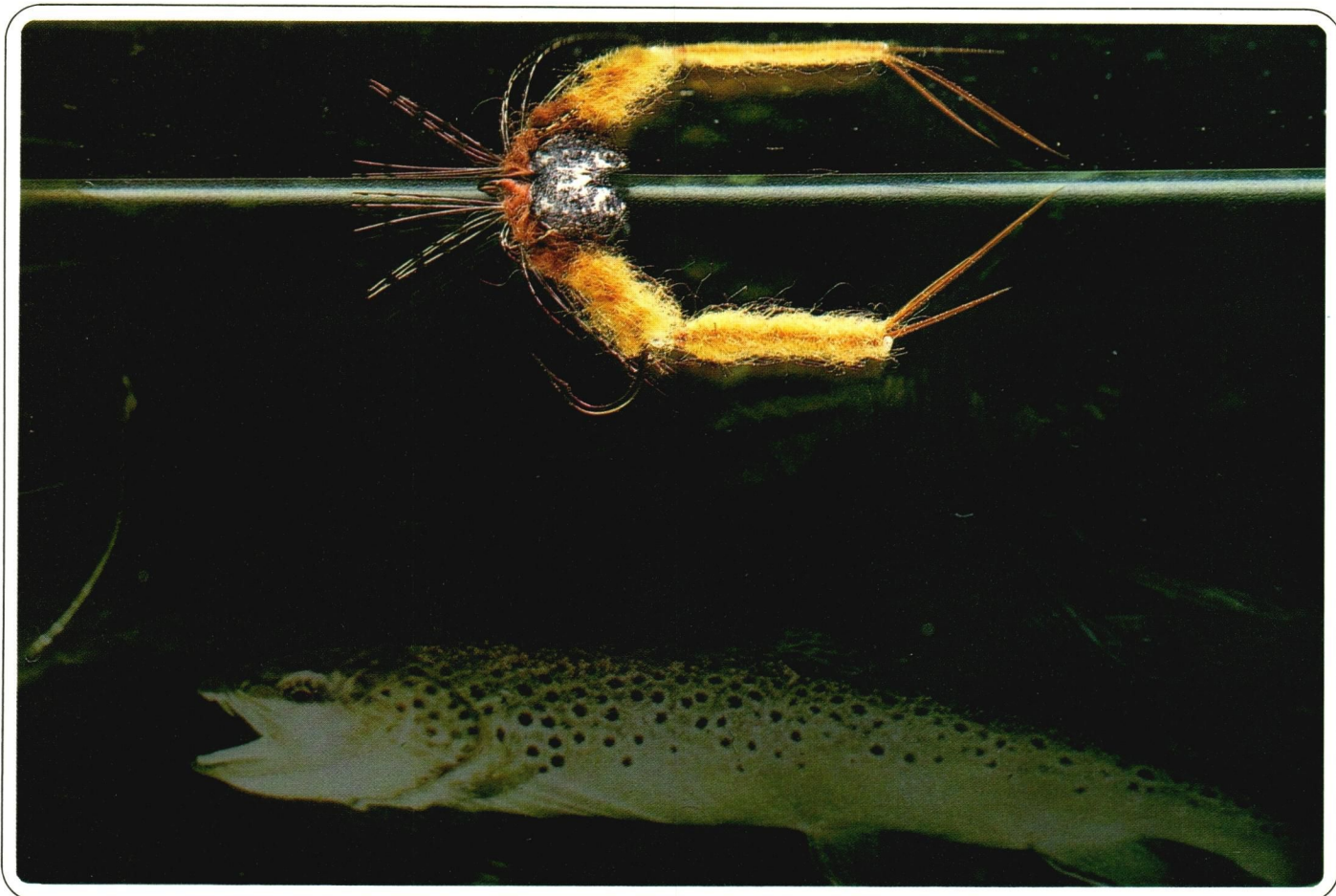
Så är det dags att frisera flugan. Börja med att klippa den bakåt – steg 5. Klipp därefter (med en svängd sax) bakifrån och framåt som visas i steg 5 a. Det gäller att inte klippa av bindtråden...

Vänd så flugan i städet och bind in benen på undersidan. Dem kan Du imitera med ett sk falskt hackle – det vill säga en eller två buntar mjuka hackelfibrer, som får sticka ut åt varje sida.

Avsluta med att dubba huvudet, gör ett par halvslag och lacka.

Det finns flera olika slag av polygarn. Den gamla hederliga sorten, som normalt används till Rackelhanen, är bäst också till "Femman". Det ger en fyllig vinge, som håller mycket luft.

Are Lundström

Suspicious Suspender Nymph

När våra största dagsländor kläcker, är fisken med på noterna. Det är rejäla munsbitar, som hänger alldeles oskyddade i vattenytan. Men dessutom smakar de "mumma", inte bara för fisken, förklarar författaren, som har provsmakat olika insekter! Efemeran är en kulinarisk upplevelse, påstår han...

Av Christian B Hvidt

Majfluer er i kraft af størrelse og antal ofte et yndet fødeemne for fisk, og på logisk vis, et interessant insekt for fluefiskeren. Det gælder for såvel nymfen som det vingede insekt. Specielt er mellemstadiet, hvor insektet gennemgår en ufuldstændig forvandling fra nymfe (larva) til dun (subimago), af dominerende interesse for fisken. Vi skal i denne artikel se nærmere på, hvorfor ørred og stalling (harr) har forkærlighed for majfluen i det netop omtalte mellemstadie, og hvorledes fluebinderen/fluefiskeren kan imitere det. I FiN nr 3 1984 kan du læse mere generelt om majfluens livscyklus.

Hvad er årsagen til at ørred og stalling indtager hoved-

Suspicious Suspender Nymph hänger med sin ledade bakkropp i vattenytan – precis som den riktiga efemeranymfen just i kläckningsögonblicket.

parten af deres majflueration, netop når insektet er undervejs til forvandling fra nymfe til dun?

Der findes sandsynligvis flere fornuftige svar på dette spørgsmål. Men ét er givet: Majfluenymfen er ved sin størrelse og opbygning en "Insekternes flødeskumskage". Fra det sekund majfluenymfen forlader den beskyttende åbund for at klækkes, vil den have indtaget sit absolut sidste måltid. Den vingede døgnflue har reducerede munde og kan derfor ikke tage føde til sig, men må tære på sine opbyggede reserver. Har majfluen først frigjort sig af nymfeskallen, taber den yderligere lidt i næringsværdi. Nymfeskallen eller nymfehuden består af det næringsrige chitin.

Oskyddad vid kläckningen

"Hænger" nymfen først med en sprækkende vingekasse i vandoverfladen, er den hjælpeløst afskåret fra flugt ad vandvejen. Fisken har flere fordele ved at tage insektet i mellemstadiet: Dels er majfluenymfen yderst synlig, og dels kan den ikke umiddelbart flygte. Endvidere er der endnu ingen generende overfladespænding, der skal brydes, for at fisken kan suge insektet ind i mundhulen. Fisken får derved størst udbytte – energitisk set – og den chance forspilder den ikke.

"Fiskar-snacks" – allra bäst smakar danican som nykläckt...

Insekten och flugan

Hvilke karakterer kan man forvente en flue skal have for at imitere majfluenymfen under den kritiske forvandling? Silhouetten og bevægelse er af primær betydning.

Silhouetten af den klækkende majfluenymfe er karakteristisk. "Hængende" skråt nedad med vingekassen klæb-

Ephemera danica är vår största dagsländenymf.

ende til overfladefilmen, har nymfen ben og haletråde spredt ud fra kroppen, mens bagkroppen er buet svagt bagover. Således kan nymfen hænge ubevægelig en kort stund før manøvreren for den egentlige forvandling.

Vingekassen revner langs nogle givne linier, igennem hvilke den nye skrøbelige dun skal mase sig ud til det tørre miljø. Nymfehuden sidder tæt som en dykkerdragt, og det kræver ihærdige anstrengelser at frigøre sig. Resultatet er en karakteristisk vrikkende bevægelse udført med jævne mellemrum af insektets bagkrop. Endelig fri, vil den øgede tilstrømning til vingernes vener og den varme hærdende sommerluft hurtigt få insektet på vingerne.

En flue, der har vist sig at leve op til de før nævnte krav, er en hybrid mellem en Suspender-nymfe og en Wiggle-nymfe. Suspender-typen er ideel til at give opdrift til store fluer. Opdriften øges yderligere ved at binde Suspender-nymfer på en relativ kort og let krog. Majfluenymfens bevægelser imiteres på bedste vis med en Wiggle-nymfe, som også fordrer en relativ kort krog.

Suspicious Suspender Nymph

En flue af hybrid-typen blev sidste års store succes under majfluefiskeriet. Klækningen af majfluer havde stået på en stund, men de traditionelle imitationer lokkede ikke på tilfredstillende vis de vakkende ørreder. Et hastemøde i felten blev hurtigt arrangeret, hvorunder en mærkelig flue blev fremvist og dens effektivitet proklameret. En ven og engelsk inspireret fluefisker hævdede hurtigt mødet med en hovedrysten og en bemærkning om, at den flue dog var alt for mistænkelig. Dermed var fluen døbt: "Suspicious Suspender Nymph". Fiskene er derimod af en ganske anden opfattelse, – de har ikke den ringeste mistanke til fluen.

Presentation

Suspicious Suspender Nymph kan fiskes lige under overfladen med dødt drift på vanlig op- eller nedstrøms vis. Er fisken ikke interesseret de første par gange fluen passerer dens synsfelt korrekt, vil nogle få små nøk med stangspidsen ofte være midlet.

Den relativt lette flue med god opdrift giver fluefiskeren mulighed for at udnytte mere utraditionelle – men effektive – metoder. Teknikken anvendt ved fiskeri med Rackelhaner kan med fordel anvendes omend i en lidt modificeret form. Opdriften hos Rackelhaner er større pga. enden til at fastholde luftbobler imellem nylon-fiberne. Suspicious Suspender nymph må ikke imprægneres og har derfor ikke den evne, men må klare sig ved foam-kuglen alene. Man må derfor beregne et længere drift ned til fisken for, at fluen kan få den afgørende opstigende bevægelse.

Denne teknik anvendt med regulære tværstrøms kast giver bedst kontrol over situationen og skræmmer færre fisk. Fluen placeres godt opstrøms og nogle meter længere tværstrøms fiskens standplads. Den distance fluen har sideverts til fiskens standplads, kan man udnytte til at trække fluen ned i vandmasserne vha. det synkende forfang. Når fluen når ind i fiskens synsfelt slækkes linen, og

forts på næsta sida

forts från före sida

fluen vil begynde at stige mod overfladen nøjagtigt som det naturlige forebillede.

"Fiskargodis"

Majfluen er ikke bare en "flødeskumskage" for fisk og fugle, men tillige den herligste "snack" for fluefiskeren.

Oftede har fluefiskere og andet godtfolk undret sig over, hvorfor nogle insekter har mere fisketække end andre. Det er klart, at størrelse og tilgængelighed af insektet her spiller vigtige roller. Men, hvad feks med smagen?

Ørred og stalling har smagsløg i svælget. Men om de kan skelne smagstoffer på samme vis som fluefiskeren, skal være usagt. Interessant er det dog, at ørredens og stallingens fødeemner har forskellig smag for os fluefiskere!

Endnu har vi kun smagt på nogle af menukortets desserter: Med en smag som blød nymoden hvedekim (vetrodd på svenska) og grønne nødder er majfluen en kulinarisk oplevelse, der tillige kan nydes i de rigtige omgivelser. Ønsker man "snacks" med bitter klæbrig smag, så er de svovlgule insekter, som Heptagenia sulphurea (Gul forslända) det rigtige valg...

"May-fly Snacks" er mest delikat som nyklækkede. Friske og sprøde kan de få manges en fluefisker til at miste koncentrationen, og det netop mens fiskene er mest interesseret i din Suspicious Suspender Nymph!

Bakkroppen till en Suspicious Suspender Nymph är av wiggle-typ. Den tillverkas av en nylonögla för att bli så lätt som möjligt.

1 Ved binding af Wiggle-nymfer er det klogt først at begynde med bagkroppen: Et 2,5 cm 0,50 mm monofil nylon bukkes til en løkke og enderne smeltes sammen over en flamme.

Bindbeskrivning

Krog: Mustad 94833, nr 10.

Bindetråd: Brun "prewaxed".

Bagkrop: 2,5 cm 0,50 mm monofil nylon.

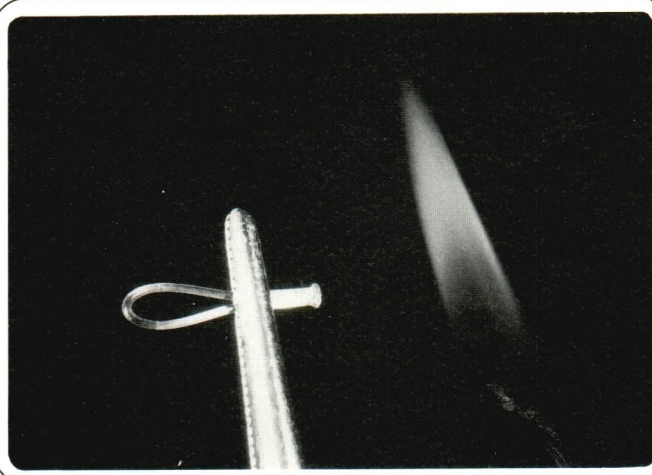
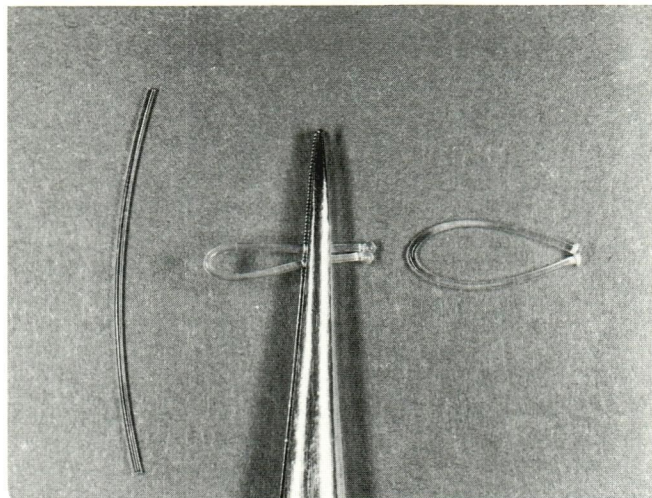
Hale: 3 brune, brede og bløde fjerstråler.

Krop: Gul-brun dubbing materiale.

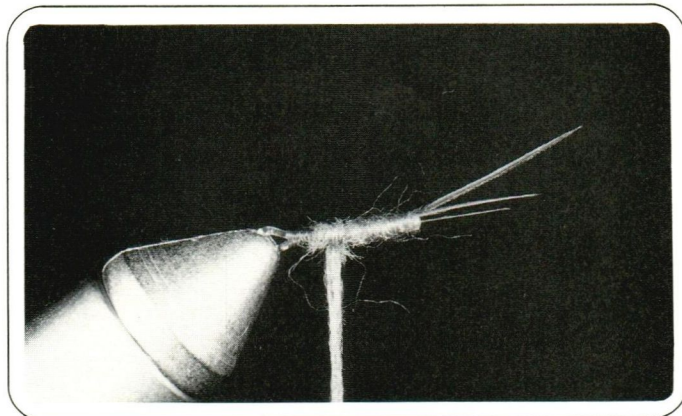
Vingekasse: Ethafoam-/Plastazote kugle.

Bryst: Brun dubbing materiale.

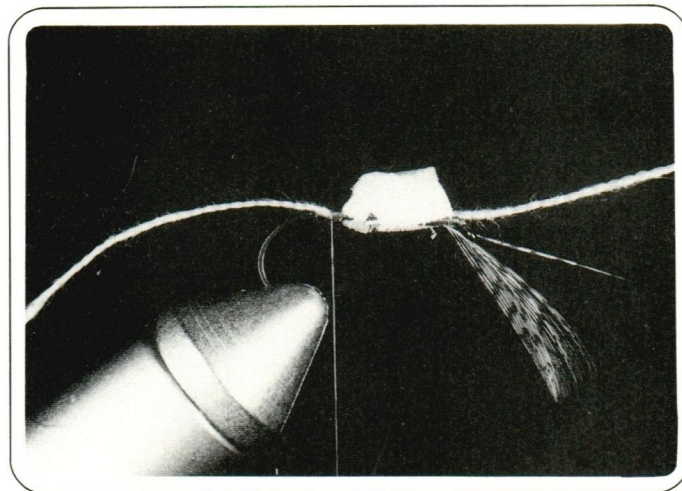
Ben/Hackle: Brunspættet agerhøne (rapphöna) hackle.

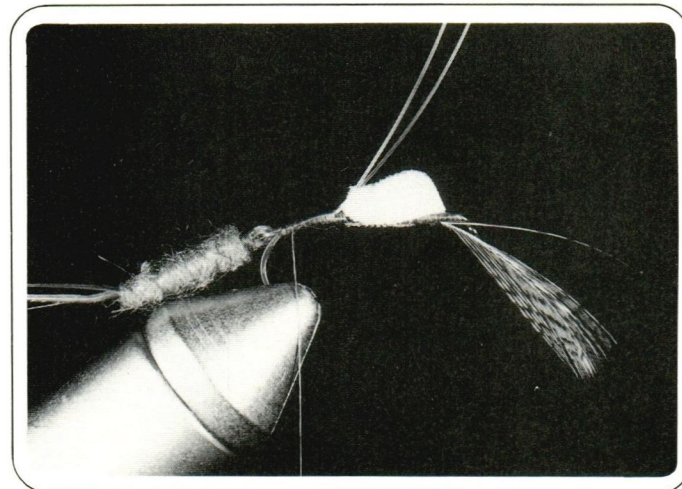
2 Løkken fæstnes i fluestikken uden at spænde for hårdt. Halefibrene bindes fast og kropsdubbingen tørnes på sædvanlig vis.

3 Den færdige bagkrop byttes ud med krogen, og hacklet fæstnes på undersiden af denne. Foam-kuglen vil sidde solidt, om man "syr" den på krogen: Vh a en nål trækkes en bomuldstråd to gange igennem foam-kuglen, og bindes ind til krogen med nogle tørn af bindestråden.

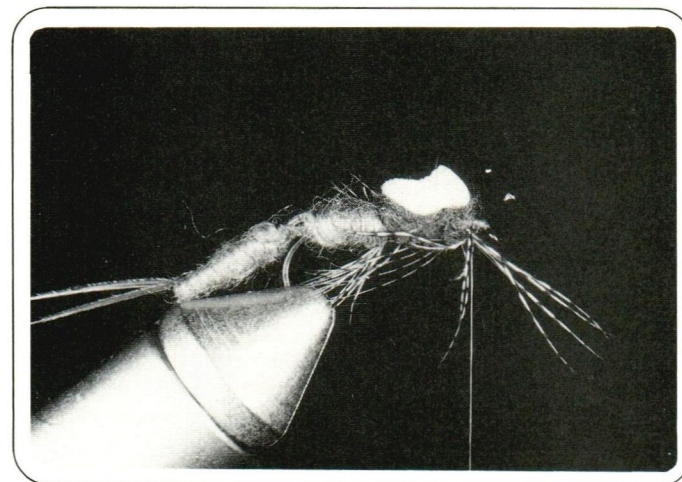

4 En længde 0,20 mm monofil nylon føres igennem løkken af bagkroppen og bindes ned bagerst på krogskaflet. Der skal være god bevægelsesfrihed i hængslet.

5 Krop og bryst bygges op af dubbing-materiale. Hacklet bøjes bagud på undersiden af brystet, og nogle få tørn igennem hacklet med bindestråden sikrer det.

Foam-kuglen kan farves grå-brun for bedst at efterligne den naturlige nymfe. En ufarvet, hvid kugle kan være til stor hjælp, hvis man ofte har svært ved at lokalisere sin flue i vandet. Endelig rives kropsmaterialet ud til et fladt og uldent udseende med en dubbing teaser.

Snabbodlad, nyinsatt fisk i "fångst-lagom" storlek och med små eller skadade fenor. Är det sådan vi vill ha regnbågen?

Regnbåge – vadå?

Vad sysslar egentligen regnbågen med – och varför? Frågan kunde lika gärna gälla regnbågsodlarna och alla dem, som har ansvaret för utplanteringarna i våra stilla vatten. När får vi ett riktigt flugfiske efter "förvildad" regnbåge – en fisk, som känner igen sin naturliga föda och förstår att uppskatta vår skicklighet vid bindstället efter förtjänst...

Av Jan Sekander

Låt mig inledningsvis försäkra, att jag inte hyser någon ringaktning för släktet *Salmo gairdneri*. Det har tvärtom givit mig många intressanta och spännande fiskeupplevelser under en lång rad år. Jag säger givet och antyder därmed att min inställning i viss mån förändrats. Visst är det fortfarande nöjsamt att drilla en hoppande, knyckande och rusande regnbåge, men likväl har jag börjat betrakta regnbågen, åtminstone den i mina hemmavatten, med en icke oberättigad misstro.

Felet är mitt eget och har sin orsak i ett behov hos mig att veta vad jag sysslar med när jag fiskar, hur jag fiskar och varför jag fiskar på ena eller andra sättet. Jag ogillar därför att knyta på en måfå-fluga eller

något för fisken onaturligt lockmedel och söker i stället grunda mitt fiske på årens erfarenheter och iakttagelser vid vattnet – förekomsten av insekter och fiskens vakbeteende. Min förvirring över regnbågen i mina vatten ökar dock vid snart när varje besök. Teorier smulas sönder, erfarenheten viker för slumpen och kvarlämnar ett stort frågetecken hos mig. Vad i Petri namn sysslar regnbågen med – och varför?

Jag vet sedan är tillbaka relativt väl vad mina sjöars fauna omfattar. Troll- och flicksländenympfer, nymfer och under några senvårs-veckor färdiga vassländor och sävsländor, husmaskar, dykare, skraddare, gammarus, fjädermygg – rikligt – och

slutligen iglar. En taktisk fiskare väljer självklart att fiska en representation av någon av de arter som just då förekommer under, i vattnet eller på ytan och grundar självfallet denna taktik på sina iakttagelser av fisken. Han fiskar också med den naturliga förebildens rörelsemönster, om så krävs. Han "vet" vad han gör, tror han, och har därmed betydligt ökat sina chanser att lämna vattnet tomhänt, därför att fisken inte visste vad **den** sysslade med.

Jag har sett hoppande, klunkande, smuttande, plaskande och nymfande regnbågar samtidigt i den lilla tjärnen. Man alla har gett blanka den i mina serverade läckerheter. Regnbågar, ofta i par, har, även under

förhösten långt från lektidens kärleksjakt, plöjt i full karriär under mina baggar, nymfer, puppor eller torrflugor fiskade med all finess. Jag har fiskat med nattsländeimitationer då nattsländor sprungit på ytan och i tron att regnbågen fattat tycke för dem. Jag har till och med kroat en regnbåge på Rackelhanen och glatt mig åt att finna stöd för min teori om valet av naturlig föda – ända tills jag sprättade upp fisken och fann en tom fiskmage så när som på en filtertip. Näja, med filter lär ju vara mindre ohälsosamt än filterlöst...

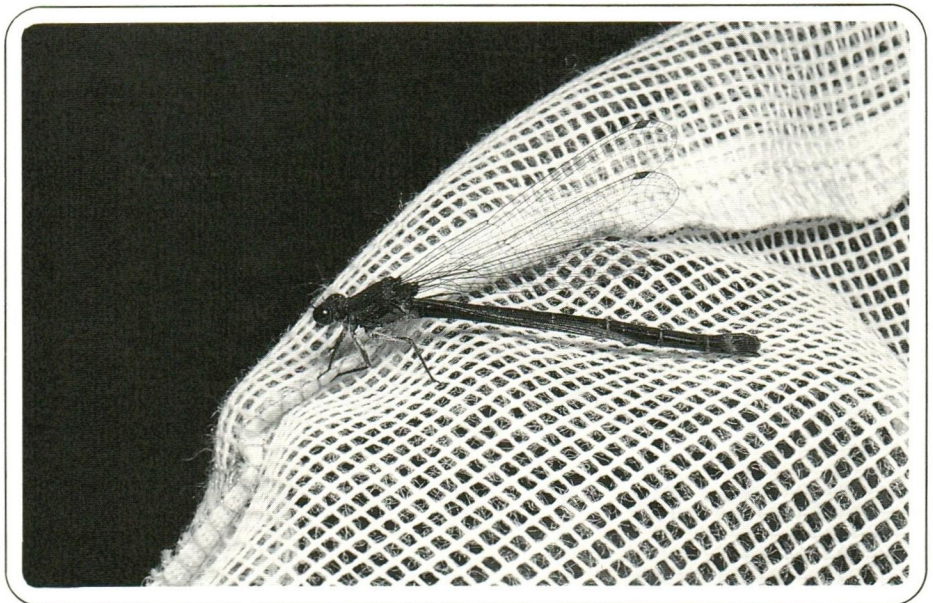
En gång såg jag en regnbåge fara i luften och suga i sig ett älskande flicksländepar, som oförståndigt nog förlagt sin herdestund surrande en halv decimeter över vattenytan. Då flugor i helikopterstorlek saknades i min flugask, knöt jag på den största spentwing jag kunde hitta och hade under de följande fem minuterna tillslag av lika många regnbågar, dock utan att lyckas kroka någon. De körde över den och dränkte den. Samma kväll band jag upp en spent flickslända, röd variant, drygt fyra centimeter lång med tandemkrok och de längsta hackelvingar jag kunde åstadkomma, dubbla. Dagen därpå kroka-de jag i rask följd två regnbågar. Den ena regnbågen kom i expressfart mot sländan och tog den i en våldsamt virvel, där den låg guppande på den blanka tjärnen, orör-lig så när som på några enstaka och nästan omärkliga dragningar. Förmodligen visste inte regnbågen, att det var en spent flickslände-spinner. Den hade säkert, liksom jag, aldrig skådat något dyligt på vattnet.

En annan dag "nymfade" fisken. Tys-ta, försynta ryggefene-vak. Myggpuppor eller nykläckta mygg? Trots att jag ihär-digt fiskade med båda slagen sakta driftan-de, visade sig fisken vara ointresserad. Däremot fick jag tre vackra fiskar på en svart igelimitation fiskad strax under ytan – ett i mitt tycke helt regelvidrigt fiske. De två jag behöll var helt tomma i magen. Jag har bara en gång träffat på en sprängfylld regnbågsmage. Den innehöll endast skraddare, och sådana lär ju inte stå på fiskens favoritmatsedel...

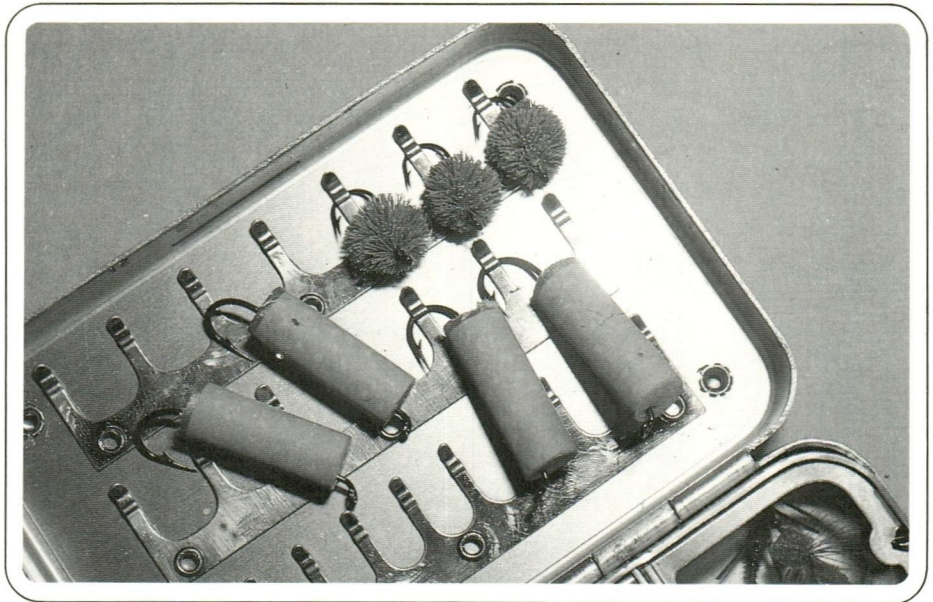
Jag kan följaktligen inte få regnbågens beteende och mina erfarenheter in på sam-ma spår – därav min misstro. Men vad vore en flugfiskare utan teorier, nödtorf-tigt sammanhållna av fakta?

Fakta: Fisk syns på ytan, "vakar" – insekter på vattnet – fisk ger fan i insekter – fisk tar vad som helst utom insekt – fisk är tom i magen.

Teori: Fisken är stressad och kanske hungrig efter att ha svultit några dygn både före och efter utsättningen. Den tar därför det mesta som bryter ytan och sjun-

Enligt fiskelitteraturen står flicksländan på regnbågens matsedel – men vet fisken om det...

Jag vägrar acceptera att "Light Pellet" och "Filter-tip" ska bli framtidens fiskeflugor!

ker mot botten. Pelletsteorin. Kamp om förste man på matbiten.

Fakta: Fisk sätts i varje vecka och kommer sedan år tillbaka från samma uppföda-re.

Teori: Fisken vakar inte i avsikt att ta föda. Vaken är ett stressymptom och ett inpräglat dammbeteende, som det tar lång tid att bli kvitt. Möjligen kan en alltför långt driven inavel ha bidragit till fiskens oförmåga att snabbt anpassa sig till sin nya omgivning.

Fakta: Efterhand som dagarna går ef-ter en utsättning minskar antalet "vak".

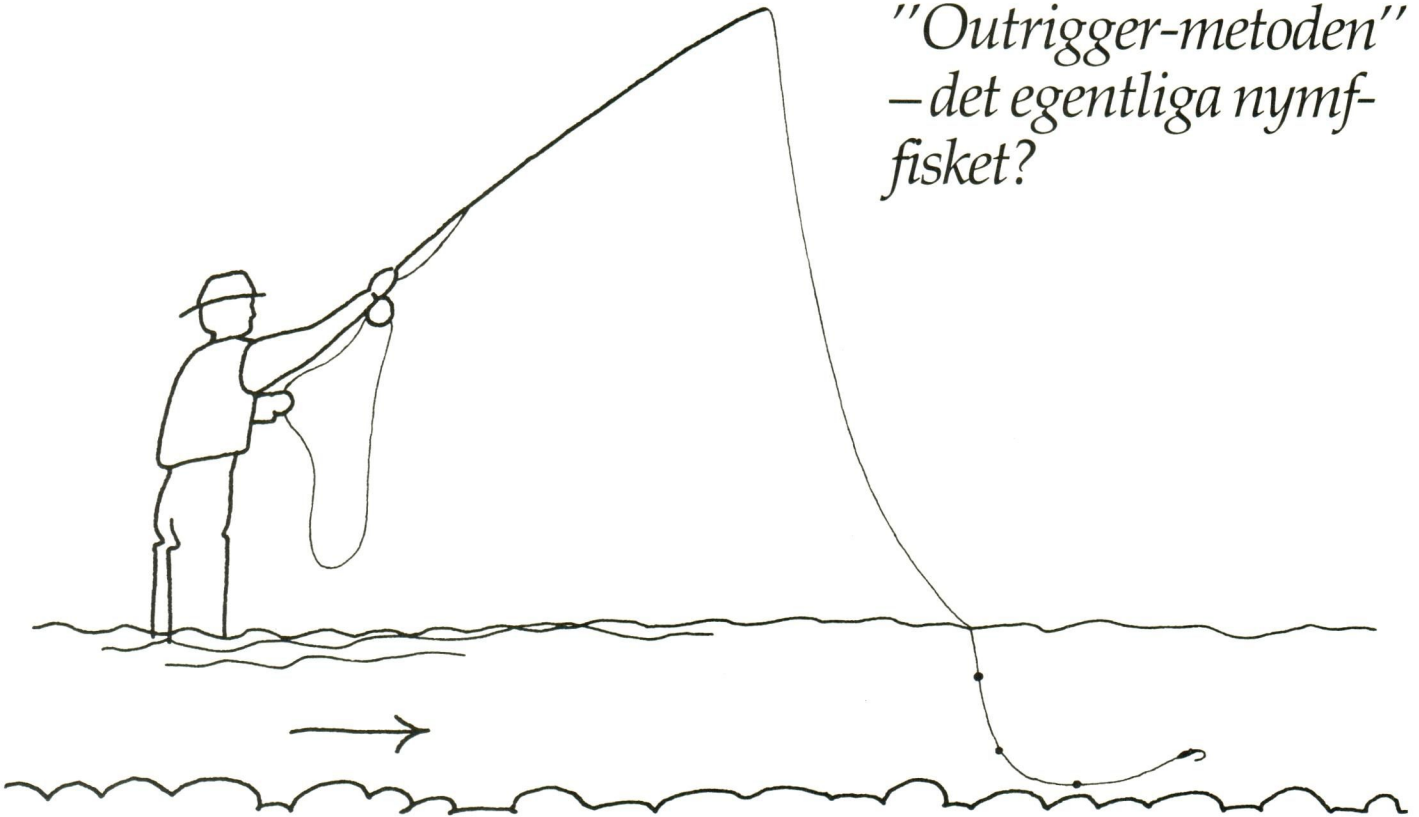
Teori: Troligen återfångas upp till 80% av den nyinsatta fisken redan under den första veckan. Den har därför små

möjligheter att förvärva ett naturligt bete-ende. De regnbågar som överlever väljer sin matplats under täta näckrosmattor, där de även står skyddade, eller nere på botten. Båda områdena är svåra att fiska effektivt med imitationer av naturligt före-kommande föda.

Näväl, "grå är all teori..." Vad vore mina fiskedagar utan denna helt oberäkne-liga fisk? Om vi av en händelse korsar våra fiskevägar nere vid vattnet och du skulle fråga mig vad fisken tar, skulle svaret bli: "Allt eller inget – avgjort inte vad du anser den borde ta".

Men i sommar kommer jag att stå vid den lilla sjön och pröva nya teorier igen – trots allt...

"Outrigger-metoden" – det egentliga nymf- fisket?

Outrigger-metoden med oppstrøms- till tværstrømskast, dead drift, høgt spö och god linkontakt med nymfen på den förtyngda tafsens.

Outrigger-fisket med nymf har fått sitt namn efter spöföringstekniken – man fiskar med høgt lyft spö och styr lina och tafs genom vattnet. Den förtyngda tafsens går ner och släpar mot botten, medan själva flugan befinner sig strax ovanför. Har tekniken framtiden för sig också hos oss, eller är det en metod enbart för extremt stora och strida älvar?

Av Svein Skjønberg

Tåpelig overskrift? Jeg håper det! Den skyldes en ganske fersk amerikansk bok av Georges Odier med tittelen "Swimming Flies". Odier hevder nemlig at det ene og alene er den såkalte outrigger-metoden som fortjener betegnelsen nymfefiske.

Outrigger-metoden er utviklet av en liten gruppe fiskere i Colorado i sekstiårene og er popularisert av

Chuck Fothergill som er gruppens leder. Hans egen beskrivende definisjon, i samlingen "Masters On The Nymph", er oppstrøms, dead drift, stramt snøre, høy stang (outrigger) og fortyngt nymfe-metode. Det benyttes flytesnøre og bly på fortommen. Tungt utstyr er nødvendig og selve kastingen ingen fornøyelse. Teknikken er utviklet for strie vestamerikanske

elver og skal være meget effektiv. Poenget er å fiske nær bunnen.

Odier's begrunnelse for å forkaste alle andre metoder som nymfefiske er dels av terminologisk art. Klassisk engelsk nymfefiske gjelder stort sett å imitere klekkende nymfer og utøves i vannets toppskikt og amerikanerne har tilpasset de engelske metoder med atskillige variasjoner – særlig

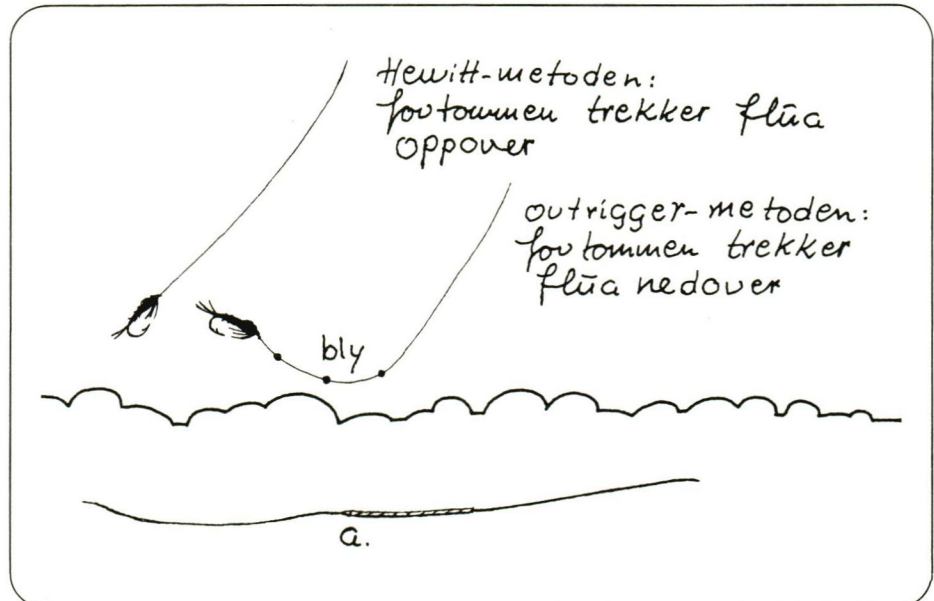
pga forskjellige elvetyper – men hovedsaklig gjelder også amerikanernes tilpasninger klekkende nymfer. Dette er nymfefiske som en variasjon av tørrfluefiske og med samme utstyr. Men en fluefiske som bytter fra tørrflue til en imitasjon av en klekkende nymfe er ingen nymfefiske, han er en tradisjonell tørrfluefiske som bruker en nymfeimitasjon... "Sanne" ("true") nymfefiskere vil alltid starte på bunnen og eventuelt tilpasse oppover. Nymfefiske er bunnfiske med outrigger-metoden, som altså er den eneste metode som bør kunne benevnes som nymfefiske...

Denne del av Odier's begrunnelse kan og bør avfeies som vrøvl. Mesteren selv, Fothergill, er forøvrig fornøyd med betegnelsen outrigger-metoden som han sier han gjerne skulle ha funnet på selv. Det var Lefty Kreh som navnga metoden.

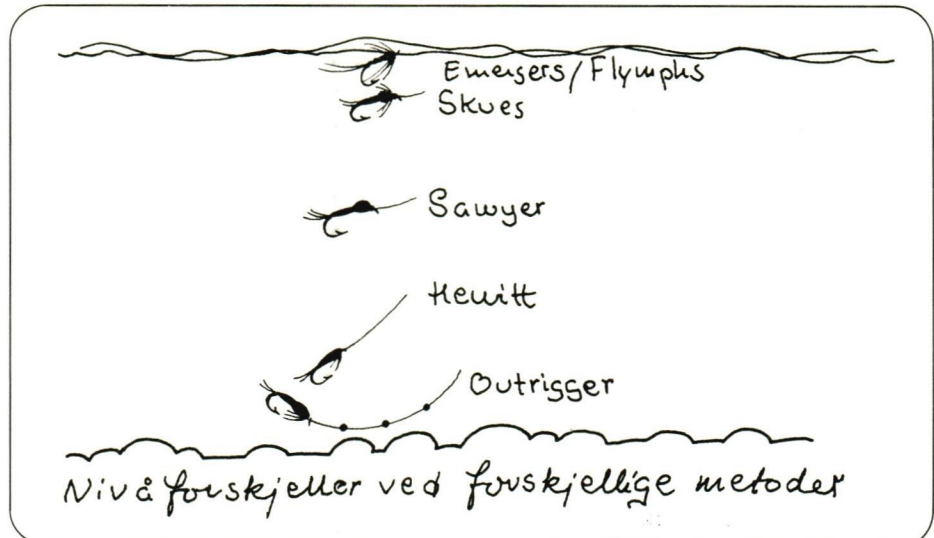
Odier's mer praktiske begrunnelse er, at det er i bunnsonen ørreten tar ca 90% av sin mat. Men er outrigger-metoden den eneste metode som bringer nymfene ned til bunnen? Dette er et vesentlig spørsmål i denne sammenheng, og Odier er meget knapp og overfladisk under sin omtale av andre bunnmetoder. Han nevner ganske kort at Charles E Brooks teknikk (synkesnøre, oppstrøms kast, men nedstrøms fiske, som regel med digre steinfluenymfer i store, strie elver) er for spesiell til å ha almen interesse,, men han unnlater å nevne vanlig oppstrøms nymfefiske med flytesnøre og fortyngede nymfer – ofte beskrevet som Hewitt-metoden.

Var tar fisken mesta fødan?

Det er ikke her plass til å diskutere nærmere hvilke bunnmetoder som er best under hvilke slags forhold. (En interessant og viktig forskjell mellom outrigger-metoden og Herwitt-metoden fremgår av tegningen.) Det virker sannsynlig at outrigger-metoden kan være best i meget strie elver, dog med en reservasjon når det gjelder Brooks-teknikken. Interessant nok avfeier Brooks nettopp outrigger-metoden i "sine" elver i sin artikkel i "Masters On The Nymph". Etter min opfatning er imidlertid Odier alt for bombastisk og ensidig, og outrigger-metoden synes slett ikke så universal som den burde være for alene å skulle kunne betegnes som nymfefiske. Den
forts på neste sida

Använd blyhagel, eller ännu hellre en lindad blytråd (a), som inte lika lätt trasslar till tafsspetsen, för att få ner flugan till botten. Men det gäller ändå att kasta mjukt och med extra god kontroll över linbågen.

Nymffiske från yta till botten; alltifrån emergers och flymfer, skues- och sawyer-nymfer över hela skalan till stora djupgående bäcksländenympfer.

Det finns nymfer för fiske i vattnets alla nivåer – sedan må Georges Odier tycka att endast outrigger-tekniken är det enda "äkta nymffisket" eller inte.

forts från föreg sida

synes tvert imot spesielt tilpasset svært strie elver.

Odier's begrunnelse bygger som nevnt på at ørreten tar ca 90% av maten fra bunnsonen. Odier bygger videre på at denne maten er insekter i drift, ikke insekter som lever i sitt naturlige miljø på og mellom steiner og vegetasjon. Og dette kan synes plausibelt nok. Det har jo efter hvert blitt en generell "sannhet" at ørreten beiter i noen grad i toppskiktet under klekkinger, men ellers og hovedsaklig i bunnsonen, mens midtskiktet er tomt for liv og fisk.

Allerede Sawyer utviklet imidlertid sin Netheravon-teknikk for å imitere svømmende døgnfluenymfer i midtskiktet, og han bygde på egne entomologiske observasjoner. I den senere tid har LaFontaine i sin glimrende bok "Caddisflies" levert et meget interessant frontalangrep på den gamle "sannhet".

Ut fra egne undervannsobservasjoner hevder LaFontaine, at den påståtte livløse sonen i overlegen grad er ørretens primære beitesone! LaFontaine anfører at ørreten tar 10% av sin mat fra overflaten, 10% like under overflaten, 60% i den mellomsonen hvor det ifølge den gamle "sannhet" hverken skulle finnes mat eller fisk, 15% i bunnsonen og de resterende

5% på forskjellige nivåer uten insektskonsentrasjon. Beitesonen med de 60%, "bufferpersonen", er ifølge LaFontaine fra noen tommer til noen fot over bunnen og dannes ved at overflatestrømmen og bunnstrømmen med deres forskjellige hastigheter møtes.

Inntil noen måtte påvise at LaFontaine tar feil må man anta at han har rett. Den gamle "sannhet" bygger ikke på annet enn overlevering av postulat fra forfatter til forfatter. Odier bare sier at ørreten tar 90% av maten fra bunnsonen. Men det er meget skuffende at Odier ikke sier et ord om LaFontaine's undersøkelse av beitesoner, da både han og medforfatteren Buddy Clarke (som er biolog) andre steder i boken gir "Caddisflies" meget rosende omtale.

Olika teknik i olika vattenskikt

Personlig er jeg noe forvirret, og jeg har merket meg, at ingen så vidt jeg vet har omtalt LaFontaine's undersøkelser av beitesoner. Hva sier erfarne fiskere? Er ikke forskjellen mellom bunnsonen og bufferpersonen så stor i praksis? Fisker Odier – og andre – høyere i vannet enn de selv tror? Må

man bruke outrigger-metoden i meget strie elver for å få flua ned også i bufferpersonen?

Det er interessant å merke seg, at LaFontaine anbefaler to metoder for imitering av vårfluelarver, outrigger-metoden og Hewitt-metoden. Han mener den førstnevnte er best når ørreten står og browser i riffles (altså bunnfiske), mens Hewitt-metoden antagelig er best når insektdrift er på topp då flua rider i bufferpersonen mesteparten av tiden.

Et viktig poeng er at både efter Odier's postulat og LaFontaine's undersøkelser, må insektdrift være mye mer vanlig og viktigere enn alminnelig antatt. Hvis ca 60% av ørreten utgjøres av insekter, som driver i hjelpeløs tilstand, er det vel all grunn til å konsentrere oss særlig om de typiske driftperioder som ifølge LaFontaine er ved skumring og gryning.

Man kan spekulere på om outrigger-metoden vil bli den neste store mote efter Odier's bok. Det er vel tvivlsomt. Teknikken er ubekvem och krever tyngre utstyr enn vanlig, noe som betyr to stenger hvis man fremdeles vil fiske på vak – og det vil man vel. Metoden er nok effektiv, Odier beretter om fantastiske resultater, men metoden bør vel bli en blant flere – kanskje spesielt egnet for meget strie elver.

Nytt sportfiskemuseum i Älvkarleby

Sven Hallman, oförtröttlig och entusiastisk sportfiskerestor, kan i dagarna glädja sig åt sitt nya sportfiskemuseum, som nu står klart att öppnas för allmänheten.

Muséet är beläget på Laxön i Älvkarleby, och FiN vill gärna rekommendera ett besök till alla som har vägarna förbi – eller varför inte avsätta en dag och göra muséet till utflyktsmål i sommar! Muséet är öppet alla vardagar hela sommaren mellan klockan 12.00 och 18.00, och lördagar – söndagar mellan 12.00 och 16.00. Till hösten kommer förmodligen öppethållandet att inskränkas till enbart helgerna eller för visning efter speciell hänvändelse.

Att det ligger ett enormt arbete bakom samlingarna förstår alla och envar. Sven Hallman berättar för FiN, att samlingarna omfattar cirka tvåtusen (!) katalogiserade föremål. Här kan vi se sportfiskets historia representerad i redskap och andra föremål i utställningslokalen, som också omfattar permanenta utställare som Sportfiskarna och Sötvattenslaboratoriet. Det nya muséet innehåller dessutom ett bibliotek liksom en AV-studio med sex projektorer för bildspel. I lokalerna ryms också ett "mysrum" för trevlig samvaro och tillgång till flera olika sportfisketidskrifter och publikationer.

Samlingarna omfattar hela sportfiskesidan – såväl spinn, fluga, pimpel, mete och havsfiske. Även om samlingarna är så omfattande, så saknar jag en del föremål, säger Sven Hallman. Bland annat letar jag med ljus och lykta efter en gammal flugrulle i trä liksom en spinnlina av silke. Om någon av FiN:s läsare vet var jag kan finna dessa föremål, så vore jag mer än tacksam. Men jag är naturligtvis även intresserad av andra föremål med sportfiskehistoriskt förflutet.

Till samlingarna saknas också några flugor. I en tidigare artikel i FiN presenterades ju Ångermanlandsserien. Gustaf Sjödin i Sollefteå, som var med och skapade serien, har skänkt ett exemplar av varje mönster till muséet – så när som på tre flugor, vilka dessvärre saknas. De saknade flugorna är: Gitts, Stora Flygmyran och Kandidaten. Har möjligen någon av FiN:s läsare en eller flera av dessa originalflugor, så att muséets serie kunde bli komplett?

Vi låter frågan gå vidare till läsekretsen. Kan någon hjälpa till med de nämnda föremålen – eller andra intressanta sportfiskeprylar – så kontakta Sven Hallman, Far-kostvägen 1, 181 35 Lidingö.

Gunnar Johnson

Den hemlighetsfulla rödingsjön

Detta hände sig för många år sedan, när Norrland ännu var en utforskad del av fiskesverige för mig. Men så en sommarnatt stod jag där – förvåntansfull och nyfiken. Namnen och prickarna på kartan var verklighet...

Av Johnny Johansson

Ska du inte gå in och lägga dig?... myggen äter upp dig!

Jag rycker till. Lägga mig?... vad är klockan?

– Ja, står du ute för länge utan myggolja, får du ett helvete i natt!

Myggolja – Norrland. Allt är så överkligt. Bara för några timmar sedan befann jag mig i södra Sverige och nu långt upp i Norrland.

Så blev då äntligen min längtan en verklighet, en verklighet som verkar som en dröm. I många år har jag längtat hit upp. Jag har läst om fiske i Norrland, men aldrig fått tillfälle att fara. Nu strömmar norrlandsnatten emot mig mjuk, stilla och rofylld. Alla dofter känns så rena. I varje trädstam känns vildmarken. Här i Storbäcken skall vi stanna några dagar, innan vi far vidare upp mot fjällen och rödingarna.

Jag drar mig sakta upp mot huset. Knackar ur pipan mot stövelklacken och smiter fort in genom dörren för att hålla myggen ute.

– Tror du att du kommer att trivas här uppe?

Jag svarar inte, nickar bara. Här behövs inga ord. Orden säger ändå så lite vad jag känner just nu. Jag tar av mig kläderna och kryper ner i sängen. Mina tankar balanserar mellan dröm och verklighet och jag glider sakta in i en rofylld sömn.

Jag vaknar upp häftigt av att någon skakar mig.

– Ska du sova hela dan?... klockan är snart elva!

Det är Kalle, min fiskebroder från västkusten. En storväxt man på något över hundra kilo och med enorma kroppskrafter. Men som behandlar sitt flugspö med sådan mjukhet och känsla som vore det växt ur hans arm.

Alfon står mitt på köksgolvet. I ena handen håller han en kaffekopp, den andra är djupt nerkörd i byxfickan och i mungipan hänger hans nytända pipa.

Alfon är en äkta Norrlänning trots att han ganska länge har bott i Västergötland. Minst en gång om året återvänder han hit upp både för att fiska och jaga.

forts på nästa sida

Plötsligt slår det mig – det är här man skulle bo! Men hur skall jag förklara för min fru, efter den gången i Norge...

---

forts från föreg sida

– Har du sovit gott? frågar han.

– Jag vet inte om jag har sovit eller varit avsvimnad, bilresan upp i går var ganska dryg!

– Ta en kopp kaffe ska du se att du piggnar till.

Jag sätter mig bredvid Kalle, som redan är inne på sin tredje kopp.

Vid spisen sitter Ingeborg, Alfons mor. En lugn och go kvinna. Hon kommer raskt fram med kaffepannan och slår upp rykande hett norrlandskaffe.

– Doppa nu! säger hon.

Mitt emot mig sitter Alfons far, Jonas. En liten man med pigga plirande ögon. Jonas är också en gammal inbiten fiskare, och han berättar om gamla tider, då han smög med långspö och mask efter Åbyälven för att lura öringen till hugg. Men nu för tiden ägnar han sig helt åt gammelgäddan och abborrfisken.

Det knackar på dörren. En leende ljus karl med spänstig kropp iförd kortbyxor och en reklamössa på huvudet stiger in. Det är Volmar, Alfons bror.

– Jasså, ni har kommit nu! säger han och ganska snart genom-syras luften av fiskehistorier.

Volmar är, till skillnad från Alfon, en högexplosiv vara, en handlingens man. Han är som gjord för harrfiske med torrfluga i hårdström, där mothugget måste komma snabbt och exakt. Den fisk som stiger mot hans fluga får kort betänketid, för att inte säga obefintlig, om den skall ha en chans att smaka på dunkroken.

Plötsligt reser sig Volmar och ställer in stolen under bordet.

– Ja' måst' no' gå nu! säger han. Ni kan väl komma över en stund i kväll.

Och det lovar vi att göra.

Efter två sköna dagar i Stockbäcken bestämmer vi oss för att fara vidare. Värmeböljan tycks inte vilja ge sig. Det känns kvävande varmt i bilen.

Egentligen skulle jag vilja cykla. Det är så mycket man missar från bilen. Så många vackra platser man bara åker förbi. Milsvidda skogar, ödsliga myrar och hemlighetsfulla åar och bäckar, som säkert gömmer en och annan öring, som väl aldrig har skådat en "Dyson" eller "Greenwells Glory" tidigare.

Efter några timmars bilfärd rullar vi in på mjölkbarens parkeringsplats i Arjeplog för en snabblunch och en behövlig paus från den bastuliknande bilfärden. Efter uppehållet föreslår Alfon att vi kör direkt till Merkenesbäcken. Det skall finnas fin öring där och så kan vi vila ut i morgon innan vi ger oss upp på fjället.

Sakta kör vi ut ur Arjeplog, som är vackert beläget med Hornavan på ena sidan och Uddjaure på den andra.

– Här finns det gott om arbete! säger Alfon och ser ut över vattnet.

Det är hans sätt att uttrycka att det finns gott om fiskevattnet.

Vägen slingrar sig vidare mellan ett otal av sjöar och vattendrag. Platser som Aspnäs, Jutis och Jäckvik blir verklighet och inte bara prickar på kartan.

Plötsligt slår det mig – det är här man skall bo! Här finns den fina fjällluften och här skulle mitt jägarehjärta klappa i takt med ripornas vingslag och här skulle... fan också. Naturligtvis finns det inte plats för en reklamfotograf här i vildmarken. Och hur skulle jag kunna förklara för min fru. Inte efter den gången då jag tog med henne ut på Hardangervidda i Norge, mitt i natten, på jakt efter storöring. Då var det fyra grader kallt och vi fick

övernatta i bilen långt borta från hotellets varma sängar. Hade jag då påmint henne om vad prästen sade om att älska i nöd och lust, hade jag i dag varit blott ett minne för mina barn...

– Skulle du vilja bo här uppe? frågar Volmar.

– Jag tror inte jag skulle klara den mörka och kalla vintern, svarar jag och vänder ansiktet mot sidorutan.

– Nä nä... du får väl komma upp på sommaren då och fiska!

I framsätet sitter Alfon tyst och fundersam medan Kalle pratar på som vanligt. Genom bilrutan ser jag nu Sädvajaure breda ut sig, och på andra sidan sjön ligger Gåbetjåkkå, stort och mäktigt, och på dess kala hjässa studsar solstrålarna i ett vackert motljus.

– Här finns det gott om röding!... men de är för små!

Jag tittar till på Volmar.

– För små?

– För små! tillägger Volmar och ser så där lurig ut, det blir liksom inget riktigt arbete...

Långt borta vid horisonten ser jag snöbelagda fjälltoppar. Vi passerar en skylt med texten "polcirkeln". Jag mumlar ordet för mig själv flera gånger, och jag känner mig mycket långt hemifrån.

Vid Merkenesbäcken upplever jag mitt första Norrlandsfiske, en liten öring på 4–5 hekto. Efter några kåsor vildmarkskaffe, och många timmars prat vid elden till långt fram på morgonkvoisten, kryper jag in i tältet för en behövlig sömn och vila.

En kvävande värme tillsammans med prat utanför tältet väcker mig. Solblind och vaken till häften tittar jag ut. Där står Alfon och suger på sin pipa. Kalle sitter och slöar med ryggen mot en fjällbjörk. Volmar ser jag inte till.

Över den sprakande elden hänger en gryta, det puttrar och sjuder. Kalle får syn på mig och ger mig en illmarig blick. Doften från grytan får mig klarvaken. Det luktar fisk – dillkokt fjällröding. Jasså, de har fiskat medan jag sov...

Vi avnjuter rödingen under värdiga former. Kalle ser ut som han fått gourmetiska hallucinationer. Hänsynslöst plockar jag åt mig av dom läckra bitarna och tillsammans med starkt kaffe ger det kraft och styrka till varje cell i min kropp. Jag känner mig redo för min första fjällvandring.

Vandringen blir både seg och svettig, men Volmar är som vanligt på alerten. När han sätter av upp efter fjällkanten, är det som om alla Norrlandsvindar blåser liv i hans kropp.

Efter många timmars slitsam vandring är vi så framme. Lycklig, men trött och nästan bedövad av den vackra fjällvärlden, sjunker jag ner på den mjuka kullen. Det känns befriande att sätta sig och sträcka ut på ryggen.

Vi väljer noggrant vår tältplats – det kan bli hårt väder, även om det inte ser så ut denna morgon. Efter en stärkande måltid och ett par koppar kaffe tacklar Kalle sitt flugspö. Självt ligger jag och slöpratar med Alfon.

Så ser jag Kalles breda ryggtavla, när han med lugna trygga steg drar sig ner mot sjön. Alfon och jag följer honom med blicken. Plötsligt, ett kraftigt vak alldeles vid den norra udden, 35–40 meter framför Kalle. Jag tittar till på Alfon.

– Jo du!... men ta den? Här har jag haft på rödingar som jag inte fått upp från botten och till slut gick tafsen. Sjön är liten, så ingen kan tro att det går så grov fisk här. Men du ser den lilla bäcken som rinner in och ut ur sjön. Jo du!... de' finns nog arbete

Planeringen är halva nöjet. Alfon berättar entusiastiskt om fina fiskeplatser, och Volmar och Kalle suger åt sig alla detaljerna.

här i sjön!... de' kan va storöring också, säger Alfon efter en kort paus.

Herre gud, då var det sant alltså. Allt jag läst om fjällfiske och storfiskevatten.

Kalle har inte sett vaket, han står med näsan i flugasken, och vi låter honom fiska av i lugn och ro. När han närmar sig udden står vi tysta och väntar, men inget händer.

Efter någon timma kommer Kalle upp till kaffeelden. Vi berättar detaljerat och entusiastiskt vad vi sett. Vi smider planer och försöker på nytt, men utan resultat. Vi försöker med allt från "små torra" till stora streamers, men icke. Och vi förbannar oss själva att vi inte tog med sjunklinor.

Ja, så går dagarna. Naturligtvis fiskar vi i andra vatten, där vi får en och annan matfisk, men som enligt Volmar är rena skräpfisken.

Veckan fortlöper med mer myggstick och fiske i några strömmar och sjöar i närheten. Det blir också ett och annat "pass" vid rödingsjön och mycket kaffe och lite sömn, allt som det skall vara. Volmar är sällan vid lägret, han är alltid på jakt efter storöring eller storöring. Alfon försöker övertala honom att pröva med spinn i rödingsjön, men han fryser föraktfullt och muttrar något om vattenpuss med småfisk, innan han försvinner upp efter fjällkanten med Rappalan och spinnspöt.

En natt i slutet av veckan fiskar vi för grytan och tar en del småröding, eftersom vårt matförråd sjunkit ihop katastrofalt och endast består av ett paket pulvermos, lite hårt bröd och en påse "Kungen av Danmark" bröstkarameller.

En tidig morgon vid kaffeelden resignerar vi inför den hemlighetsfulla rödingsjön. Vi konstaterar att detta också hör till bilden

av fiskelycka, att inte vara herre över varje situation när det gäller flugfiske. Men ibland prövar Petri i hårdaste laget. Ett vak på en hel vecka – men vilket vak.

På sjunde dagen packar vi så ner våra tält och gör oss klara för vandringen hemåt. Det har varit sju underbara dagar, som för alltid kommer att finnas kvar i mitt minne. Stillheten, storheten och lugnet här på fjället har givit mig krafter att möta kraven och stressen i vardagslivet – jag känner det...

– De' va' synd att vi int' fick nån' stor! säger Volmar.

Jag håller inte med honom, men jag förstår att han menar väl. Vi hjälper varandra på med mesarna. När vi har kommit upp ett stycke på fjället vänder jag mig om.

Är det tröttheten eller var det bara en reflex i vattnet, men nog tyckte jag mig se ett vak utanför udden. Jag gnider ögonen med handflatan. När jag tittar upp ligger sjöns yta blank och stilla, endast en knappt märkbar krusning vid den norra stranden. Så kommer jag att tänka på en dikt jag har läst någonstans:

"Du vackra du fina
rödingvatten,
som av mästaren skapats
till de, som älskar att
få se skatten."

Den skatten vill jag finna här – just här. I den hemlighetsfulla rödingsjön.

Med långsamma steg vandrar jag vidare upp mot fjället. Vi har en lång väg hem.

Fiske i
snabbt vatten II:

Glöm inte bort den gamla våtflugan...

Här fortsätter Lars-Åke Olsson sin berättelse från förra numret om fisketeknik i snabbt vatten och presenterar samtidigt några av sina egna favoritströmmar.

*Av Lars-Åke Olsson
Karta: Margit Olsson*

Jag hade kommit till den plats, som utan tvekan är den säkraste man kan hitta – en ström, som rinner ut i ett sel eller i en sjö. Selet/sjön är inte bara brett utan också djupt och där står nästan alltid fisk. Här kan man fiska våtfluga och torrfluga och gärna en streamer, framför allt på kvällen och på natten när den stora öringen lämnar djuphålorna och blir mer aktiv än under dagen.

Morgonen hade varit kall och grå. Det var lågt i tak och inga sländor syntes till. Det snabba, vita vattnet rullade över tröskeln och delades av de stenar som stack upp i smala strömmar, som var och en tog sin egen väg ut i selet för att så småningom sugas upp av den lugna jämna vattenytan. En flugfiskare stod på andra sidan stranden. Temperaturen steg, solen bröt igenom molnen och

skingrade dem. Jag tog av mig ylletröjan och kavlade upp skjortärmarna. Det var sommar igen.

Jag studerade vattnet framför mig. Det liknade en arm. Uppe vid armbågen kom strömmen, brant, hård och stenig. I handleden började den plana ut, tappa farten och delas upp i småströmmar – som fingrarna i en utspärrad hand. Mellan fingrarna rann vattnet långsammare. Ett kast tvärs över

Både våtfluga och torrfluga kan med fördel kastas snett nedströms. Gösta Sidevärn fiskar i Gimån.

strömmen och linan skulle få formen av en slingrande orm. De smala, snabba strömmarna skulle dra varsin bit av linan nedströms, medan de långsamma strömmarna däremellan skulle hålla fast den och få flugan att stripa hårt på vattnet. Det var omöjligt att kasta snett uppströms från min egen strand. Den bästa platsen borde vara så långt upp som möjligt, vid tröskeln till selet.

Medan vadarbyxor och vadarstav hjälpte mig upp dit, kom små läckra varelser med mörka uppåtriktade vingar från "ingenstans" och seglade ut i selet. Solen hade nått högsta punkten på sin bana. Hela förmiddagen hade solvärmens lagrats ovanför takluckan, och när grådiset nu drogs undan och ljuset och värmen flödade över ån, kunde ingenting hålla tillbaka nymferna. Det var inte bara jag som upptäckt dagsländorna. Då och då rullade en rödlila harrfena genom vattenytan, eller också försvann sländan och ersattes med en ring.

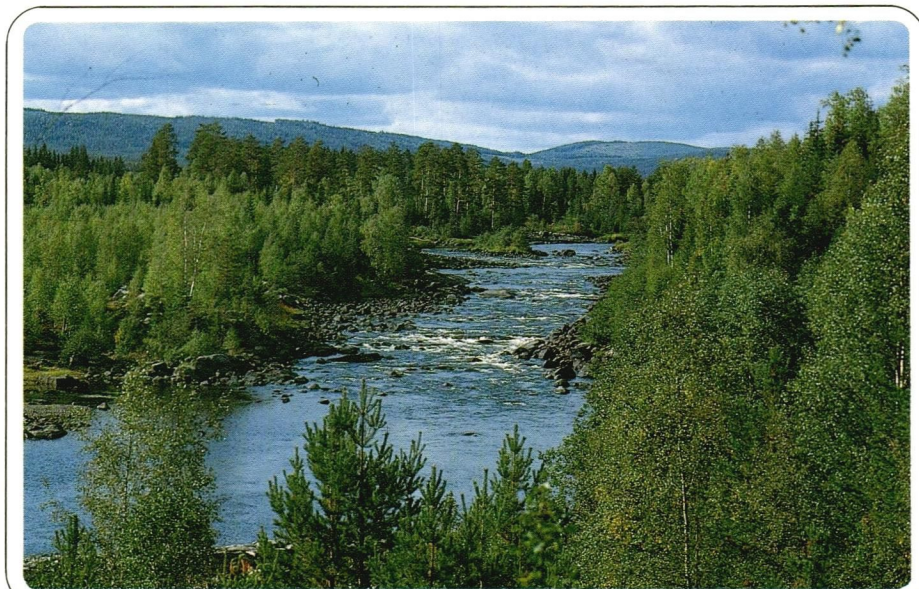
Flugfiskaren mitt emot kastade snett uppströms. Jag såg hans fluga. Den var för stor och liknade inte heller de nykläckta dagsländorna. Ingen fisk tog den heller. Jag valde ut en fluga med olivgrön kropp, grått hackel, grå vingar och stjärtspröt. Den såg lovande ut, inte bara till färg och form utan också till storlek.

Harren tyckte också att min konstgjorda fluga liknade sländorna på vattnet, för med jämna mellanrum togs den om den flöt rätt. Ibland backade fisken ned i selet och var nästan utom kasthåll men kom alltid tillbaka. Det gick en stund och det verkade som om fisken hade tappat intresset för min slända. Vakformerna var inte heller desamma.

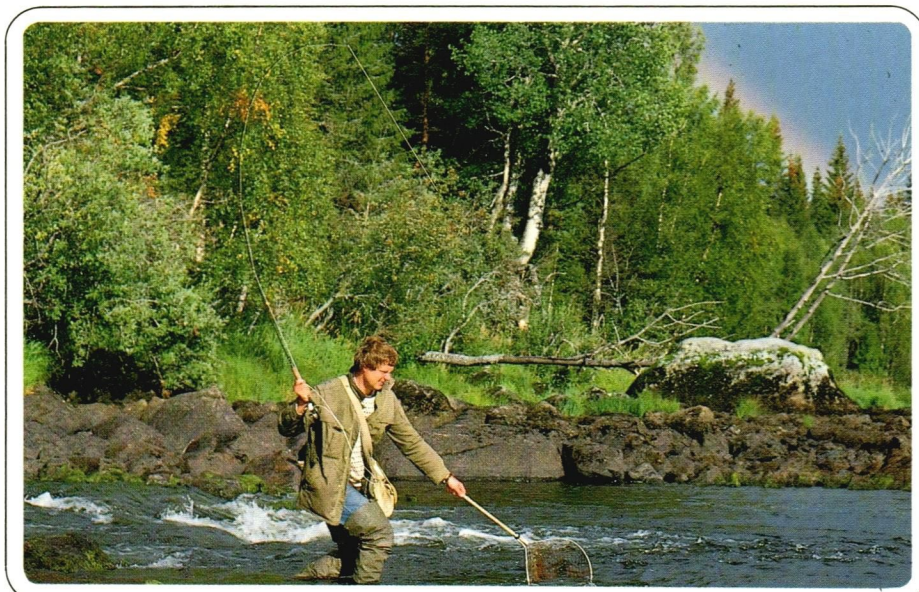
Jag bytte till en flytande nymf, en mycket enkel sådan, bunden med grön avsmalnande kropp, stjärtspröt och hackel i samma färg, men hacklet bundet glest och riktat ut åt sidorna. Jag fettade in den och lät den landa ovanför en vakring. Jag såg inte nymfen, däremot en rörelse där den borde vara, höjde spöspetsen och krokade och landade dagens största fisk, en harr på 5,5 hekto.

Jag fiskade periodvis flytande nymf och min imitation av dagslända med den teknik jag berättade om i förra numret av FiN. Ibland togs sländan ibland nymfen, ungefär som om fis-

forts på nästa sida

En säker fiskeplats är där strömmen rinner ut i ett sel. Bilden är från Ammerån.

Anders Djupmyr håvar en vacker harr i Ammerån.

Två av mina torrflugor, Blue Dun och Olive Dun.

Jag gör mothugg vid rörelsen – eller ljudet – och krokas fisken åtta gånger av tio...

forts från föreg sida

ken en stund åt nymfer i ytskiktet och sedan gick över till sländorna. Det är en trolig förklaring. En annan är att flytförmågan var viktig. De torra fräscha flugorna fiskade bättre. Vid sådana här tillfällen kommer man lätt in på hur fisken ser flugan och vad det är, som flugbindaren skall sikta in sig på när han sitter framför bindstället. Vad är viktigast i flugans utseende. Är vingarna viktigast eller är det kroppen eller flytförmågan? Det här var också ett tillfälle när man behöver kasta en ganska lång lina, och jag kan inte nog prisa det långa flugspöet, som hjälper mig att rikta in kastet och hålla tillräckligt lång lina i beredskap under spöspetsen.

Att se flugan

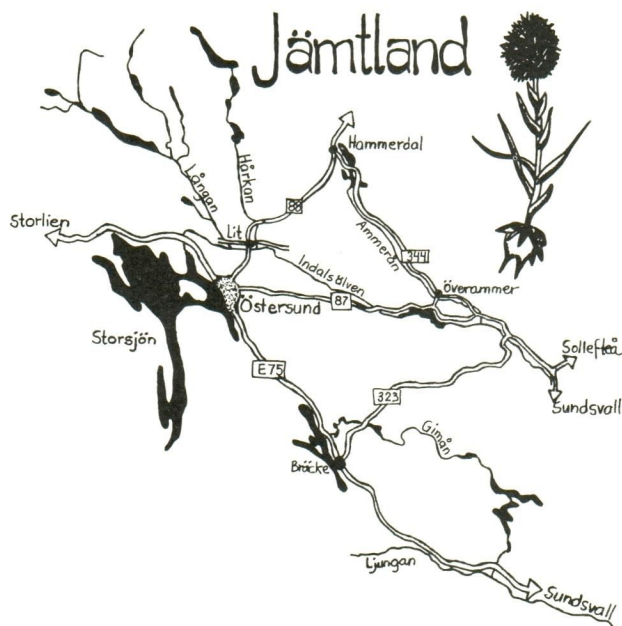
När man fiskar i den här typen av vatten, som har en ojämn bruten yta,

kan det vara svårt att se var flugan är. Små flugor är naturligtvis svåra att se, men även de stora kan ibland smälta samman med den blygrå, lätt krusade ytan. Ibland frågar andra fiskare hur det är möjligt att se flugan, och det är då frestande att säga att: "naturen har utrustat mig med ögon som en hök, därför ser jag mycket bättre än vad du gör. Lägg därtill de många fiskedaggarna med spö i hand vid fiskevattenen, så blir det till en kombination, som är omöjlig att uppnå för andra människor".

Sanningen är annorlunda. Det är klart att man kan träna upp sig till en viss nivå, men att ha ögon som en örn är inte sant. Sanningen är att jag ofta inte ser flugan! Däremot ser jag för det mesta spetsen på min ljusa fluglina och vet då, att inom en radie av 1,5 m–2,5 m befinner sig min torrfluga. Vattenytan är visserligen snabb och ojämn, men den har ändå ett visst

regelbundet mönster, och om det bryts är det med största sannolikhet en fisk, som tagit min fluga. Jag gör mothugg vid rörelsen – eller ljudet – och krokas fisken åtta gånger av tio. Det är inte svårare. Jag håller ögonen på linspetsen och dess omgivning, och om "någonting" händer inom det heta området gör jag mothugg.

Torrflugan/dagsländan är för mig i mina fiskevatten här i södra Norrland en fluga för början och slutet av sommaren. Jag använder den endast sparsamt från midsommar och till en bit in i augusti, därför att under denna mellanperiod dominerar nattsländor och bäcksländor, och när jag väl vant mig vid deras speciella profil och dessutom fått fisk på dem, verkar inte de andra torrflugorna lika förtroendegivande längre. Jag präglas på dem ungefär som fisken på vissa insekter. Jag är väl medveten om att dagslände-

Mina favoritströmmar: Ammerån, Hårkan, Lången och Gimsån

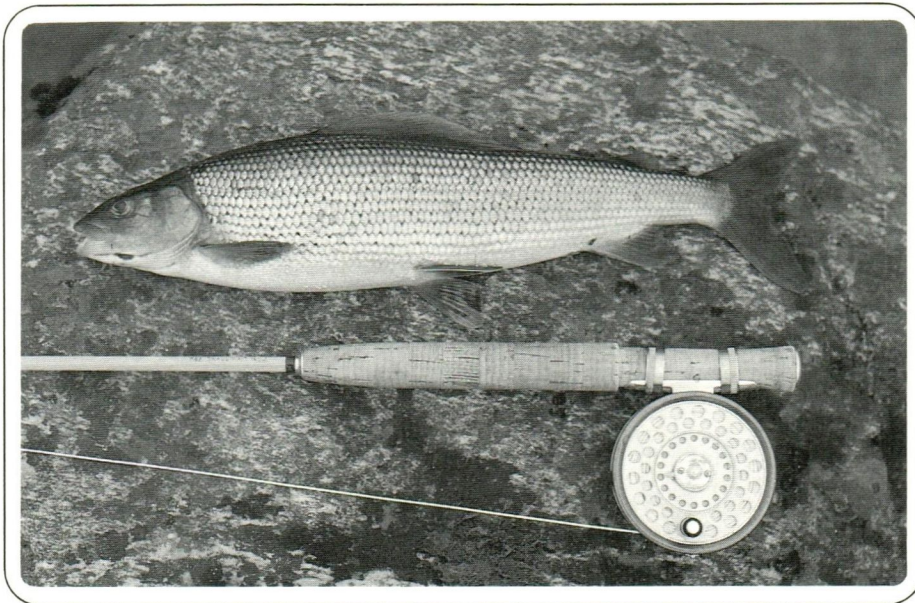
Ammerån börjar i Hammedalssjön och slutar i Indalsälven, en sträcka på 7 mil. Den kan geografiskt och intresse-mässigt delas in i Övre Ammerån, fem mil ned till Överammer och Nedre Ammerån, 17 km, som är den mycket kända och mycket utbyggnadshotade sträckan. Nedre Ammerån rinner fram genom en vindskyddad dal. Dal-

väggarna är branta, 50–100 m, och kallas för nipor. Än är omväxlande med strömmar och blanka snabbflytande sel och fiskbar på praktiskt taget varje kvadratmeter. Efter ån går bilväg mycket nära, på vissa ställen på bägge sidor. Vattnet är klart och rent med Sveriges högsta pH-värde, 9. Här dominerar harren med inslag av storvuxen öring.

Ett fantastiskt arbete har lagts ned av ammerågruppen för att hindra vattenkraftsbolagen att leda över vattnet till en sjö genom en tunnel. Ett ytterligare led i den satsningen är den grupp som bildats för att ta emot fiskare inte bara från Sverige utan också från andra länder. Här kommer att finnas tillgång till flugfiskekunnig personal, som berättar om vattnet, hur man fiskar, vilka flugor man använder osv. Gruppen kommer att köra ut fiskare till ån, där man också åter medhavd lunch. Man hämtas på eftermiddagen eller kvällen, badar bastu, äter middag och senare under kvällen binder man flugor, pratar fiske, tittar på film och får instruktion i hur man fiskar i ett strömmande vatten som Ammerån. De tre som bildat gruppen, är Birger Ajax (med i ammerågruppen) Mats Berglund och Kennet Helin. Projektet kommer att skötas från Hotell Gullbacken, 840 70 Hammarstrand, tel 0696/107 80. Andra ställen att bo på, för den som inte vill tälta, är Wärdshuset Vildhussen i Hammarstrand, tel 0696/107 50 och Bomsunds Vildmarkscamping, tel 0695/310 86. Från Hammarstrand når man nedre delarna av Ammerån med bil på 10 minuter. Fiskekort kan även köpas i Överammer av Gösta och Lilly Ejenstam i ammerågruppen, tel 0696/220 06.

Hårkan

En mycket bred älv med långa, långa sträckor av jämnt, strömmande vatten med blanka, släta vattenytor. Ett drömvatten för torrflugefiske med tunna, slanka dagsländeimitationer, typ no-hackle, eller luftiga mjuka flymfer

Harr tagen på dagsländeimitation i Härkan.

imitationer för en annan flugfiskare skulle fungera precis lika bra.

Renässans för våtflugan

"Att fiska torrfluga" är ett begrepp för de flesta. Det betyder att man fis-

kar med flugor, som flyter på vattenytan. De flugorna skall representera allt som kan vara mat för fisken – sländor, fjädermyggor, myror, getingar etc. "Att fiska våtfluga" borde då vara motsatsen. Den termen har emellertid försvunnit och ersatts med, "att

fiska nymf", vare sig man fiskar med sländnymfer, nattsländelarver, nattsländepuppbor, fjädermyggpuppbor, räkbor, skalbaggar, dagsländeonor eller nattsländeonor, som befinner sig under vattnet för äggläggning. Att fiska nymf är egentligen att fiska med flugor som skall likna dag- eller bäcksländans nymf, endast en del av det myller som finns under vattenytan. Motsvarande logiska uttryck för torrflugefisket skulle därför bli; fiska dagslände eller fiska myra...

Ibland får man känslan att det kan vara alldeles för enkelt, inte värdigt en riktig flugfiskare att fiska våtfluga, och om man ändå gör det, så bör man ha våtflugorna i en hemlig ask i innerfickan på västen. Att kasta en streamer med en klumplina eller shooting head i klass 7 eller 8, det är godkänt, men en våt Blue Dun i storlek 14, en DT-lina i klass 5 och en tafsspets på 0,16, det är lite gammalmodigt för somliga...

forts på sidan 40

och givetvis nymffiske med flytande tafs. De långa blankstrykorna avbryts ibland av breda nackar, som gör att det går att hitta fisken i detta ovanligt breda vatten. Det bästa sättet är annars att hålla ett öga på insekternas rytm, när de kläcker eller lägger ägg och lockar fisken att börja äta och röja sig genom vak. Ett förstklassigt tillfälle att prova sina nattsländepuppbor har man i Edsforsen, där den rinner ut ur Sandviksjön.

I juli, när nattsländans puppor kläcker, kan man se praktiskt taget varje sik och harr i älven bryta ytan i de kraktaristiska vaken. Fisken är stor och mycket svårfångad. Bilväg går precis som vid Ammerån mycket nära vägen. Härkan är mycket starkt hotad av vattenkraftsutbyggnad.

Långan

Ett verkligt vildmarksvatten i skogslandet. På en sträcka av 3,5 mil finns 3–4 hus och lika många skogsbilvägar, som får fram till inte längs efter älven. Hög barrskog kantar älven som är omväxlande med lugnflytande sel och kraftiga forsar, som till och med har små vattenfall. För den som behärskar sin kanot bjuds här på unika turer i ren vildmark, där man slipper både vägar och bilar – en av orsakerna till att man fortfarande kan se den stora, grå lappugglan på kvällarna. En ny bred, snabb väg går från Östersund över Krokom mot Föllinge och korsar Långan.

Gimån

Långa sel och stora sjöar med mellanliggande korta strömmar ger chans till ett mycket omväxlande fiske. På väg från Sundsvall mot Östersund passerar man Bräcke kommun med centralorten Bräcke. Pulsådern i kommu-

Härkan är bred och lugnflytande – ett ypperligt vatten för lättklädda torrflugor.

nen är Gimån, som har sitt källflöde en mil därifrån vid Revsundssjön. Länstullen ligger mitt i Bräcke och fungerar som informationscentrum, utställningslokal och museum. Mitt emot Länstullen ligger Rickards Sport där Anders Pettersson säljer fiskekort, (när han inte själv är ute och fiskar stor öring). Han tipsar gärna om såväl öringflugan nr 1, som säkra harrflugor. Om man inte vill tälta, utan vill bo litet mera civiliserat, kan man bo på Camp Viking, hysa in sig i Gimdalen eller vända sig till Länstullen i Bräcke för information, tel 0693/100 00.

Från och med i år säger länsfiskestadgan, att harrfiske i strömmande vatten är tillåtet även efter den 1 september, varför de uppräknade vattnen också kan erbjuda ett trevligt och spännande höstfiske!

Fiskekort till de ovan nämnda vattnen kan köpas vid de flesta bensinstationer och sportaffärer i området.

Vem drömmer inte om fjällen...

Fjällfisket är en utmaning och samtidigt skön medicin för själen. Flugfiskaren, fotografen och gymnastikdirektören Leif Milling är van vid fjällnaturens nyckfullhet sedan många års fiske. Här ger han dig värdefulla tips inför sommarens tur. Rätt utrustad klarar du alla väder...

Av Leif Milling

Tänk dig en stekande sol från en molnfri himmel, stilla och kvavt utan vind och därtill en miljard ständigt hungriga mygg som följeslagare – och ett par mils vandring i obanad terräng framför dig. Rygsäcken, som kändes ganska lätt därhemma, gör nu sitt bästa för att knäcka dig. Så började min egen debut som fjällfiskare. Misstagen var många, frågetecknen ännu fler, men mina förhoppningar om drömfiske var stora. Jag glömmer det aldrig...

Framför mig och mina kamrater låg ett videlandskap, som vid horisonten slutade i blånande fjäll. Där, två dagars vandring bort, låg den efterlängta jocken och väntade på våra dunkrokar.

Efter en plågsam första kilometer tog vi paus. Jag hade redan börjat tvivla. Rygsäcken var på tok för tung och myggen allt för många. Nåväl, sammanbitet tog vi oss sakta fram genom videt, och mot kvällningen slog vi läger på en grusås. Det var en per-

fekt lägerplats med en liten jock strax nerom åsen. Snart var tälten uppsatta och maten puttrade i stormköket. Det var en gulgrön, slemmig gröt kallad köttgryta med grönsaker. Men den doftade utsökt och smakade vidunderligt gott serverad ur en bucklig aluminiumkastrull kryddad med storvuxen fjällmygg.

Nu upplevde min kropp något fantastiskt. Jag låg på renhuden och kände hur varje muskel slappnade av. Tröttheten i min plågade kropp var

Gunnar Westrin drillar storharr. Terrängen är öppen och det gäller att smyga sig i position för fisken.

nära nog narkotisk. Med pådragna täckbyxor och skön dunväst njöt jag av en myggfri, vykortslig kväll. Tänk att det kan vara så underbart att vara fysiskt trött.

Det var kyligt i dunsövsäcken när jag kröp ner. Men jag kände hur kroppsvärmen fyllde säcken, och hann höra en ljungpipares flöjtton, innan jag fördes bort i drömmar om stora harrar stigande mot min torrfluga...

Andra dagen

Följande morgon vaknade jag tidigt. Allt var stilla och tyst. Mina kamrater sov, och jag kröp försiktigt ut ur tältet och smög med morgonstel kropp ner till jokken för morgontoalet. Gårdagens strapatser gjorde sig påmind. Axlarna ömmade, knäna småvärkte och det var med viss möda jag bar upp vatten till frukosten. Men dagens etapp skulle bli kortare och belöningen stor. Ikväll skulle vi fiska.

Gårdagen upprepade sig. Efter en frukost på blåbärssoppa, välling och knäckebrödssockor, så vidtog vandringsen. Men framåt eftermiddagen såg vi resans mål framför oss. Äntligen låg jokken där, förföriskt lockande med sina mjuka, glittrande linjer. Strömmarna avlöstes av långa sel. Vilken underbar syn. Jokken tycktes ha allt en flutfiskare kan önska sig.

På en höjd med utsikt över både strömmar och lugnvatten slog vi läger. Här skulle vi bo i sju nätter.

Vi hjälptes åt med lägerbestyren. Tälten placerades minst tio meter från

varandra, för att alla skulle kunna leva efter egen dygnsrytm. En gemensam eldstad ordnades, och vi gjorde ett spöställ. Ett mysigt och fungerande läger betyder mycket för trivselen.

Gamla hederliga mönster

Ingen av oss stressade för att snabbt komma i ordning till fisket. Men dagen led mot sitt slut, och visst skulle det bli kvällsfiske. När allt var klart i lägret, drog vi på oss vadarstövlar och övrig fiskemundering. De flesta av oss hade klass sju-spön, varav

Några egna favoriter för fjällfisket.

ett i reserv. Flytlina var den tidens nya lösen, men visst fanns sjunklinan med som reserv, liksom några streamers för sjöfiske eller kallväder. Lars-Åke, som hade fiskat många gånger tidigare i detta område, hade också med sig ett lätt spö i klass fem. På den tiden gick det utmärkt att fiska med billiga glasspön. Vi var inte så penningstarka och påverkade av förfineringen av vår hobby. Idag däremot har också vi accepterat allt det nya,

och kan näppeligen tänka oss en fisketur med "simpel" glasspön, när det finns kolfiber, boron och carbocane. Det är väl sådant som kallas utveckling...

Flugorna vi hade med på denna tur skulle inte heller platsa i dagens trendiga fluboxar. Första fiskekvällen tog jag tre harrar – alla över kilot. En tog på torr Red Tag, en på Killer Bug och en på Mickey Finn. Nu skulle jag förmodligen ta samma fiskar på en Rackelhane, nattsländepuppa eller strymf!

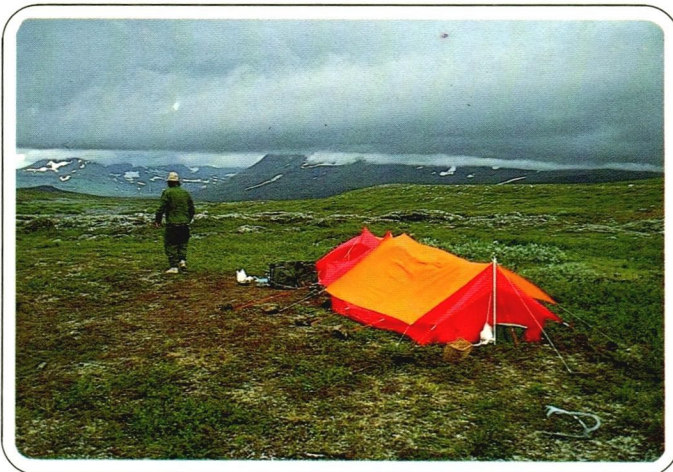
Men själva fiskefebern är densamma än idag, och jag skall villigt erkänna, att kunskapen om vad fisken äter tillfört mitt fiske ytterligare dimensioner. På samma sätt har fiskebrodern Gunnar Westrin lärt mig åtskilligt om fjällets blommor. Ett brett naturintresse vid sidan av själva fisket gör fjällvistelsen till en extra upplevelse.

Trots att jag idag oftast fiskar med imitationer, finns några av mina gamla trojänare fortfarande med i asken. Där finns torra och våta Royal Coachman, våta Butcher, Black Zulu och Parmachene Belle, torra och våta Red Tag samt några små Black Gnat för rödingen. Vid oväder och kärvt fiske tar jag fram Mickey Finn. Det har många gånger räddat matfisken. Jag tillhör nämligen dem som äter fisk – gärna varje dag under fjällvistelsen.

Smyg försiktigt – vattnet är som kristall

Normalt väljer jag 0,18 som tafspets, och om det är solblankt och lugnt vatten går jag ner till 0,15. Vid fjällfisket är själva fiskaren den största skrämmande faktorn – inte tafsen. Här finns små möjligheter att gömma

forts på nästa sida

Dåligt tält i dåligt väder. Redan andra dagen fick vi ligga med regnkläderna på! Det lärde oss att riktig utrustning är A och O i fjällen.

I det här tunneltältet hade vi inga problem, trots att fjällräddningen hade varit tvungen att rycka ut för att undsätta många andra fjällvandrare.

Träna din kropp och testa din utrustning – innan fjällturen!

forts från föreg sida

sig och ta skydd i vegetationen. Att sitta på baken eller stå på knä brukar därför vara lösningen.

Det är mycket viktigt att närma sig fisken försiktigt. Sitt gärna en stund och filosofera innan du börjar fiska. Gläds du liksom jag åt blommor, fåglar och insekter, får du samtidigt ditt lystmäte. Men det kan ha sina sidor att slita för mycket på byxbaken. Vid en fjälltur slet jag ut mina vindbyxor på nämnda ställe. Mina vita arméfilingar lyste lång väg, där jag strövade efter jokken – självklart till mina fiskebröders stora förtjusning. Smeknamnet "Flyende Hjorten" myntades omedelbart. Vad gör man inte för att glädja sina fiskekompisar.

Fjällfiske är för mig att fullständigt koppla av, långt borta från vardagens alla stora som små bekymmer. Det är också samvaron med goda vänner, för man kommer aldrig varandra så nära som i fjällmiljön. Den öppnar sinnena. Men framför allt är fjällfisket ett sätt att "vädra själen" och låta den komma ikapp en kropp stressad av vardagslit. Fjällfisket hjälper mig att finna mig själv. Jag sover när jag är trött och äter när jag är hungrig. Så enkelt är det!

Gå in packning och skodon!

Tänker du prova på det extrema fjällfisket? Kan du tänka dig lite extra strapatser för att få uppleva den där lite extra kryddan?

Förr hade fjällfiskaren en primitiv utrustning, men en utmärkt fysik. Idag är det tvärtom. En funktionell utrustning kan alla skaffa. Det finns ett stort utbud av kvalitetsprodukter för fjällvistelse och vandring. Att vandra i fjällen har också blivit mycket populärt, och du har säkert någon du kan få låna utrustning av, och som du kan be om tips och råd. Själv ska jag här ge dig några tips, som är speciellt viktiga just för oss som samtidigt vill fiska i fjällen.

Kom ihåg att med fiskegrejor har du tyngre packning än den vanlige fjällvandranden. Därför är din kropp den viktigaste delen i din utrustning. Antag att du har en övervikt på 10 kilo

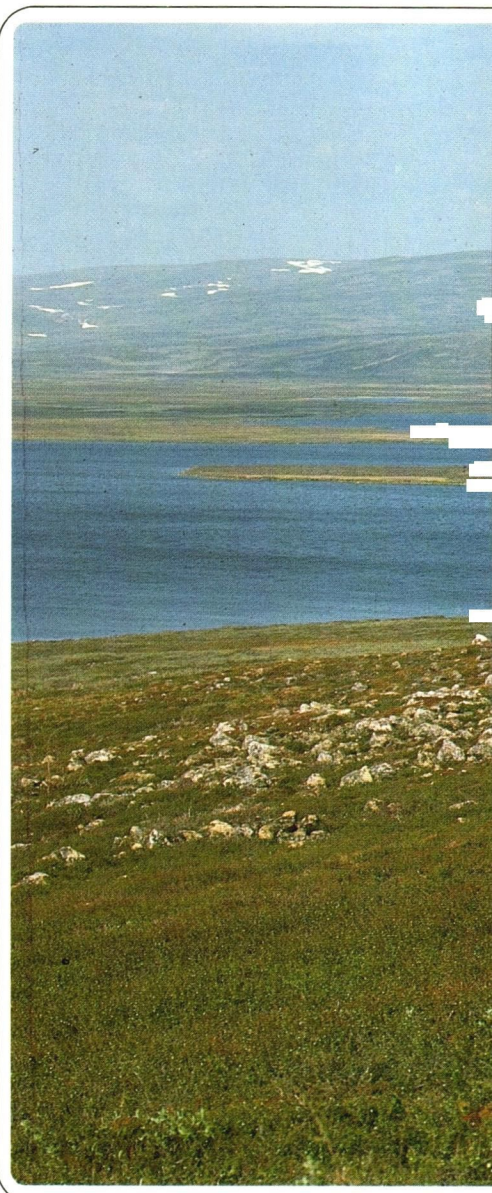
och bär en packning på 30. Din kropp bär då på 40 kilo. Påfrestningen blir därför stor – framför allt på dina knän. Tänk också på att terrängen är besvärligare än på landsvägen därhemma. Börja träna försiktigt, och liksom för en idrottsman ska träningen och förberedelserna efterlikna tävlingsmomentet. Men börja med vanliga motionspromenader, lätt löpning och cykelturer. Gör detta regelbundet. Efter ett tag tar du med rygsäcken. Packa ner lite småsaker; fika, kamera och en extra tröja, som du kan behöva för en kort tur. För att vänja dig vid en tyngre säck, så fyller du så småningom på med tyngre grejor.

De här turerna ger dig också möjlighet att gå in dina vandrarkängor ordentligt. När fjällturen närmar sig, så försöker du med full packning, och gör en riktig vandring i hemmateräng, gärna med övernattnig. Men tänk på att det är en sak att sätta upp tältet hemma på "gräsmattan", och en helt annan sak att slå upp det på fjället – kanske i hård vind, regn och kyla.

När du provar packningen och har möjlighet att justera detaljerna, så får du tänka på att tempot blir lägre i fjällterräng. Där får du räkna med högst 4 kilometer i timmen.

Visst är fjällflyget en möjlighet, men man upplever aldrig samma känsla av vildmark och orördhet. Det

forts på sidan 49

Visst är det skönt? Svereric Loodh gör pa

Detta packu

av bärramstyp. För tyngre packning rekommenderar jag ej softpack-rygsäck.

Lägerutrustning: Tunneltäl, 3-mans för 2 personer.

Dunsovsäck som tål ca -10° , ligger underlag eller renskinn.

Stormkök, 1 l bränsle per person och vecka.

Esbitkök (metatabletkök) eller värmeljus för torkning av kläder och uppvärmning av tält. I tältet skall finnas en torklina för blöta kläder. Tändstickor i vattentät förpackning. Bestick, matkåsa, drickkåsa, visp, disksvamp.

Mat: Torrskaffning, soppor, hårdbröd, smör, kaviar, mjukost, C-brustabletter som måltidsdryck,

Vandrartutrustning: Vandrarkängor, väl infettade och ingångna.

Alternativt vandrartövlar.

Vindbyxor som torkar lätt när de blir blöta.

Superundertröja, vindskjorta och snusnäsduk.

Fiskehatten.

Ta på lite kläder, du skall småfrysa när du står still då blir det lagom under vandringen.

Vid paus tar du på dig fiberpälströja.

Regnkläderna skall ligga lättåtkomliga i rygsäcken.

Myggoljan, blandning av bäckolja och djungelolja har du i byxfickan.

Karta, kompass, kniv och förbandsmaterial lättåtkomligt.

Regnskydd på rygsäcken, som är

efter en jobbig stigning. Det är viktigt att hålla höjd för att undvika svårforcerade videsnår. Men väl uppe på platån är det lätt att gå.

Leif Milling i sin ryggsäck inför fjällturen:

torkat kött, kryddor, salt, te, kaffe, choklad, gravblandning och dill. Mataavdelningen är självklart mycket personlig, räkna med tre mål mat per dygn. Själv planerar jag ett mål med fisk varje dag. Jag har räknat antalet brödskiivor, så att jag vet hur många skiivor jag kan ta till varje måltid. Hushållspapper, en rulle (i rullen ligger jag kaviartuben!). Toalettartiklar, handduk, sköna lägerskor.

Fjällfiskeutrustning: Klass 6–7, gärna 9 fot som allroundutr. Klass 5 för fina dagar i små vatten. Flytlina. Flugor: Gamla asken: Red Tag torr-våt, Royal Cochman torr-våt,

Bloody Butcher våt, Black Zulu våt, Parmachene Belle våt, Black Gnat torr, Mickey Finn och Muddler Minnow.

Nya asken: Nattsländeimitationer E-12 och Sveneric Loodhs Pastor samt Åke Bodéns ÅBO-slända, Nattsländepuppor, dagsländenymfimitationer, hackelfflugor typ Blue Dun, fjädermyggimitationer.

Minst ett halvt dussin av varje mönster och bundna på krokstorlek 10–12–16.

Spötub, där min vadarstav får plats.

Vadarstövlar.

fiskeväst, där det bla finns en skalpell och avbitare för smärre operationer av fastnade flugor. Solglasögon typ polaroid.

Fiskekorg eller väska, folie och plastpåsar.

Sjukvårdsavd: Tejp för ledsador och tryckförband.

Värktabletter.

Tabletter mot förstoppning och motsatt bekymmer.

Jodsprit samt sårpulver.

Plåster, pincett.

Arméns hudsalva, solskyddssalva.

Värmekläder: Fiberpälskläder, tål fukt bra utan att kyla.

Dunjacka eller dunväst, täckbyxor.

Träningsoverall, toppluva, handskar (som går att fiska i), extra sockar, underkläder.

Utrustningen packas i stora fjällryggsäcken, där även tursäcken ingår som packpåse. Allt packas i plastpåsar.

Fotografera med fantasi!

Fiskebilder blir lätt stereotypa. Oftast är det fiskekompisen, som håller upp en stor blodig fisk, eller bilden på honom stående långt ute i vattnet – man ser knappt vem det är eller vad han sysslar med. Det är fiskar, som ligger på gräs, på sten och på mossa – alla med spöet liggande bredvid. Visst kan sådana bilder vara vackra, men de saknar fantasi. Möt fiskesommaren med kameran runt halsen, och se på dina motiv med nyfikna ögon. Att ta en bild är inte bara att trycka på en knapp, och tro att kameran ska göra hela jobbet...

Av Johnny Albertsson

Ljuset är fotografens färg och pensel. Genom att utnyttja och förstå ljuset bättre kan du också ta bättre bilder. Ljuset ser olika ut vid olika tider på dygnet och ger därför bilderna olika karaktär. Bäst är gryningsljuset. Det är rent, klart och skuggfritt – om än något svagt. Lite längre fram på morgonen följer soluppgången med sin svagt pastellfärgade, lite softa belysning med en dragning åt rött. Men det varar bara en kort stund, och blir hela tiden sämre i takt med att solen stiger.

Morgon- och eftermiddagsljus ger väl definierade bilder med teckning i skuggpartierna. Mitt på dagen avstår jag däremot helst från att fotografera. Ljuset är då för starkt med knallhårda skuggor.

Vid solnedgång och skymning får man samma effekt som på morgonen, fast tvärtom. Men ljuset avtar snabbt, vilket gör det svärbemästrat. En morgonpigga fotograf tar med andra ord de vackraste bilderna.

Det är bra att planera sitt fiskefotograferande i förväg med hänsyn till

ljuset. Vilken sida av älven ska jag till exempel gå utefter ikväll? Där jag kan påräkna det bästa ljuset, naturligtvis. En liten enkel kompass kan därför komma till god användning. Vid ett okänt vatten tar du lätt ut kompassriktningen och vet var solen kommer att stå olika tider på dygnet. Det kan bli avgörande för om du ska få några bilder eller inte.

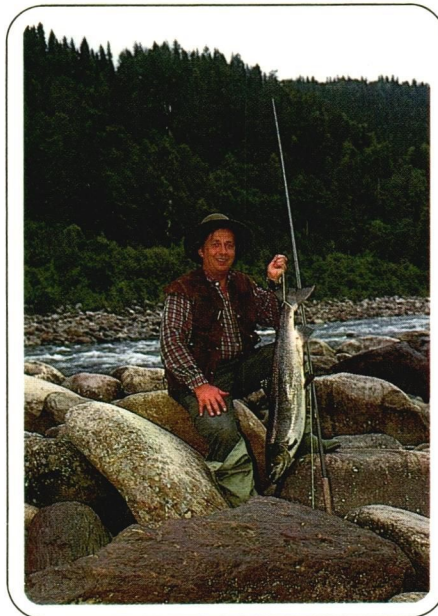
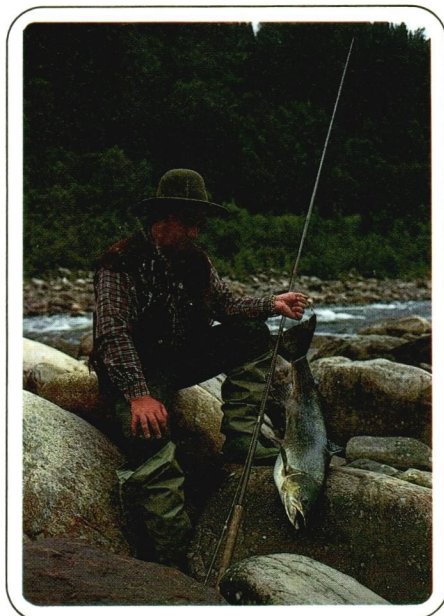
Ibland är det lämpligt att ljussätta sina fiskebilder med hjälp av en blix. Tvärt emot vad många tror, så kan forts på nästa uppslag

Överst till höger: Precis i skarven mellan gryning och soluppgång färgas himlen i svagt rött. Passa på med din kamera – ljuset är som på en vacker akvarell. Laxfiskaren Nalle stoppar sin pipa och begrundar sin fångst. Platsen är Stockholms ström.

Till höger: En dimmig och grå morgon med regn i luften ger mjukhet i färgerna, men med risk för blåstick. Ett filter 81-C värmer upp bilden åt dig.

Längst till vänster: En glad fiskare ger en bättre bild, men vad hjälper det om ansiktet är skuggat...

...med en svag sensorblix löser du problemet, utan att ljuset därför ser onaturligt ut.

forts från föreg uppslag

blixten med fördel användas mitt på dagen, därför att då är ljuset som starkast och skuggorna som hårdast.

Den klassiska fiskehatten med sitt stora brätte eller skärm är en ren plåga för fiskefotografen. Du kan be kompisens skjuta upp den i pannan, men du kan också hjälpa upp den starka slagskuggan i ansiktet med en blix. Förutsättningen för att det ska se naturligt ut, är att blixten levererar ett ljus, som är 1,5–2 steg svagare än vad kameran är inställd på. Blixten adderas nämligen till det naturliga ljuset, och den kommer därför annars att fräta ut bilden. De flesta moderna blixar har en sensor, som mäter under kamerans exponering och stänger av när ljuset på motivet blir lagom.

Så här gör du. Mät det befintliga ljuset. Låt oss anta att du får bländare 5,6 och tiden 1/30 sekund. Men fiskekompisen har en skärmmössa av värsta modell, och du tar därför fram en liten blix och hittar en arbetsbländare på låt oss säga 2,8 på blixten *vid samma filmkänslighet som kamerans film*. Flash! – och du har trollat bort slagskuggan, och det på ett sätt att man knappast kan ana att en blix använts. Men kom ihåg att du bara får använda dig av tider, som din kamra är blixtsynkroniserad för, eller längre. Vid för långa tider får du givetvis oskarpa bilder, eftersom det är svårt att hålla kameran stilla. Men då plockar du fram stativet, som är det enklaste hjälpmedlet för optimalt resultat. Många föredrar ett litet bordsstativ, eftersom det är smidigt att bära med sig ute vid vattnet. Att använda blix på lång tid kallar vi proffsfotografer att efterexponera. Använd gärna den tekniken!

Vilken film väljer jag?

När det gäller val av färgfilm, så finns det många personliga uppfattningar. Man fotar bäst med det man tror på, sägs det, precis som man får bästa resultaten med en fluga man tror stenhårt på. Inom rimliga gränser, naturligtvis.

Om solen lyser, du har en ljusstark optik och ingen brådska att få filmerna framkallade, så sätt en rulle Kodachrome 64 i kameran. Men det är en ren amatörfilm, som inte går att manipulera på något sätt. Kodak kör rullen i sina egna framkallningslaboratorier tillsammans med alla andra rullar – det må sedan vara en fiskefilm tagen i dåligt ljus eller mormors bilder på barnbarnen. Har jag Kodachrome 64 i min kamera, så tar jag därför alltid några alternativa exponeringar om

motivet är särskilt intressant. Jag varierar därvid bländaren något steg upp eller ner, så är jag säker på att någon bild blir bra. Kodachrome är en film, som ger excellent resultat med fint korn och god skärpa.

Men min personliga favoritfilm heter Ektachrome 64 Professional, som är en finkornig film, vilken med fördel kan exponeras på högre känslighet. Man säger då att filmen blir snabbar. Utöver att den går att manipulera med gott resultat, så har den fördelen att snabbt kunna framkallas på en mängd laboratorier enligt en metod, som kallas E-6, och du får tillbaka din film mycket snabbt. Förvara alltid din film i kylskåp.

Filmkänsligheten är 64 ASA, och exponerar du efter det, så är naturligtvis filmen bäst. Men plötsligt kan solen gå i moln, och ljuset räcker inte längre till. Sätter du då i en Ektachrome 64, men ställer in kameran på 128 ASA (64+64), så kan du fota vidare. När du sänder in rullen för framkallning, så noterar du "Exponerad efter 128 ASA". Då framkallar laboratoriet filmen efter den angivelsen, och du får ett gott resultat. Man kan till och med pressa filmen till 256 ASA (128–128) eller mer, men riskerar då en liten förskjutning i färgtonerna. Jag har i nödfall exponerat Ektachrome 64 efter 384 ASA. Även om färgerna blir en aning förvrängda, så överträffar resultatet ändå den vanliga 400 ASA filmen. Pressa aldrig en film mer än du behöver, men fordras det, så pressa hellre en Ektachrome 64 än välj motsvarande 400 ASA film, som är alltför kall och kornig. Observera att Ektachrome 64 Professional inte alltid håller exakt 64 ASA. Den exakta känsligheten framgår av databladet inne i asken.

Film är dyrt idag. Trots det bör du ta många bilder för att få bra resultat. Det får du först om du är "varm i kläderna" och "tänker i bilder", och det gör du först om du går med kameran och knäpper kontinuerligt. Då ser man med friska ögon, söker nya och spännande bildvinklar och ger akt på ljuset... snart jobbar du som ett proffs.

Filter

Det finns många olika typer av filter – många av dem ger bara billiga effekter. Personligen är jag motståndare till att på det viset ge mina bilder mer liv. Men det finns några som är användbara för fiskefotografen. Ett polarisationsfilter tar bort reflexer på vattnet och gör himlen djupare blå,

men det tar tyvärr också bort mycket ljus – oftast försvinner hela två bländarsteg.

Filter kan också vara motiverade när det är grått och disigt. Då uppstår nämligen ett besvärande blåstick på din färgfilm, som gör att bilderna blir kalla i färgerna. Om inte diset är för starkt, så räcker det med ett filter 81-C för att göra färgerna varmare i tonen. Vid starkt gråväder bör du dock ta till ett CC 0, 10 Y – där Y står för yellow och CC för Color Compensating = färgkompensation. Gult absorberar och kompenserar blåsticket från himlen. Ännu ett filter, CC 0,05 R (rött) ger ytterligare kompensation och till exempel lite varmare hudtoner. 0,10 gult tillsammans med 0,05 rött kanske ger dig en suverän bild i en speciell situation. Det gäller att observera ljuset och sedan fotografera med fantasi...

Vidare finns det diverse sk stjärnfilter, multifilter och sofffilter för speciella bildeffekter. Men oftast är det just bara effekter. I det senare fallet kanske det räcker med att du andas på objektivet för att nå samma resultat.

Ett filter ska du emellertid absolut skaffa dig. Det är ett vanligt UV-filter, som alltid ska sitta på kameran som ett skydd mot slag och andra skador. Det är mycket billigare att byta UV-filtret vid en eventuell repa, än att tvingas reparera en dyrbar optik!

Exponeringen

Bortsett från innehållet i en fiskebild, så är det två saker, vilka avgör om bilden är bra eller dålig. Det är exponeringen och skärpan. För att få rätt exponering, så måste rätt filmkänslighet vara inställd på kameran. Dessutom måste man veta *hur* kameran mäter. Mäter den ljuset över *hela bildytan*, mäter den i *huvudsak i centrum* eller är det en ren *spot-mätare*, som endast mäter ljuset *på en liten punkt i centrum*? Konsultera bruksanvisningen eller din fotohandare, om du är osäker.

De flesta kameror mäter huvudsakligen i mitten av bilden, för där placeras de flesta kameraägare motivet i sina bilder. När det gäller fiske, så kan det vara annorlunda. Ofta placerar man fiskaren i ena kanten för att få plats med linbågen och/eller eventuell fisk. Därför håller inte centrummätningen streck alla gånger.

Man kan då göra så här. Gå fram och låt det du tycker är viktigast fylla hela bildytan i sökaren. Läs av värdet och lås fast det i kamerans minne (el-

ler ställ om kameran till manuell tagning med det nya värdet) och gå sedan tillbaka, komponera bilden i sökaren och tryck av.

Om du har centrumavvägd mätning eller spotmätning, behöver du inte fylla hela bilden för att få rätt exponering på ditt huvudmotiv. Se bara till att motivet befinner sig inom det område som kamerans ljusmätare verkligen mäter. Går du över till manuella värden, så ge akt på ljuset. Skiftar det, så måste du ta och kontrollera ditt värde för eventuell kompenseringsring.

Befinner din fiskare/modell sig långt utvadad i vattnet, så att du inte kan gå fram till honom och mäta, så kan du skifta till en längre optik med ett mindre bildutsnitt, som gör att figuren fyller hela sökarens mätområde. Läs av exponeringsvärdet och skifta sedan tillbaka till den optik du från början tänkt använda. Ställ in kamerans bländare och tid för manuell fotografering och ta dina bilder.

Du kan också köpa ett *Kodak neutral test card*, som du håller lodrätt framför kameran och mäter mot. Varje kamera mäter det ljus som reflekteras från motivet, och genomsnittet reflekterar just 18% av ljuset. Därför är alla exponeringsmätare kalibrerade för just 18% – liksom det nämnda testkortet, som reflekterar 18% av ljuset. Observera att det är den grå sidan av kortet du ska mäta emot.

Om du inte använder någon av de här metoderna, så måste du kompensera vid situationer, då skillnaden är stor mellan motiv och bakgrund – till exempel måste en bakgrund bestående av mycket mörk och skuggig granskog kompenseras genom att man minskar ljuset 1–2 steg. Med mycket ljus och glittrig bakgrund måste man på samma sätt öka exponeringen i motsvarande grad för att huvudmotivet ska bli rätt exponerat. Den situationen uppstår ofta vid en sjöstrand eller där bakgrunden består av en ljus himmel. Har inte din kamera kompensationsmöjlighet eller är omställbar till manuell drift, så får du kompensera exponeringen genom att ändra inställningsratten för ASA-känsligheten. Det går, men är en knölig procedur.

Tidigare i den här artikeln talade vi om vad som kännetecknade en bra fiskebild. Då konstaterade vi att ett krav var bildens skärpa.

Man talar både om skärpa och skärpedjup. Det förhåller sig egentligen så, att det bara finns skärpa just på det avstånd som kameran är inställd på. Men nu är det lyckligtvis så, att ögat

Extra tillbehör

Skaffa ett stativ och en trådutlösare, och dra dig inte för att använda dem. En bra bild fordrar en del besvär.

Skaffa ett effektivt motljusskydd. Ha med dig en skräddningsfilt av aluminium för att reflektera ljuset och låta upp hårda skuggor. En matt yta är bättre än en blank, som ger för starka effekt.

Köp några filter och testa samma motiv både med och utan. Då lär du dig filtrens möjligheter.

Stoppa ner en rulle maskeringstape och en penna att märka filmrullarna med. Stoppa också ner linsputspapper och en blåspensel för rengöring av objektiven.

Glöm inte att ta med extra batterier – både till kamera och blyt.

Skaffa en liten, svag blyt. Är den för stark, så kan du mjuka upp ljuset genom att tejpa en bit vit plast från en snabbköpskasse över själva reflektorn och lampan.

En liten begagnad exponeringsmätare kan du köpa billigt i en fotoaffär. De är "out of date" genom dagens datoriserade kameror.

Ha med en stor regncape, eller i varje fall en stor kraftig plastpåse att skydda din utrustning med.

Och har du nu utrymme kvar i fotoväskan, så fyll det med en rejäl portion fantasi – det är det viktigaste i hela utrustningen...

inte uppfattar oskärpa förrän en viss skärpeförlust har uppstått. Ögat är tolerant inom vissa gränser, och det som ögat uppfattar som skarpt kallar vi för skärpedjup.

Skärpedjupet fördelar sig från den punkt du ställt in, så att du får 1/3 framåt och 2/3 bakåt i bilden. Det bör du tänka på när du ställer in skärpan på motivet, speciellt vid situationer med dåligt ljus.

Det florerar också en annan stor missuppfattning, nämligen att man erhåller större skärpedjup med vidvinkliga objektiv än vad som är fallet med teleobjektiv. Det är helt fel. Skärpedjupet har helt med bildutsnittet att göra. Om du fotograferar din kamrat iförd fiskegrejor och spö, och väljer ett 200 mm tele och exempelvis bländare 8, så får du samma skärpedjup som om du skulle välja att ta bilden med bländare 8 och ett kort 28 mm vidvinkelobjektiv. Förutsatt att du väljer samma beskärning på båda bilderna. Däremot kan du öka skärpedjupet genom att minska bländaröppningen. Men kom ihåg, att det inte alltid är en fördel med stort skärpedjup. Står huvudmotivet mot en liten suddig – och därmed lugnare bakgrund – så kommer det kanske mer till sin rätt.

Om personen är det viktigaste i bilden, så ställer jag in skärpan på ögat. Om han drillar eller härvar en fisk – och fisken är det viktigaste – så ställer jag skärpan på fisken. Samtidigt lutar jag kanske kameran något, så att skärpeplanet sträcker sig in i bilden. Det kan öka skärpedjupet något.

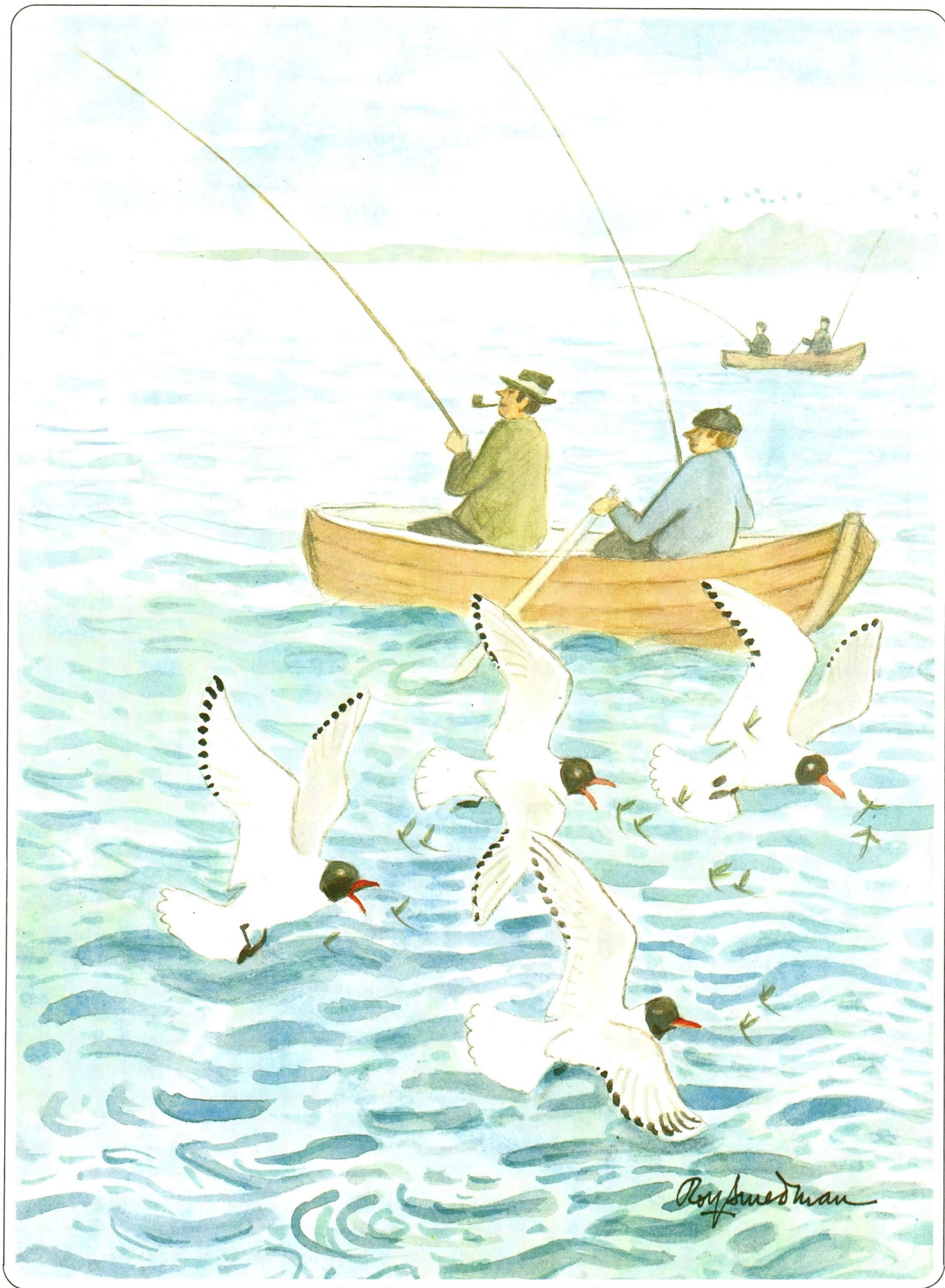
Arrangera inte bilderna – men förbered dem väl. Du kan göra det genom att i förväg se ut bra bildvinklar, och du kan genom att se dig omkring på stranden se ut den troligaste land-

ningsplatsen, om nu kompiserna skulle ha fått på en bra fisk. Då är du förberedd och kommer lättare till bra skott. Du kan också be kamraten hålla igen lite med håvningen – eller göra om den – om du är osäker på resultatet av den första bilden. Men se alltid till att fisken inte far illa. Vi får aldrig stå och "leka med en fisk" för att få bra bilder!

Som proffsfotograf får man ofta frågor om vilken kamera man använder. Den tekniska delen av fotograferingen har upptagit det mesta utrymmet i den här artikeln. Men kom ihåg att den största tillgången vid all fotografering är en stor portion fantasi. Alla nyskapande fotografer har visat prov på den egenskapen. Dina bästa redskap är dina egna ögon. Använd dem och se på dina motiv med stor nyfikenhet. Experimentera sedan och var inte alltför rädd att slösa lite med filmen. Alla bilder blir inte toppenbra – inte ens för oss som har fotografering som yrke.

Får jag avsluta med att rekommendera en bok med bra fiskebilder, även om du måste leta i antikvariat för att hitta den, så får det bli *Fiskarlycka* av tjecken Slava Stochl. En annan bra bok är Bonniers lilla fotohandbok *Småbild*. Som du förstått, så vill jag inte berätta om olika kameramärken, men har du andra mer allmänna frågor kring fiskefotografering, så är du välkommen att ställa dem *per brev till redaktionen*. Kanske kan vi ta upp dem i ett senare nummer av FiN.

I spalten här intill får du en lista på små prylar, som kan underlätta din fotografering. Du behöver inte ha allt på en gång, utan kan köpa det allt efter plånbok och intresse. Lycka till med kameran i sommar. Visst vore det trevligt att få se just dina bilder i något kommande nummer...

Irländska dappingflugor som imiterar olika dagsländor bundna på krok nummer 10.

Dapping

– inte bara för irländare

Dapping är en gammal flugfiskemetod som ursprungligen kommer från England, men sedan länge har praktiserats i de irländska sjöarna. Rolf Smedman har varit där några gånger och fått uppleva dappingsäsongen och sett öringarna vaka i mängder, när dagsländorna under en kort tid kläcker och svärmar.

Av Rolf Smedman

Försommarsolen flödade över Lough Ennel och inte en krusning kårade den blanka vattenytan, när vi vandrade med all utrustning från bilarna ner till båtlänningen.

Vi, det var en samling fiskeskribenter från flera länder i Europa, inbjudna av Bord Failte, den irländska turistorganisationen. Som ledare hade vi Gerald V Kuss, den uppskattade fiskeskrivaren välkänd genom sina böcker här i Sverige.

Medlemmar ur Lough Ennel Sportfishing Club hade lovat att ta hand om

oss och visa hur deras dappingfiske gick till. Stämningen bland dem var ytterst förväntansfull. Det var alldeles i början av säsongen, och bara för ett par dagar sedan hade man sett de första sländorna. Det kändes i luften ungefär som dagarna alldeles före älgjakten i Norrland.

Det skall blåsa när man fiskar dapping, en lagom bris som lätt för båten över vågorna och gör öringarna mindre skygga. Men den här dagen fick vi vänta förgäves på vind. Silvriga vakringar slog ut sporadiskt här och där, och det var inte många sländor i

luften. Det togs inte någon öring på dapping, men vi som fiskade torrt med vanligt flugspö hade en viss framgång. Men på den alldeles blanka ytan var öringarna ytterst skygga och svåra att narra fast.

Ursprungligen var dapping en engelsk metod, där man med långt spö och kort lina doppade ner en naturlig insekt, oftast från land vid ett strömmande vatten. Det var ett smygfiske, där man dold bakom träd och buskar smög sig på öringen. Numera praktiserar dapping bara på sjö från båt och

forts på nästa sida

Mitt på dagen började en intensiv sländsvärmning. Luften ovanför vattnet skimrade av miljoner vingar.

---

forts från föreg sida

med långt spö och ytterst lätt och tunn lina – en sk "blowline". Man utnyttjar vinden så att linan blåses ut över vattnet. Förr använde man särskilda krokar på vilka man fäste en dagslända, men numera använder man lika ofta konstgjorda flugor.

Innan vi rodde ut på vattnet, gick flera av medlemmarna och samlade dagsländor från buskarna vid stranden. Insekterna förvarades i särskilda portörer av näver, som var försedda med ventilationshål.

Man fiskade oftast två i samma båt, en satt vid årorna och styrde i vinden över de rätta ställena, men skötte ändå ett spö. De flesta hade 14–17 fots splitkeinspön, men några hade skafat sig nya spön i glasfiber.

Blåslinan var av en speciell sort, spunnen i bomull och ytterst lätt, cirka 20 yards lång. Till den knöts en tafs om 60 cm och en tunn, ögglelös krok med spadeendknut.

Klassisk dappingsjö

Lough Ennel är en stor sjö. Den ligger nästan mitt på Irland och är

omgiven av lågland. Det finns stora grundområden och gräskanter och några mindre, lövskogsklädda öar. Vi samlades efter några timmar på en av öarna för att äta lunch och bli lite närmare bekanta med varandra.

Många av klubbmedlemmarna var gamla män och hade fiskat dapping under en lång följd av år här på Ennel. Flera av dem var just bara dappingfiskare, vanligt flugfiske ägnade de sig inte åt. Några hade flugspön men fiskade inte torrfluga, bara klassiska våta mönster med tre flugor på tafsen.

Just Lough Ennel är en av de klassiska dappingsjöarna på Irland, och man berättade om fantastiska fiske dagar, när sjöns alla öringar hade vakat och sjöns yta varit full av skimrande dagsländor. I början av 60-talet hade jordbrukarna runt sjön huggit bort stora områden med strandskog för att skaffa mer odlingsmark och bete. På bara ett par år försämrades fisket katastrofalt, eftersom dagsländorna nästan försvann. Men så sände man skolbarnen ut på cykel till andra sjöar för att samla dagsländor och plantera ut dem vid Ennel. Nu hade strandskogen växt upp tillräckligt igen, och det rådde ingen brist på dagsländor.

Om det bara ville komma en vindkåre, så skulle vi snart få se vad som dolde sig under den lugna ytan...

Intensiv sländsvärmning

Nästa dag fiskade vi i Lough Derravaragh, en nästan lika stor sjö ett par mil från Ennel. Där var situationen en helt annan. Det blåste en kraftig vind, som slog vitskum på vågtopparna. Min gillie hette Mike och bodde i en stuga alldeles invid stranden. Han kände varenda sten och gryna i sjön och hade fiskat där sedan han var liten pojke.

Hans utrustning var ett 14 fots greenhartspö och en handgjord trärulle han hade ärvt av sin farfar, som hade fiskat i sjön hela sitt liv.

Mitt på dagen började en intensiv sländsvärmning. Luften ovanför vattnet skimrade av miljoner vingar, måsarna seglade i vita moln över ytan och öringarna steg lugnt mellan vågkammarna. Fiskarna var väldigt oskygga för båten, och jag fick flera öringar på helt korta kast.

Var man tittade sig omkring, stod långa spön i båge. Alla fick fisk. Mike tog dagens största, en gulbukad tätprickig öring på två och sju. Den steg bara en meter utanför mig och tog Mikes slända utan misstanke. Men kroken lossnade, när jag fick häven under fisken!

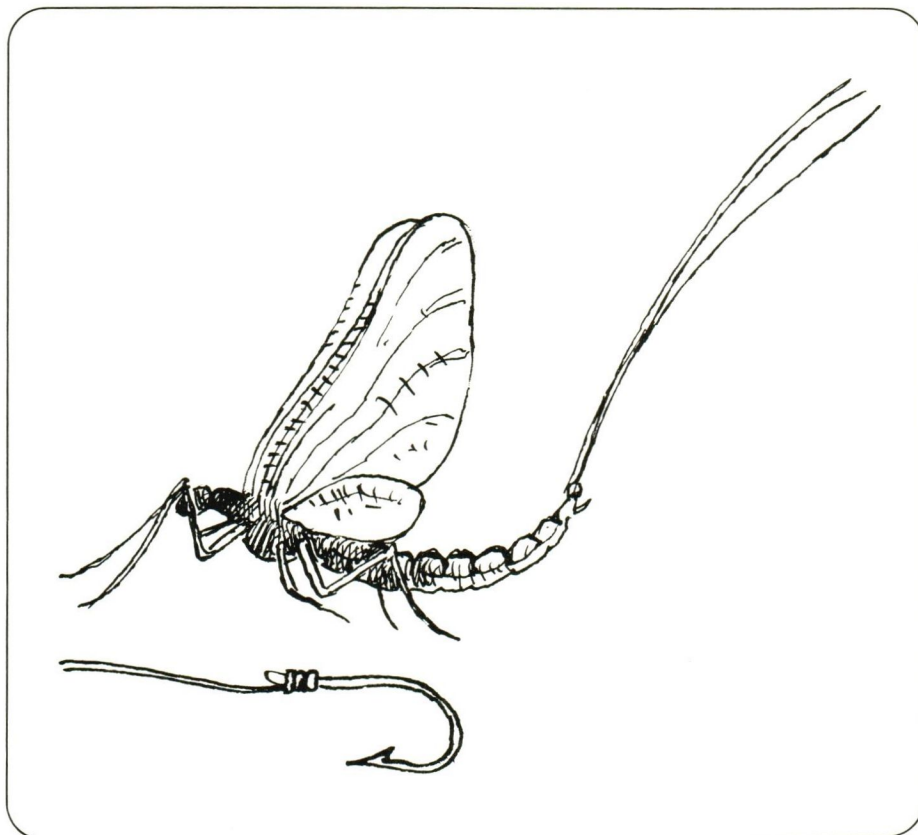
Det var spännande att se hur elegant Mike krokade öringarna. När fisken steg och tog, väntade han kallblodigt tills den börjat dykningen neråt, innan han höjde spöet. Det gällde att inte svara för snabbt, då drogs kroken ur öringens gap. För mig, som fiskade vanlig torrfluga, gällde det att kroka mycket snabbare.

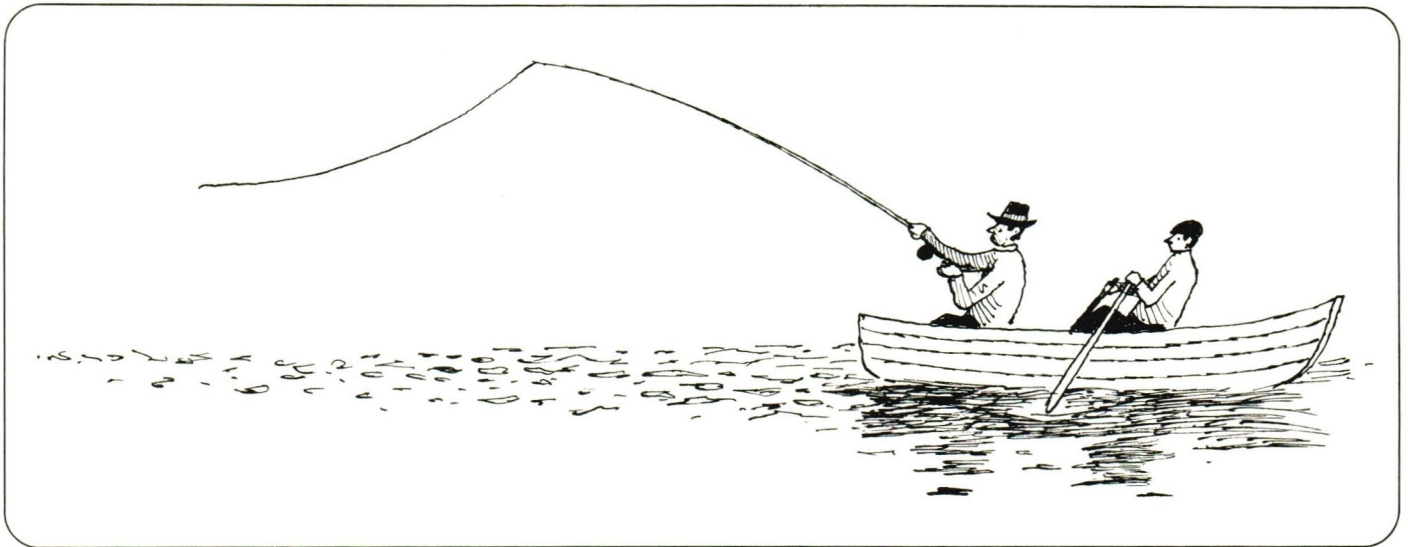
Senare fick jag brev från Mike, där han berättade att just den öringen hade gett honom årets pokal för största dappingfisk i Derravaragh.

Den kvällen rådde det en alldeles särskild stämning på Greville Arms Hotel, där vi bodde. Alla våra gillies

---

För fiske med naturlig slända används en ögglelös krok i storlek 10–12, som fästes med spadeendknut. Tafsen är endast cirka 60 centimeter lång.

En svag vind räcker för att lyfta den lätta dappinglinan och låta flugan dala ner som ett fjun på vattnet.

var med, och vilda historier korsade genom den rökiga barluften på flera tungomål, franska, tyska, engelska, danska och svenska.

Mitt första "dappingfiske"

Det är egentligen märkligt att dappingen bara blivit koncentrerad till England och Irland. Det borde ju finnas möjligheter att fiska så här på andra håll – inte minst i Sverige.

Själv fiskade jag dapping i tonären,

långt innan jag hade hört benämningen. Det var i Gnarpån på 40-talet, där jag använde ett fem meters bambuspö för flugfiske och mete. Ibland knöt jag på en liten devonspinnare till höljornas strömgäddor.

I början av juni kläckte rocken, Efe-mera vulgata, och i strykorna uppe på skogen ovanför bruket vakade storharren i hundratal. Jag försökte ta dem på våtfluga, som jag släpade över vaken, men bara naturliga dagsländor passade. Inte förrän jag fäste en riktig slända på min minsta krok tog harrarna, och jag minns att jag bar ett ordentligt knippe hem till mina

föräldrar i stugan, lycklig över att ha kommit på något nytt och revolutionerande.

Jag passade Gnarpåns dagslän-
dekläckningar under en lång rad år. Men så kom mitt dappingfiske i skymundan, då jag köpte mitt första riktiga flugspö. Egentligen är det ett fiske man borde ta upp igen. Det finns ju massor av strömmar och sjöar, där man kan fiska så här. Inte minst alla regnbågsvatten.

Det skulle vara trevligt om FiN efter sommarens fiske fick några rapporter från läsare som provat på. Gärna med bilder.

"Dappa" i sommar!

*När du förbannar vinden, som stör ditt vanliga flugfiske –
varför då inte prova en annorlunda fiskemetod i våra nordiska
vatten?*

Av Gunnar Johnson

Precis som Rolf Smedman skriver i sin artikel om det irländska dappingfisket, så finns det säkert många lämpliga vatten för denna fisketeknik också i våra nordiska länder. Bland annat kan dapping vara ett bra alternativ blåsiga dagar, eftersom tekniken kräver en viss vind – och vinden är ju oftast ett gissel vid vanligt flugfiske.

Själv tänker jag prova i en regnbågssjö, där en stor del av dagfisket ofta spolieras, eftersom den långsmala sjön ligger öppen och exponerad för vinden. Genom att ro ut i ena änden av sjön, och sedan låta båten driva med vinden och fiska av det närmaste vattnet med en blowline från ett långt spö, så borde även de blåsiga dagarna kunna utnyttjas under kommande sommar – dagar som jag under tidigare år avstått från att fiska detta vatten, även om sjön

håller ett bra bestånd av grov regnbåge, som oftast går långt utom kashåll från land. Turligt nog är både flyt-
rings- och båtfiske tillåtet...

Speciell "blowline"

Dappingfisket kräver en mycket lätt lina, och Rolf Smedman har berättat för mig att det i England finns en speciell blowline att köpa. Den heter Strickland Speciality, har en längd av 20 yards och är spunnen av ytterst lätt nylon. Samtidigt är den platt, vilket gör att vinden får gott
forts på nästa sida

Irländsk dappingutrustning: den lätta moderna dappinglinan består av många tunna, parallella fibrer och är endast obetydligt tvinnad, vilket gör att den lätt fångas av vinden. På Irland fiskar man också med naturliga sländor, och använder då en 10:ans eller 12:ans krok på den drygt halvmeterlånga tafsen. Själva väljer vi säkert helst att fiska med imitationsmönster. Vem vet – om några år har vi kanske utvecklat egna nordiska mönster av dappingflugor för vårt eget fiske.

forts från föreg sida

grepp om linan och kan föra ut den över vattnet. En flat lina ger ju större luftmotstånd än en rund. Med ett långt spö kan man dirigera sin fluga, och få den att hoppa och studsa på vattenytan som en levande insekt. Det är en teknik, som ger nya och spännande möjligheter till presentation av våra dunkrokar.

Det är säkert svårt att få tag i en riktig blowline i våra sportfiskebutiker. Men jag har talat med engelsmän i Sverige, som har praktiserat dapping i sitt hemland, och som säger, att man kan klara sig riktigt bra med ett vanligt syntetiskt stickegarn. Men man måste då välja en så lätt kvalitet som möjligt och en kvalitet, som inte suger vatten. Som exempel nämnde de också vanligt polypropylengarn av den typ vi använder till flugbindning. Det är ett starkt garn, och om man delar fibrerna i två eller tre buntar genom att tvinna isär dem, så har man ett garn av ungefär rätt dimension. Linan bör vara 10–15 meter lång, och den fästs direkt i backingen på den vanliga flugrullen. Precis som Rolf berättar, så fäster man sedan en drygt halvmeterlång tafsspets av vanligt nylon i den andra änden – och hela arrangemanget är klart. Dimensionen på tafsen väljer man naturligtvis efter flugans storlek, och eftersom man använder förhållandevis stora flugor är en spets på 0,18–0,20 mm lagom.

Nattsländedapping?

Rolf Smedman nämner några flugor, vilka är vanliga på Irland, och som säkert fungerar fint också i våra sjöar – framför allt när den stora Sjösandsländan finns på vattnet.

Här i Sverige borde dapping med fördel också kunna användas för fiske med nattsländeimitationer, som med den här tekniken verkligen kan fås att dansa på vattenytan. Rent teoretiskt är det till och med möjligt att få flugorna att "flyga strax ovanför vattnet" – men hur det kommer att fungera i praktiken återstår att se. Hur som

helst är det en spännande teknik full av utvecklingsmöjligheter, och sommaren ligger just framför oss.

Tillsammans med Rolf vill jag därför be de läsare, som provar på att dappa i sommar, att dela med sig av de nyvunna erfarenheterna till FiN. Vi talar ju ofta om att skapa ett nordiskt flugfiske med egen identitet, och då kan det synas underligt att gå ut och "importera" engelska och irländska fiskemetoder, men samtidigt kan det ur den traditionella dappingen säkert utvecklas ett specifikt nordiskt dappingfiske baserat på de förutsättningar som gäller här, och vi har ju också en egen tradition, som kan ligga till grund – långspömetet med fluga i strömmande vatten.

Rolf Smedmans irländska dappingflugor är lätta att binda och kräver ingen speciell bindinstruktion. Du kan också prova med egna varianter, men tänk på att flugorna bör vara bundna på lätt krok. Välj också modeller med stora hackel, stjärtspröt eller stora vingar, som ger vinden fäste också i själva flugan. Här finns stora utrymmen för egna experiment. En alltför stor men ändå lätt fluga kan tas alltför mycket av vinden, medan en smacker fluga med tunn "profil" sjunker genom vinden, och den blir därmed svårare att styra med spöet.

Det här behöver man:

- Ett långt flugspö för att lättare kunna dirigera linan och flugan. Har man inget tvåhandsspö, kan man prova med ett vanligt enkelt metspö försett med linöglor och rullfäste.
- Den vanliga flugrullen försedd med backing.
- Minst 10 meter blowline. Prova gärna med polypropylengarn – eller en lätt kvalitet av vanligt syntetiskt stickegarn. Det får inte suga vatten, och det måste ha god dragstyrka.
- En kort, jämntjock tafsspets på cirka 60 cm i dimension 0,18–0,20 mm.
- Någorlunda stora torrflugor bundna på lätt krok, så att vinden orkar bära dem.
- Tillgång till lämplig sjö med båt.

Nytt förslag för att rädda Östersjölaxen: Betala frivillig "troféavgift" för fångad lax!

Aktionsgruppen RÄDDA ÖSTERSJÖLAXEN arbetar oförtrutet för att säkra framtiden för en av våra mest värdefulla – och hotade – fiskar. Nu föreslår man att vi sportfiskare ska betala en frivillig avgift per kilo lax vi fångar – en uppmaning som FiN vill rekommendera alla sanna sportfiskare att följa!

Aktionsgruppen RÄDDA ÖSTERSJÖLAXEN bildades för ett år sedan. Ett av dess huvudsyften var att verka för att det förslag som presenterades i utredningen "Lax" – tillsatt av Jordbruksdepartementet – skulle genomföras så snabbt som möjligt. Vi ville också ge massmedia en saklig information om vad utredningen innehöll. Tidigare hade man okritiskt återgett yrkesfiskarnas negativa uppfattning. Vi lyckades bra. Vi fick ihop 9200 namn på det upprop som spreds runt fiskevattnen i somras. Dessa namn överlämnades i höstas vid en uppvaktning till jordbruksministern.

Utgången av frågan är oviss. Men laxen är en alltför värdefull fisk för att utredningens förslag skall få kompromissas bort!

Därför arbetar aktionsgruppen RÄDDA ÖSTERSJÖLAXEN vidare!

Nytt förslag

Den vilda Östersjölaxen är idag allvarligt hotad av det rovfiske som be-

drivs på dess uppväxtplatser i havet. Stora delar av våra norrländska älvar saknar nu nästan helt laxungar – ytterst få vuxna laxar överlever fisket i havet och kan därför inte komma tillbaka till sin hemälv för att leka. Vad gör de svenska yrkesfiskarna i denna allvarliga situation? Ingenting!

Ett gott exempel på den ovilja att bidra till Östersjölaxens fortlevnad, som präglar yrkesfiskarnas ledning, är laxodlingen i Mörrum. När den nya odlingen byggdes för några år sedan var yrkesfiskarna en av de pådrivande krafterna. I början bidrog man med sk prisregleringsmedel – av vilka 2/3 kom från import – men idag, när den vilda laxen är allvarligt hotad, är situationen en helt annan; yrkesfiskarnas ledning motsätter sig – i motsats till sina danska kolleger – alla bidrag till odlingen! Detta är mycket anmärkningsvärt.

Bland yrkesfiskarna finns dock breda lager som finner laxutredningens förslag riktiga i stort och som vill vara

med och betala till odlingen. Tyvärr får de inget gehör hos sin ledning.

SPORTFISKARE! Låt oss visa allmänheten och myndigheterna att vi vill vara med och skydda laxens existens! Aktionsgruppen RÄDDA ÖSTERSJÖLAXEN föreslår därför att DU, SOM FÅNGAR EN LAX PÅ SPÖ, FRIVILLIGT BETALAR IN EN AVGIFT OM MINST TRE KRONOR PER KILO till vårt **pg 48 97 645-0**. Dessa pengar, som OAVKORTAT KOMMER ATT ANVÄNDAS TILL FISKEVÅRDANDE ÅTGÄRDER FÖR DEN VILDA ÖSTERSJÖLAXENS FORTLEVNAD, kommer att överlämnas till Fiskeristyrelsen en gång per år. Resultatet kommer att redovisas i pressen.

SPORTFISKARE! HJÄLP OSS I KAMPEN FÖR DEN VILDA ÖSTERSJÖLAXEN!

RÄDDA ÖSTERSJÖLAXEN
Erik Erlandsson
Barkvägen 13
370 10 Bräkne-Hoby

GLÖM INTE BORT DEN GAMLA VÅTFLUGAN...

forts från sidan 25

Jag tycker att det är dags att ge den klassiska våtflugan med eller utan vingar en plats i flugasken igen. Uttrycket "att fiska våtfluga" borde också vara lika naturligt som "att fiska torrfluga". Bland våtflugorna finns dessutom många insektsliknande flugor, tex Greenwell's Glory och March Brown. Om den sistnämnde sade en gång engelsmannen Skues att: "det är en utmärkt fluga, en ganska dålig imitation av den slända den skall imitera och en skaplig imitation av nästan allt annat." March Brown borde vara "skaplig" i våra nattsländevatten.

Upphängare

Våtflugan kan fiskas i alla typer av vatten. Den kan driva helt fritt i strömmen eller kastas snett nedströms och styras av lina och spö. Den kan kastas och fiskas uppströms eller tvärs över strömmen. Den kan fiskas med sjunkande och flytande lina. Själv fiskar jag med flytande lina och knyter mitt på tafsen en kort tafsbit där jag fäster upphängaren, som kompletterar ändflugan som sitter längst ned. Upphängarflugan kan gärna vara litet buskigare, typ Red Tag eller Black Zulu, som flyter i början av fisket. Ändflugan, en lite tunnare March Brown eller Butcher, som går djupare i vattnet. Den ena flugan kan vara mörk, den andra ljus. Med ett långt flugspö kan man med korta kast effektivt fiska av strömmens olika delar genom att låta den yvigare upphängarflugan stripa och studsa på vattenytan, samtidigt som ändflugan och strömmen sträcker tafsen. Med korta uppströmskast kan man landa upphängaren i bakvattnet till en sten och ändflugan i strömmen utanför.

Men personligen är det inte bara för att bli så effektiv som möjligt som jag har våtflugor i min flugask. Det är lika mycket för att hålla kontakt med flugfiskets historia och de gamla mästarerna.

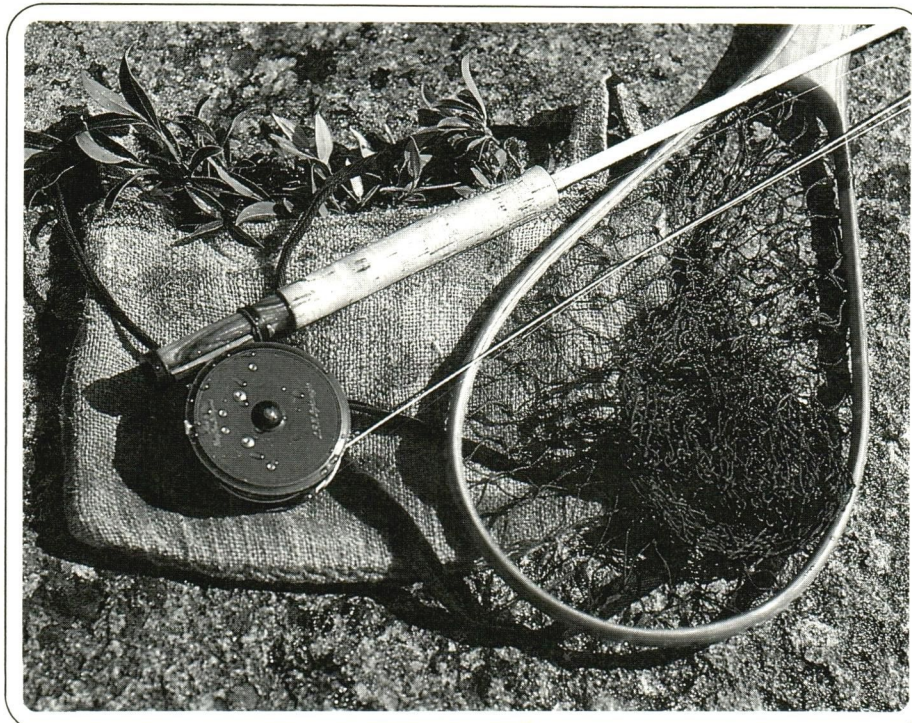
Öring från Härkan, tagen på torrfluga med rakt nedströmskast.

Fiskeutrustningen skall inte bara vara praktisk för de olika typer av vatten, som vi fiskar i. Den är också personlig. Den skall passa vårt temperament, vårt sätt att fiska och vår inställning till flugfisket som hobby eller livsfilosofi.

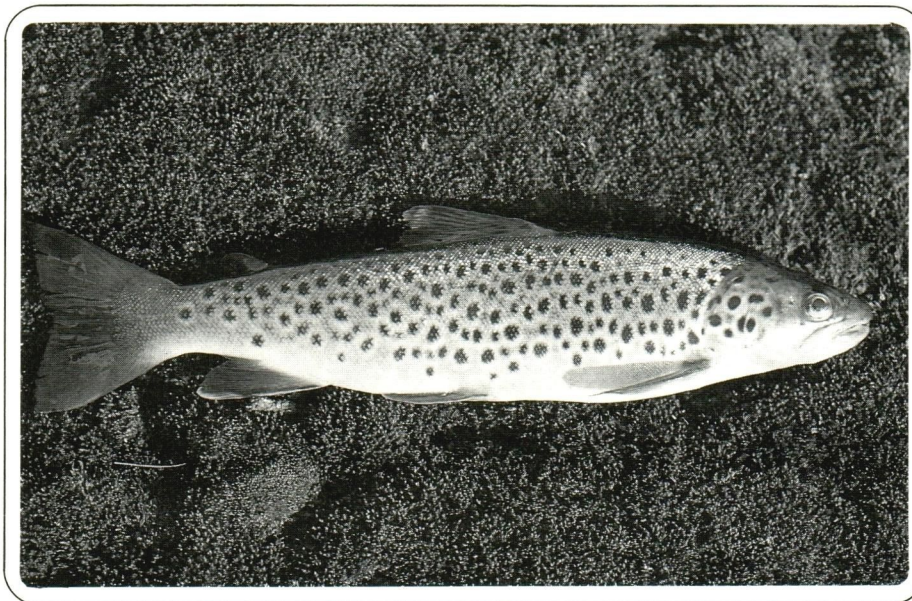
Jag har ett långt flugspö, 10 fot, som min första favorit och en dubbeltaperad lina i klass 5, ibland klass 6. Jag trivs bäst med de klasserna. Jag använder ibland en lina i klass 4, inte för att jag behöver den av praktiska skäl, utan för att det är roligt att kasta och fiska med en lätt lina. Med 5:an och 6:an klarar jag de flesta situationer. Den dubbeltaperade fluglinan är min lina, kanske också en longbelly lina –

men aldrig en klumplina. Jag använder en kortskaftad smal håv och fiskekorgen byts ibland ut mot en fiskeväska i grov gles säckväv. Den har fördelen att den kan förvaras hoprullad i fiskevästen eller i dagryggsäcken när den inte används.

Vid de flesta tillfällen fiskar jag i vadarbyxor, som är praktiska ibland och opraktiska ibland, tex alldeles för varma och klumpiga att gå i. Förra sommaren köpte jag också en hopfällbar vadarstav, som inte hänger och slänger och är i vägen när den inte används, utan förvaras i sitt fodral i bältet. Det är inte bara i vattnet som den är bra. Många norrländska stränder består av runda lösa stenar, som

Spö, håv och den enkla, men praktiska fiskeväskan av säckväv.

kan bli ordentligt hala vid fuktigt väder. Det tredje benet är utmärkt även på land, framför allt i mörker.

Vi är alla olika

Vi flugfiskare består av en brokig skara. En del är nöjda med att svänga sitt splitcanespö där traditioner och hantverksskicklighet finns lagrade. Andra finner samma sak vid betraktandet av den egenhändigt bundna flugan. Den tredje, som inte ens vet vad det är för märke på det spö han använder, blir tillfredsställd av att kunna presentera flugan på rätt sätt, så att fisken blir lurad att ta. Och så har vi honom som strosar omkring, till synes litet lojt och obeslutsamt och tackar de makter, som har sett till att det fortfarande finns strömmande vatten och en någorlunda orörd natur.

Här har jag i två artiklar berättat om mitt eget fiske, väl medveten om att andra fiskar med samma tillfredsställelse, men på annat sätt. Låt mig därför avsluta med några ord av James Leisenring ur hans bok "The Art of Tying The Wet Fly". Så här skrev Leisenring: "We fish for pleasure, you for yours and I for mine".

FLUGFISKARE med höga krav

kan med förtroende vända sig till oss. Vi har ett stort sortiment av allt, flugfiskaren behöver för ett lyckat fiske.

Vår målsättning är högsta kvalitet.

Ring eller skriv till oss!

Vi för Hardy, Scientific och Orvis' fluglinor.

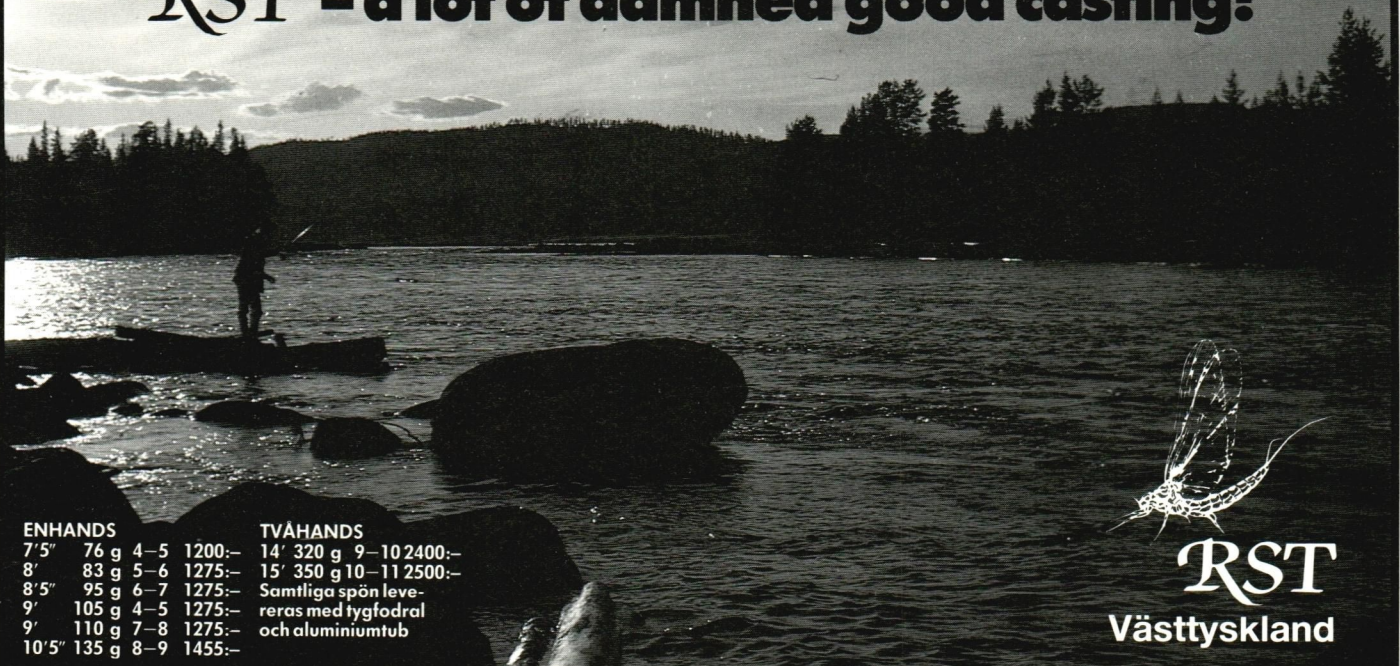
NORDISK FLUGFISKE SERVICE

Generalagent för HÖRGÅRD

Långgatan 40, 814 00 Skutskär
Tel. 026/767 44 – 794 19

RST - a lot of damned good casting!

ENHANDS

7'5"	76 g	4-5	1200:-
8'	83 g	5-6	1275:-
8'5"	95 g	6-7	1275:-
9'	105 g	4-5	1275:-
9'	110 g	7-8	1275:-
10'5"	135 g	8-9	1455:-

TVÅHANDS

14'	320 g	9-10	2400:-
15'	350 g	10-11	2500:-

Samtliga spön levereras med tygfodral och aluminiumtub

RST
Västtyskland

Vi har valt RST – eller var det tvärtom? Välkommen!

Fly-Dressing
Box 2003

561 02 Huskvarna
Tel. 036-13 41 97

Strömvalls Sportfiske
Östra Larmgatan 16

411 07 Göteborg
Tel. 031-11 55 72

Fiskarnas Redskapshandel
St Paulsgatan 4

102 61 Stockholm 4
Tel. 08-41 82 14/44 21 29

Scandinavian Sportsmen
Drottninggatan 60

252 21 Helsingborg
Tel. 042-14 67 76/12 16 21

Fluga & Flöte
Fersensväg 16

211 42 Malmö
Tel. 040-11 80 95

BOK- BITEN

Redaktör Nore Sundin

Vi inleder denna bokbit med några rader om flugfiskets estetiska och kulturhistoriska traditioner. Jag har sagt det förut och det tål att sägas igen: En av dem som gjort mest för att popularisera dessa sidor av vår sport är tidskriftens redaktör, **Gunnar Johnson**, med sina små läckra "flugbin-darbrev". Nu är det dags igen, denna gång med brev nr 6, som handlar om författarens amerikanska favorit, **Elk hair caddis**. En enkel skapelse i och för sig, men den kräver omsorg och noggrant materialval för att komma till sin rätt. Men då blir den i gengäld en riktig "killer" enligt Gunnar, speciellt på grov öring. Jag tror honom mer än gärna... Brev nr 6 har endast utkommit i en bibliofilutgåva på 120 signerade exemplar à SEK 60:– och kan bara beställas direkt från författaren.

I övrigt presenterar jag både norskt och svenskt i denna upplaga av bokbiten. Min ambition är att nordiska böcker skall anmälas av skribenter med samma modersmål som respektive författare. Hugade "spekulanter" är således välkomna att försöka – det skadar inte med litet nytt folk i recensentskaran, från tid till annan!

M S

Veteraner ser tillbaka.

Egil og Gunnar Aamodt: "Sportsfiske ble vårt liv – Petri brødre imellem". Gyldendal Norsk Forlag (Pris NOK 160.–).

La det være sagt med en gang, at brødrene Aamodts bok er en høyst ujevn afære. Dels skyldes det at den er skreven av to forfattere som hver for seg har levert selvstendige bidrag, dels skyldes det at de ikke er sine sterke og svake sider tilstrekkelig bevisst. Styrken ligger så avgjort i deres erfaring og solide kunskaper som fluefiskere, mens de som diktere har sine helt klare begrensninger. Men la gå. Sportsfiskere stort sett er villige til å kjøpe atskillig middelmådig skrivekunst så lenge det dreier seg om det sentrale TEMA. Og selv om dette ikke er ment som en "lærebok i sport-

sfiske", er det bare kapitler krydret med "lærestoff" som pirrer leseren i meg. Fordi jeg er fluefisker rives jeg med når jeg får en klar beskrivelse av høler og standplasser, blir tatt med på fiskerens valg av snøre, fortom og fluemønster samt får del i hans strategiske vurderinger av hvordan fluene skal serveres for akkurat den fisken bak nettopp den steinen. Da makter jeg å hensett emeg til elver jeg aldri har sett, og være med på fisketuren.

I Gunnar Aamodts kapitler fra Aurland og Etne-elva fungerer dette, og disse er bokas absolutte høydepunkter. Men desverre er det for lite av slikt. Man har falt for fristelsen til å ta med likt og ulikt – sikkert hyggelige minner, men desverre av liten interesse for leseren. At man der og da for lenge siden fikk så eller så mange og store fisker er for meg komplett uinteressant så lenge jeg ikke vet noe om de naturgitte omstendigheter eller taktikken som bragte dem i håven. Enkelte deler av boka handler knapt om sportsfiske i det hele tatt, og brødrene Aamodt er avgjort ikke diktere nok til å levere naturskildringer og reisebeskrivelser som holder. Forsøkene på å skape stemninger ender ofte i oppramsinger, og man forteller at man hadde morsomme og spennende opplevelser uten at man forstår å gjøre det sennende og morsomt for leseren. Værste eksempel er beskrivelsen av en båttur langs Norlandskysten. Denne minner sterkt om uklippede feriefilmer i Super-8; – en rekke tilfeldig oppramsede episoder uten mål og mening.

Så lenge man holder seg til fluefiskets spennende detaljer er også den språklige kvaliteten akseptabel – nøktern og edruelig. Men når man mister grepet på innholdet, glir det ut også her. Mest påfallende er de stadige, og tilsynelatende umotiverte, skiftninger mellom presens og imperfektum, men også "blomstrende" og upresis bruk av ord og uttrykk forekommer til stadighet. Til tider får det et ufrivillig

komikkens skjær, som feks når de to brødre entrer en bro "iført pilkesnøre". Forlagskonsulenter! Brukes ikke slike på fiskebøker?

Boka er illustrert med fotografier, i all hovedsak av Gunnar Aamodt. Noen av disse er fine naturperler som vekker lengsel etter sommer og fiske, men også her kunne man vært mer kresen i utvalget. Det blir for mange "fangstportretter" som vi synes vi har sett så mange ganger før.

Hva om man i teksten hadde holdt seg strengt til fisk og fiske, og latt fotografiene sørge for naturskildring og stemninger? Da kunne det blitt bra. Det er det dessverre ikke, selv om jeg gjerne skulle anbefalt den for dens gode sider. nevnte kapitler fra laks- og sjørretfiske i Vetlandet er feks et interessant supplement til Bengt Østes arikkelserie i FIN, men jeg synes ikke det er nok til å oppveie resten of forsvare en utgift på NOK 160.–.

Terje Bomann-Larsen

Amerikansk Flugfiske- historia

Austin M Francis: "CATSKILL Rivers-birthplace of American Fly Fishing", Nick Lyons Books (Pris SEK 252:– från Fly Dressing, Huskvarna).

"Vernon Heyney med det första av Everett Garrisons spön. Heyney skulle testa det under fiske i Beaverkill år 1933. Spöet, 8 fot långt, blev en sådan framgång att alla, som Heyney visade det för ville ha ett likadant. Innan sommaren var över sändes en beställning på 40 spön till Garrison".

Det här är en av bildtexterna i kapitlet "Spöbyggare" i denna bok. Skickliga spöbyggare fanns det gott om i Catskillområdet utanför New York där det amerikanska flugfisket föddes, inte minst den förste av de stora, Hiram Leonard, som från sin verkstad i New York i slutet av 1800-talet skickade ut de första moderna flugspön, som byggdes i bambu – Catskill serien – över världen. De var inte bara de lättaste man kastat med utan också de vackraste man sett. Det var tack vare engelsmannen Skues och hans "världens bästa spö" (Leonard) som engelsmännen, irriterade över Skues artiklar om vandrarstavar och andra liknelser. Det var också hit, som den engelske torrflugan flög på sina vingar över Atlanten när Halford skickade 50 av sina favoritflugor till Theodore Gordon, som blev det amerikanska

torrflugefiskets fader. Han utvecklade torrflugan och gjorde den lämplig för strömmarna i Catskill-området. En catskillfluga är ett speciellt mönster utan mera en typ av fluga, som binda med kropp av hår eller skrapat påfågelpelhar, har en vinge av spräcklig bröstfjäder från and eller skogsfågel och det viktigaste av allt ett mycket, mycket styvt glänsande tupphackel palcerat nästan mitt på kroppen, vilket gör att flugan flyter mycket bra på brutna, turbulenta vattenytter och balanserar kroppen så att den knappt behöver stjärtspröten som stöd.

Den här historieboken innehåller berättelser om de flugfiskare, spöbyggare, flugbindare och fiskodlare/fiskebiologer, som skrivit inte bara Catskillområdets flugfiskehistoria utan också lagt grunden till hela USA:s flugfiske. Ett kapital handlar om den unika The Woman Flyfishers Club. Sedan kommer i del 2 de åtta strömmarna med biflöden. Boken är illustrerad med svart-vita fotografier och tecknade, detaljerade kartor med historiskt viktiga årtal och händelser.

En av anledningarna till att torrflugefisket blev så populärt var importen

av vår egen öring – den tyska öringen som den kallades – och G M L La Branche, som skrev boken *The Dry Fly and Fast Water* – Torrflugan och den snabba strömmen. La Branche skapade och utvecklade en speciell teknik med torrfluga i snabbt strömmande vatten. En teknik som är så speciell att man inom det amerikanska flugfisket talar om den som en revolution och hans bok som en av de stora klassikerna.

Lars-Åke Olsson

Serieproduktion?

Gunnar Westrin: "Vildmarksfiske", Settern förlag (cirka pris SEK 120:-).

En ny bok av Gunnar Westrin, den femte i raden på kort tid – men tyvärr inte bättre än de tidigare! Ett gott råd till författaren är att minska kvantiteten och därmed förhoppningsvis kunna höja sig kvalitetsmässigt. Med längre tid mellan utgivningarna kunde alstren bearbetas och mogna. Som det nu är blir berättelserna alltför ojämna och bitvis tunn till innehållet.

Westrins språk är kortfattat och i

många stycken en avskrift av det stöd för minnet han har i form av en bandspelare.

Innehållet i boken är från fisketurer i Norge, Jämtland, Norrbotten och norra Finland. Detta borde i och för sig vara positivt, men det saknas något av en röd tråd. Fotot är dessutom inte det bästa; endast ett fåtal av bilderna är tillräckligt bra för en fiskebok av klass.

Så till något positivt: I några av berättelserna framskymtar en nutida norrländsk sportfiskare, som kan sätta tillbaka både små och stora fiskar när fångstmannen fått sitt – detta kan förhoppningsvis bidra till att en eller annan kaggfiskare börjar fundera över sin fiskefilosofi. Avsnittet om den förstörda bäcken är en tankeställare för oss alla sportfiskare, om att vi måste agera för att försöka rädda så många bäcker som möjligt.

De "regler för fiske i smärre åar" som Gunnar Westrin anger i slutet av boken är ett stort steg i rätt riktning för sportfisket i norra Sverige. Därmed känns boken "Vildmarksfiske" ine helt förfelad.

Berndt Lindgren

Titta efter
den här dekalen!

HÄR KAN DU KÖPA
Flugfiske
i Norden

Följande väl sorterade redskapshandlare säljer
FLUGFISKE I NORDEN
i lösnummer:

Göteborg

Strömvalls, Ö:a Larmgatan 16
EL-GE Sportfiske, Gustav Dahléngsgatan 13
Ghillies – Fiskehuset, S:a vägen 36

Helsingborg

Scandinavian Sportsmen, Drottninggatan 60

Kalmar

Vapentralen AB

Karlstad

Vidars Fiske, Kvarnbergsg. 44

Kristinehamn

Fisk & Hobbyhörnan, Spelmansg. 16

Landskrona

Artillerigatans Sport & Cykel

Lund

Sportfiskehuset,
S:a Esplanaden 20

Malmö

Fiske & Fiskar, Köpenhamnsv. 7
Wobbler Sportfiske, Tessins väg 6

Olofström

Harasjömåla Fiskecamp

Smedjebacken

Claeson Cykel o Sport, Risgatan 2

Stockholm

Karpens, Vallhallavägen 46
Royal Coachman, Kungsholmsg, 12
Utters, Kommendörsgatan 11

Sölvesborg

Fiskehörnan, V. Storgatan 21

Tidaholm

Fiskelyckan, Barkvägen 4

Umeå

Blixtsport, Storgatan 87

Uppsala

Malens Sportfiske, St. Olofg. 37

Vetlanda

Vetlanda Vapen & Fiske

Västerås

Sportfiskar'n, Klockartorpsg. 28

Örebro

Östlunds Sportaffär, Stortorget 11

Östersund

Sportfyndet

Danmark

Jagt & Fiskerimagasinet, Vester Voldgade 10, Köpenhamn
Jock Scott, Silkeborgv 162, Århus C
Pandion Split-Cane, Helsingörsgade 34, Hilleröd
Sport-Dres, Fredriksundsvej 20, Köpenhamn NV

Norge

Fly Fisher A/S, Baldersgt. 26, Oslo
NOR Sport A/S, Trondheim

TÄNK OCH TYCKT

Vet FiN sitt ansvar?

På vegne av meg selv og flere andre norske fluefiskere vil jeg komme med kritikk mot redaksjonen i FiN for enkelte sk fiskevannsrepotasjer. Samtidig vil jeg oppfordre til debatt omkring dette temaet.

Artikkelen som fikk begeret til å flomme over var Bengt Østes artikkel "Superkresne øringer – finns dom", om den vesle, hardt belastede Hunnselva i Norge.

Som det flere ganger har vært referert til i FiN, er hensikten med slike artikler å opplyse fluefiskere om hvor det er godt fiske, også for å unngå en slags adel som er forbeholdt de beste stedene. Et annet moment har vært at man ikke vil "lure leseren for konfekten".

I denne anledning vil jeg stille FiN:s redaksjon noen spørsmål, som jeg håper de vil svare på:

– Har redaksjonen erkjent at flere fiskere i et vassdrag kan føre til økte problemer i form av forurensing, støy, slitasje på landskapet og økt kommersialisering, og at disse elementene kan være så betydelige at de dominerer over evt positive virkninger?

– Finner svenske artikkelforfattere det naturlig å kontakte norske fluefiskeinteresser for en høring før en fiskevannsrepotasje fra Norge offentliggjøres?

– Hvordan kan Bengt Øste unngå å plassere Hunnselva i kategorien "små, hardt belastede vassdrag" som han på lederplass i FiN har lovt ikke å omtale i artikler av nevnte type?

Jeg håper at FiN i framtida vil være seg sitt ansvar bevisst og vurdere hva artikler i bladet kan føre til.

Øystein Aas, Ski

Eftersom Bengt Øste namnges i læsarbrevet, låter FiN honom svare i hela redaktionen namn:

Jodå, FiN är medvetet om sitt ansvar och om vad artiklar – alltså fiskevattensreportage – kan komma att innebära. Jag vågar också påstå att detta inte bara gäller framtiden, utan också alla de sex år FiN existerat.

Men FiN är också medvetet om att fiskevattensreportage – den sorts artiklar som läsarna allra helst vill ha – **alltid** är kontroversiella. Vilket vatten ett sådant reportage än gäller, finns det alltid någon eller några som betraktar det som sitt privata smultronställe, och fruktar att publiciteten leder till en invasion av flugfiskare.

Jag välkomnar den debatt Øystein Aas efterlyser, och ser gärna att den illustreras av varnande exempel. Men jag tror att han, eller vem det vara må, får svårt att hitta sådana i FiN. Jag har skrivit åtskilliga fiskevattensreportage, både i FiN och andra svenska fisketidningar, och det har bara hänt två gånger att flugfiskare protesterat.

Bägge gångerna handlade reportagen om vatten i Norge – det tycks vara extra kontroversiellt när en svensk skriver om norska vatten. Första gången, för fem år sedan, gäller kritiken Hemsila. Den gången fann jag ingen anledning att svara på kritiken, eftersom jag kände kritikerna. En av dem var en norsk flugfiskare, som gärna lät sig fotograferas med en fångst på ett dussin kilo öringar, men var mycket noga med att försöka hålla hemligt var han fångat dem, plus en handfull svenskar, som inbördes tävlade om vem som hade flest kilon fryst öring med hem till Sverige.

Svaret hade den gången varit givet: deras fångster hade ju, om fisket bedrivits sportsligt, kunnat fördelas på ett långt större antal fiskare utan att älvens fiskebestånd tullades ytterligare. Det är bättre för alla, anser jag, om tolv fiskare fångar

en kiloöring var än att en fiskare fångar alla tolv... eller hur? Dessa enstaka kaggfiskares missnöje uppvägdes också, för min del, av en stark positiv reaktion, inte minst från den lokala fiskeförvaltningen, som i ökade inkomster från fiskekortsförsäljning såg en möjlighet att få råd med angelägen fiskevård, främst då en egen odling av den ursprungliga, fina öringstammen.

Men den här gången handlar det alltså om Hunnselva, och jag svarar gärna på Øysteins tre frågor:

– Jo, självfallet har FiN klart för sig att den "reklam" som fiskevattenreportagen är kan få negativa följder och vi försöker ständigt väga dem mot de positiva. Det är inte lätt, och naturligtvis kan vi göra fel – men i de fall vi misstänker negativa följder, avstår vi från publicering. Det gjorde vi för övrigt när det gällde Hunnselva, år 1982, då Hunnselva först blev aktuell för FiN. De negativa följder som vi (eller rättare sagt norska flugfiskare som vi talade med) befarade den gången var motsättningar mellan de lokala fiskarna och ett växande antal flugfiskare från andra håll, även Sverige.

– Jo, självfallet har vi kontakt med norska flugfiskare innan vi skriver om ett norskt vatten, och helst vill vi att norska flugfiskare skriver om norska vatten. I fallet Hunnselva kom förslaget om reportaget från norska flugfiskare, och det framgår av artikeln att reportaget utfördes i samarbete med norska fiskebröder – en av dem ledde ju expeditionen dit.

– När jag en gång skrev om "små, hårt belastade vatten" som man inte bör skriva om, avsåg jag vilda vatten med en sparsam produktion av fisk. Hunnselva hör ju inte alls till den kategorin, den rinner genom tätt bebyggda trakter och har en för älvens storlek mycket ymnig produktion av fisk (inte minst genom foderspill och sannolikt också många rymlingar, från en stor fiskodling).

Men jag kan ändå utan vidare hålla med Øystein om att Hunnselva är "hårt belastad". Det har den varit länge, långt innan FiN skrev om den. Men jag tycker att Øystein, liksom de fiskare som kritiserade FiN:s reportage om Hemsila, skall fråga sig vad denna belastning består av. Sett med mina ögon kan ett vatten som Hunnselva ta emot ännu fler fiskare utan att belastningen ökar – men det förutsätter elementär, kostnadsfri fiskevård i form av relger. I Hunnselva var fisket fritt, med alla metoder, hela året, utan fångstbegränsning – det tyder på att i varje fall den lokala fiskerid administrationen inte delar Øysteins, och min, uppfattning om den hårda belastningen.

Därmed har jag också sagt vad jag tycker att vår debatt skall handla om: fiskevård. Det är nämligen inte mycket mening med att diskutera ett fiskestryck som

åstadkoms av flugfiskare, om de vatten vi vill fiska i samtidigt plundras av maskmetande frysboxfiskare...

Bengt Öste

Varning alla flytringsfiskare!

Jag skulle vilja varna alla flytringsfiskare, som köpt en begagnad innerslang istället för en ny. Jag hade just testat min ring och blåst upp den inne i vardagsrummet, då jag hörde ett pysande ljud och såg hur ringen sjönk ihop.

Det visade sig att limningen till gummiplattan vid ventilen hade lossnat, och där under uppenbarade sig ett hål stort som en 25-öring. Hade detta inträffat vid fiske, så hade jag knappast hunnit in till land. Snåla inte genom att köpa en begagnad innerslag – köp nytt!

Lasse Cajander
Linköping

Varningen är i allra högsta grad berättigad. Efter två säsonger var till och med en fabriksny innerslang så full av småsprickor, att jag beslöt byta ut den mot en ny. Främst var det partiet runt ventilen, som var dåligt. Gummi åldras, det har vi alla sett på vanliga gummistövlar, och ett par latexoadare håller sällan mer än ett par säsonger. En innerslang till flytringen är förhållandevis billig. Kolla den varje år och byt ut den vid minsta misstanke om

försämrad hållbarhet. Flytringsfisket är säkert – men det förutsätter naturligtvis att utrustningen är i gott skick.

Gunnar Johnson

Tack för en FiN tidskrift!

Jeg fikk lyst til å skrive noen ord og takke for et meget fint blad. For den som har sin interesse i fluefiske finnes intet bedre enn stadig nye impulser. Det er noe av det jeg setter stort pris på i FiN. Samtidig må jeg få berømme det spesielt fine arbeidet som ligger i fotos og trykk.

Selv er jeg spesielt interessert av fluefiske etter sjø-ørret og laks, og har funnet mye bra stoff om dette emnet. Jeg synes faktisk bladet er blitt bedre og bedre.

Artikkelen om høstfiske i Em var fantastisk å lese. Tankene gikk tilbake til siste sommers fiske i Driva, hvor min kamerat og jeg har et bra vald. Slike fisker som i Em er nok sjelden kost hos oss, men største ørret som ble tatt var på 8,5 kg, og det er stor fisk i Driva. For øvrig hadde vi et bra fiske av fisk mellom 1,5 og 4 kg.

Kåre Svendsen Oslo

Vi takkar og bugar, og ønsker Kåre, Øystein og Lasse – og alle andra läsare – en riktigt skön flugfiskesommar.

FiN:s redaktion

SVENSKTILLVERKAD FLUGFISKEVÄST

TILLVERKAS AV GRÖN MILITÄRSATIN MED NAPPASKONINGAR

"ALTA SPECIAL" 10 fickor fram
varav 2 med dragkedja
2 innerfickor
1 ryggficka 650,00

"DRIVA"
Västen för djupvädning och flytringen
4 fickor fram 300,00
6 fickor 375,00

RAKA BYXOR 6 fickor 375,00

VÄSTARNA FINNS NU ÄVEN HOS VÄLSORTERADE REDSKAPSHANDLARE.

SÄLJES ÄVEN MOT POSTFÖRSKOTT VARVID FRAKT TILLKOMMER

BLIXT Sport
Storgatan 87 UMEÅ 090-11 40 70
FISKESPECIALISTEN!

Viktigt meddelande till Spöfolket

Vi har flyttat in i nya större lokaler. I ett nytt
TURIST- OCH HANDELSCENTER *Luftr Passet*

vid Europaväg 4, Strömsnäsbruk, ca 4 mil från Ljungby,
ca 8 mil från Helsingborg

Här finns
vi
Harasjömåla
korf.område

Vi har nu fått ökade möjligheter att utvidga tillverkningen av våra egna produkter. Våra välkända exklusiva Spöserier "Rackelhane" och "Artist" utökas med flera modeller. Liksom vi nu kan visa upp hela vårt breda sortiment för flugbindning, Flugfiske, Mete, Spinn, Hav och Pimpelfiske.

OBS! Under maj, juni och juli har vi många fina öppnings-erbjudande av Spö, Rullar, Linor och Drag etc.
Tag med familjen nästa gång du besöker oss. Här finns Sommarland, Bergdala Glasbruk, Tråknaggen m.fl.

Ny Postorderadress: Box 9,287 01 STRÖMSNÄSBRUK
Besöksadress: Glasbruksvägen, *Luftr Passet*

Ordertel. 0433-215 25
215 26

Harren

Harren når inte samma spektakulära vikter som öring och lax. Är det kanske därför den ibland ses lite över axeln och betraktas som en "andraklassfisk"? Själva tycker vi tvärtom att den är en alldeles utmärkt flugfisk och i alla avseenden en värdig representant för laxsläktet.

Av Steen Ulnits
Akvarell: Gunnar Johnson

Stallingen indtager en lidt mærkelig rolle blandt vore laksefisk. Nogle elsker den, andre hader den, og atter andre betragter den med en vis ligegyldighed. Stallingen er ingen rigtig laksefisk, hører man ofte, men det er nu ikke korrekt. Stallingen er en fuld-blods laksefisk, omend på mange måder anderledes end laks, ørred og røding.

Stalling-familien Thymallidae er en meget lille familie med kun én slægt, Thymallus, og to arter. Den almindelige eller europæiske stalling *Thymallus thymallus* har en udbredelse, som er meget lig *Salmo trutta* – blot findes den ikke på Island og i Nordafrika. Ligeledes mangler den i Irland og det meste af Skotland, i Spanien og Portugal samt i Italien.

I Mellemeuropa er stallingen en eksklusiv strømfish – så meget, at man taler om et vandløbs "stallingregion", der ligger nedstrøms bjergenes "ørredregion". Nordligere end Danmark og England optræder stallingen ofte som søfish, og i den inderste del af den Botniske Bugt træffes den jævnlige i de kystnære områder.

Svenskere overraskes ofte over, at der findes stalling i feks Danmark. For dem er stallingen nemlig en fisk, der hører de nordlige egne til. Forklaringen er ganske enkel. I perioden umiddelbart efter den sidste istid – for 8–9000 år siden – var Danmark landfast med England. Det nuværende

Vesterhav var da skovdækket. Vandløb fra det østlige England samt Vestjylland strømmede ud over dette land, indtil de til sidst forende sig med en mægtig flod, der kom helt nede fra Karptaterne.

Via denne "urflod" koloniserede stallingen de engelske og vestjyske åer. De havde imidlertid ingen mulighed for at passere vandskellet på den jyske højderyg, så den dag idag er stallingen kun naturligt forekommende i vestvendte jyske åer syd for Limfjorden. I den østvendte Gudenå er den siden udsat og er slået godt an. De svenske og norske stallinger er i stedet indvandret fra øst via Ancylus-søen, der i grove træk lå, hvor Østersøen ligger idag.

over det meste af Canada vest for Hudson Bay, samt i Alaska. I USA findes den arktiske stalling som relik i to områder, nemlig Montana og Michigan. Michigan stallingen er dog forlængst udryddet af den voldsomme industrialisering i området...

I USSR skelner man på vanlig russisk vis mellem flere forskellige underarter. Der er dels den sibiriske *T. arcticus pallasi*, som menes nært beslægtet med den nordamerikanske, og dels Kamchatka stallingen *T. arcticus mertensi*. Man kan undre sig over, hvorfor Kamchatka stallingen med sine op til 4 kilo kan blive næsten dobbelt så stor som sin nære slægtning i Alaska på den anden side af det snævre Beringstræde.

Og hvor står så stallingen idag? Svaret afhænger ganske af, hvor i verden man befinder sig. De fleste amerikanske fluefiskere betragter stallingen med en vis ligegyldighed. – Stallingen er dum og grådig, mener de, og noget kan der være om snakken. I Canada og Alaska er den normalt let at fange – ganske modsat stallingen i de næringsrige danske åer, hvor fiskene kan være yderst selektive. Her er de derfor attraktive fluefisk helt i deres egen ret.

I flere af de engelske kalkstrømme betragtes stallingen som en plage, der bør bekæmpes med alle til rådighed stående midler. Det kan gøres med enten fluestang og "Killer Bug", som Sawyer gjorde det, eller det kan ske

Den arktiske harren

Mod øst i Rusland erstattes *T. thymallus* af *T. arcticus*, der i Nordamerika er eneste repræsentant for stallingfamilien. Den arktiske stalling har mindre skæl end den europæiske samt et typisk underbid med tydelige små tænder. *T. arcticus* er altså mere rovfiskeagtig af udseende. Karakteristisk for den arktiske stalling er ligeledes hannens meget store rygfinne, hvis bageste stråler ofte når ned forbi fedtfinnen. Begge arter er forårsgydere.

I Nordamerika findes *T. arcticus*

En vacker harr bäddad på löv – visst är det en flugfisk värd namnet!

Gunnar Nilsson

med net og strøm. Samme indstilling til stallingen kan man møde flere steder i Jugoslavien.

Stallingen er altså både elsket och hadet i sit udbredelsesområde.

Halva krokbojen borta...

Personlig har jeg altid glædet mig over de stallinger, der har taget mine fluer. Ind imellem har jeg dog også undret mig – som feks dengang en kilostalling i Alaska tog min Mickey Finn i et mislykket bagkast... To episoder ved de hjemlige danske åer har gjort stort indtryk på mig. I det ene tilfælde stod en stor stalling inde under et pigtrådshegn ved egen bred. Jeg kunne ikke kaste til den, men vinden var rigtig til i stedet at dappe fluen. Altså sneg jeg mig ind på fisken og lagde en stor Daddy-Long-Legs hårfint på vandet over fisken.

Med det samme rev en skygge sig løs fra bunden og steg mod overfladen. Skyggen blev til en flot stalling, der til sidst var lige under fluen. Da

spærrede den pludselig alle finner ud og katastrofebremsede. Et kort øjeblik så vi hinanden i øjnene, inden stallingen med alle tegn å væmmelse igen forsvandt i dybet...!

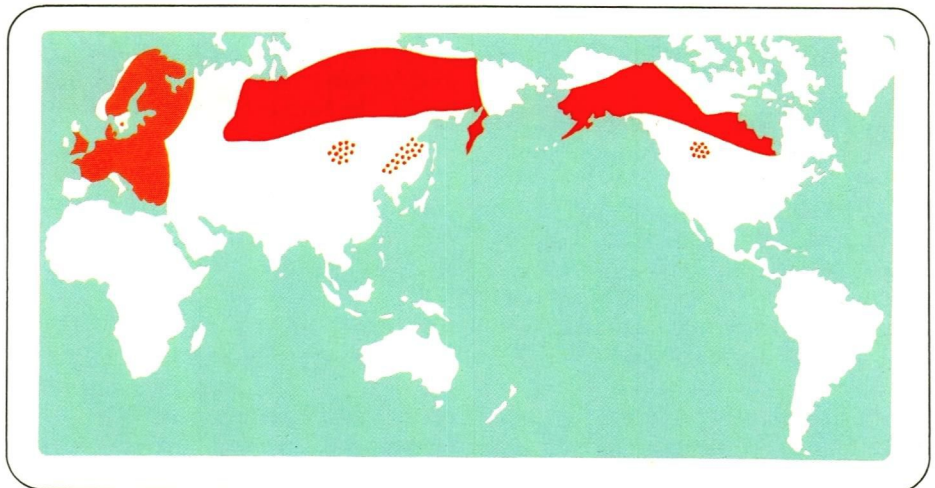
En anden dag havde jeg set en fisk ringe på en af de klassiske standpladser i åen. Eneste chance for at placere fluen var et cross country kast tværs hen over en mudderpøl og et kreaturhegn. Jeg var heldig. Fluen dalede ned bag det høje græs, og øjeblikket efter forkyndte store ringe på overfladen, at den var taget. Jeg strammede op – og intet skete. Blot en tung vægt.

Først da jeg lagde mere pres på, skete der noget. Fisken ormede sig rundt i dybet som en stor bækørred, og et øjeblik var jeg i tvivl. – Var det

alligevel en bækørred og ikke en stalling? Min tvivl blev gjort til skamme, da en mægtig stalling langsomt lettede fra dybet og viste sig i overfladen.

Bred og dyb var den – den største stalling, jeg nogensinde har set. Men den skulle ikke blive min. Et enkelt kast med hovedet og linen blev slap. – Hvad var der sket? – Var det tynde forfang knækket, eller havde krogen revet sig løs?

Slap i knæene rullede jeg linen ind og så, at fluen var der endnu. Krogen havde altså mistet sit fæste. Lidt senere kiggede jeg på fluen og bemærkede at den så noget mærkelig ud. Da jeg så nærmere efter, viste det sig, at krogen var knækket midt i krogbøjningen...

Den europeiska harrens, *Thymallus thymallus*, utbredning markerad med orange, och den arktiska, *Thymallus arcticus*, med röd färg. Punkterna visar områden med relikbestånd.

KÖP SÄLJ & BYT

Köp, sälj och byt-annonserna är gratis endast för FiN:s prenumeranter. En annons per nummer i mån av utrymme, bestående av högst tre utannonserade artiklar, plus namn och adress får Du gratis. Köp, sälj och byt-marknaden avser endast PRIVAT annonsering. Företag och firmor kan ej annonsera under denna vinjett.

Skicka Ditt annonsmanus (maskinskrivet eller tydligt textat) till Flugfiske i Norden, Box 11062, 250 11 Helsingborg

Säljes: Orvis impregnated nymph, 8 fot AFTM 4. Orvis seven/three, 7 fot AFTM 3. Kingfisher silkelinor AFTM DT 5, 6 och 7. Lars Davidson, tel 0322/114 28.

Säljes: Fenwick HMG, 8 fot 6 tum, AFTM 7 i mycket gott skick med al-tub. Pris 500 kronor eller högstbjudande. Petter Westfelt, tel 08/32 80 99 före kl 10.00 el efter kl 22.30.

Säljes: Sage 9 fot. Lina 4/5 Pris 1400:--. Orvis Impregnated 7 fot Lina 5. Pris 500:--. Pezon et Michel 8,5 fot. Lina 5/6 (2 toppar). Pris 500:--. Telefon 0586/151 16 e 17.00

Köpes: Beg linor DT9S, DT9F/S och Air Cel Ultra DT5F. Även Orvis 10" enhands Salmon spö. Anders Hallberg 031-20 41 06.

Säljes: Orvis Battenkill 8 fot, AFTM 5-6, 2 toppar + al-tub + Hardy Marquis m lina, 2500 kr. Rolf Douhan tel 018/37 09 38.

Säljes: 75 fulldressede laksefluer. Finesste kvalitet, bundet af Svend Christensen. De kendeste mønstre i str 4-3/0. Pr stk 20 dkr. Kim Schmidt. Tlf DK 05-66 17 30.

Säljes: Farlow Sharpe (scottie spliced) längd 10 aftm 6-7 obetydligt använt. Jan Mattsson tel 0302-401 79.

Köpes: Gamla fiskeredskap, speciellt intresserad av flugrulle i trä och spinnlina i silke. Sven Hallman, tel 08/765 01 03.

Vi söker nya medlemmar till vår flugfiskeklubb i Skåne (Malmö). Vi planerar många aktiviteter. Ring och meddela ditt intresse till: 040/93 82 04.

Säljes: Hembyggt Kingfisher Black Dose, 11 fot nr 8, inkl spöfödral. Ryobi 357 MG med rullfödral. Masterline WF 9 S/F med 100 yds backing. Aldrig använt. Pris: 1300 kr. Jonas Persson, tel 042/13 72 27.

Köpes: Tidigare utgivna Flugbindarbrev nr 1-5 av Gunnar Johnson. Svar till Bo Nilsson, tel 042/29 80 37.

Säljes: Eldre Hørgård fluestang "Nea", 9 fot, 3-delt splitkein, aldri brukt, men surringer må byttes. Gi bud til: Troud Revolden, Ekromskogen 18 A, 2600 Lillehammer, tlf 06257563.

Fiskeintresserade i Timrå med omnejd. Gå med i SFK Strömslåndan. egna fiskevatten, båt och stuga vid Indalsälven, månadsmöten, hobby och fiskeresor. Ring Egon Rongdén, tel 060/57 68 83.

Säljes: Tvåhandsflugspön; Kingfisher Black Habit Grafit 14 fot AFTM 10, 1000:--. Vangen Glasfiber 12 1/2-fot, 400:--. Tel 060-11 25 96 kl 9.00-16.00 Olsson.

Säljes: Hardy fluehjul, The St Aidan m extra spole og backing. The Flyweight, Masterline flueline, Chalkstream (Halford Nymph) WF 9 sinktip (Ny). Købes: Hardy The Featherweight el likn. Henrik V Pedersen DK (06) 19 83 53.

Säljes: Flugspö Sage 9 fot AFTM 5-6, pris 1200 kr (nypris 2300 kr). Tel 0021/152 52, Stig.

Säljes: Orvis Salmon 10 fot, 2-del, AFTM 10. Hembyggt, allt Orvis original inkl 6 tum förl del. End provkastat. Oanvänt Hardy WF 10 sink tip medf 900:--. ABU Feralite 889 i nyskick 75:--. Bosse, tel 040-94 39 46.

Säljes: Flugrulle ABU Diplomat 178, använd en säsong, pris 225:--. Ring Jonas 0571/309 61 mellan 16.00-18.00.

Säljes: Splitcane spön: G. Edwards Quad, 8'6", 5-7, 2450. Gary Howells, 8'6", 4-6, 6800. Thomas Brandt, 7'5", 6-8, 2600. Walter Brunner, 8', 5-7, 2400. Walton Powell, 8', 5-7, 3400. Pandion, 6'5" (utan holkar), 2-4, 1800. Uslan, 8', 4-6, 2800. Weir&Son, 8', 2-4, 2900. Orvis Impregnated Custom Made, 9'6", 8-10, 3400. Orvis Impregnated Custom Made, enhands, 11'2", 8-10, 2800. Jim Payns, två hands, 11'8", 8-10, 4950. Leonard (1940), 13', 9-11, 5900. Alla spön är med två toppar. För närmare upplysningar ring till 08-49 36 15, mellan 20-22.

Säljes: FiN årg 79-82 som nya, säljes till högstbjudande. Tel 0510/806 73 vard eft 16.30.

Säljes: Farlow Sharpe Eighty-Five AFTM 5-6, Gudebrod WF 9 S samt Air Cel sinktip WF 7. Arne, tel 035/12 18 07 kvällstid.

Säljes: Farlow Sharpe The Swelled Spliced Salmon Impregnated. Tredelat och med 2 toppar. Hopfogning med splitsning, 14 fot 18 3/4 oz AFTM 10-11 Pris 2.000:--. Svar till: Olle Edström, 827 00 Ljusdal tel 0651/106 11

Köpes: Hauffman; På jakt efter regnbågen, Tilgman: Fiskarlögner samt Fiskefrämjandets årsbok nr 2 och 3. Lennart Simonsson, tel 0647/106 35.

Köpes: Bruce Walker 13 fot tvåhands glasspö i bra skick. Christer Svensson, tel 0430/253 36.

Säljes: Orvis 13,5 fot klass 10, pris 1500 kr, använt ett fåtal tillfällen. Pezon et Michel, Fario Club, pris 1200 kr, byggt 1960, två toppar mycket gott skick, klass 5-6. Pezon et Michel, "Parabolic Soumon, 14 fot klass 10, två toppar, byggt 1961, använt ett fåtal tillfällen, pris 1300 kr. Lamiglas 10,5 fot, klass 8-9, rullfäste i ädelträ, mycket lite använt, pris 900 kr. Lamiglas 9 fot, klass 5 mycket gott skick, pris 700 kr. Hardy "Uniqua", pre war, 35/8", gott skick, pris 500 kr. Anders Axencrantz, tel 08/758 65 93 eft kl 19.

VEM DRÖMMER INTE OM FJÄLLEN?

forts från sidan 28

faktum att ett vatten är svåråtkomligt motiverar också till lite extra slit. Där är chansen större att få fiska ostört. Jag brukar studera fjällkartor med detta i bakhuvudet. Och vatten finns det. Ta fram fjällkartan och titta efter sjösystem med mellanliggande strömmar. Ring till den berörda lantbruksnämnden. Där finns uppgifter om upplåtna vatten, och vilka du kan söka tillstånd till. Men välj ett någorlunda lätt resmål för din första fjällfiskeetur. Då ger det mersmak, och du har något att längta efter till varje ny sommar.

Snö och minusgrader i juli

Det kan nämligen vara ganska tuffa förhållanden. Ett år övertalade jag min hustru att följa med. Första dagens vandring skedde i hållande regn, och efter sex timmars vandring på fjällplatån tvingades vi slå läger. I den helt oskyddade terrängen var vi tvungna att stena fast tältpinnarna, och sedan följde tre dagars kamp för att hålla oss varma, mätta och torra. Det var en lektion...

En sak lärde jag mig den gången. Köp riktig utrustning! Idag har vi ett tunneltält av god kvalitet och dun-

säckar som tål minusgrader. Regnställen är av bästa sort, och min rygsäck rymmer 100 liter. Alla grejor är inte tunga – men kan vara skrymmande – och vi flugfiskare har ju för vana att släpa på diverse fiskeutrustning vid sidan av övriga tillbehör. Oftast gör vi ett basläger och gör utflykter från detta. Därför har jag alltid med en liten tursäck för det allra viktigaste. Efter varje fjälltur gör jag också upp en lista över vad som varit bra eller dåligt. Med åren har jag därför kommit underfund med vad just jag behöver. På samma sätt bör du göra en lista, som täcker dina behov.

När du står hemma på gräsmattan första semesterdagen endast iförd badbrallorna och ska packa för fjällturen, så är det frestande att lämna en del prylar hemma. Tänk då så här: det kommer att snöa och vara minusgrader, även om almanackan visar på juli och det är 25 grader i skuggan här hemma. Uppe på fjället kommer vinden att slita tältet i stycken, om du glömmer de extra tältpinnarna och linorna, snön övergår i störtregn, och då visar det sig om sömmarna är tätta. Glöm inte täckbyxorna – då fryser du häcken av dig tredje dagen. Förbered dig med andra ord för besvärligheter, så klarar du fjällveckan bra oavsett väder.

För några år sedan låg kompisens Lars-Åke och jag uppe i ett högfjällsområde. Första kvällen kom med mörka ovädersmoln, och snart bröt helvetet löst. Vi la stenar på tältets stormmattor och såg till att det stod i

vindriktningen – topografin skvallrade om att vinden skulle komma från nordväst. Så förberedde vi med vattenhämtning och gjorde det bekvämt för oss. Bågarna i tunneltältet gungade betänkligt, men vi hade det torrt och skönt.

Ovädret blev långvarigt, och på tredje dagen hörde vi en helikopter närma sig. Ut steg en reporter från en västerbottentidning, som kom för att kolla om vi levde. Många fjällvandrare hade "räddats" med helikopter, fick vi veta. Men vi hade haft det bra, även om det hade sugit en del i fisketarmen. Reportern verkade nästan missnöjd. Vad skulle han nu skriva om? Han tog några bilder och började utfrågningen. Rätt utrustning, goda förberedelser och sunt förnuft, svarade vi. Då klarar man situationen.

Men efter oväder kommer godväder. Kontrasterna är alltid stora i fjällen. Förstår man det, och förstår man att våra fjällvatten är lågproducerande, eftersom de ligger så långt norrut, så kommer man att få stort utbyte av semesterveckan i denna storslagna miljö. Visa omdöme när du är här uppe – också mot moder jord. Ta gärna din matfisk varje dag, men nöj dig med det. Se till att du lämnar platsen lika orörd som du fann den. Det kommer nya vandrare och fiskare efter dig, och de blir lika upprörda som du att finna civilisationens lämningar här i ödemarken. Visa din tacksamhet mot fjället, så kommer det att bli din vän, och du kommer att få många fina minnen att bära med dig därifrån.

I stället för ett enda fiskekort!

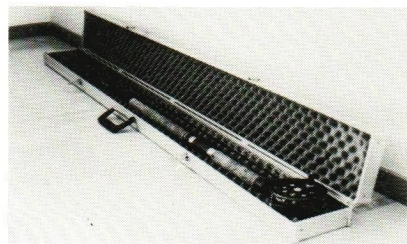
Varje år lägger vi ut åtskilliga kronor på dagfiskekort, men vi är inte lika generösa mot dem som arbetar, för att vi över huvud taget ska ha några vatten att fiska i...

Du som inte redan är medlem i **Ålvräddarna**, sänd ett bidrag som motsvarar priset av ett enda dagkort i de vatten du brukar fiska! Det tål säkert plånboken – och samtidigt ger du både ekonomiskt och moraliskt stöd åt dem som jobbar för dig!
Ålvräddarnas postgiro är 73 65 73-7. Red

SEMESTERSTÄNGT

Flugfiske i Nordens kontor är stängt pga semester fr o m fredagen 7:e juni till efter midsommar. Bertil Ekholm-Erb träffas igen i slutet på juni på tel 044-12 26 28. Om du behöver något, så skriv ett brev. I brådskande fall kan du vända dig till Gunnar Johnson, tel 0380-311 25. När det gäller betalningsärenden kan du vända dig till Ann-Marie Skarp, tel 0476-117 52 el 230 74.

SPÖVÄSKA tillverkad helt i aluminium med skumplastinredning.

Tillverkas endast på beställning – därför kan du få den efter dina egna mått.

Tillverkare:

**ÅB:s LEGO, Västlundavägen 51,
933 00 ARVIDSJAUR,
tel 0960/101 00**

NYTT PÅ MARKNADEN

Redaktör
Bengt
Öste

Djungeltuppen tillbaka!

Alla som binder laxflugor efter de klassiska mönstren – och det gör vi väl alla, till och från – har denna vår fått uppleva en extra julafton.

Nackfjädrar från odlade djungeltuppar (Jungle Cock, Gallus sonneratti på latin) har visserligen funnits en tid, till svinpriser men av god kvalitet, men nu finns hela nackar!

Karpens Flugfiske i Stockholm har tagit in dem, från England – de hade en stor kartong full av dem när jag besökte Karpens i mars, och den jag då köpte torde räcka till cirka 500 laxflugor från nr 12 till 5/0.

Därmed blir priset på den odlade fjädern, 525 kr, inte längre lika svinaktigt – 1 krona per fluga är ju inte oöverkomligt för nöjet att kunna binda, och kanske även fiska med, en klassisk laxfluga.

Vi behöver naturligtvis inte varken djungeltuppen eller de klassiska mönstren för att kunna binda flugor som fångar lax och havsöring – härvingeflugorna, en del av dem också klassiska mönster, fiskar väl så bra som klassikerna, om inte ännu bättre. De är dessutom lättare att binda och, rätt gjorda, mer hållbara.

Men det vore, tycker jag, en stor förlust för vår sport om alla de fina mönstren från gamla tider bara fanns kvar som planscher i gamla böcker – att binda en perfekt Jock Scott är, och bör förbli, den slutliga utmaningen för en duktig flugbindare...

Med varje odlad, importerad djungeltuppnacke som Karpens säl-

Nacke av i England odlad djungeltupp – och kopia på de dokument som garanterar att exporten och importen är laglig. (Foto Bengt Olson).

jer följer ett intyg som dokumenterar att affären är legal – papperet är en kopia på att Fishermen's Feathers Ltd i England har tillstånd exportera dem, och att Lantbruksstyrelsen här i Sverige sagt ja till införseln, samt att transaktionen skett i enlighet med Washingtonkonventionen. Noga skall det vara när det gäller hanteringen av fjäder från fridlysta arter, och dokumentet uppfyller alla byråkratiska formaliteter...

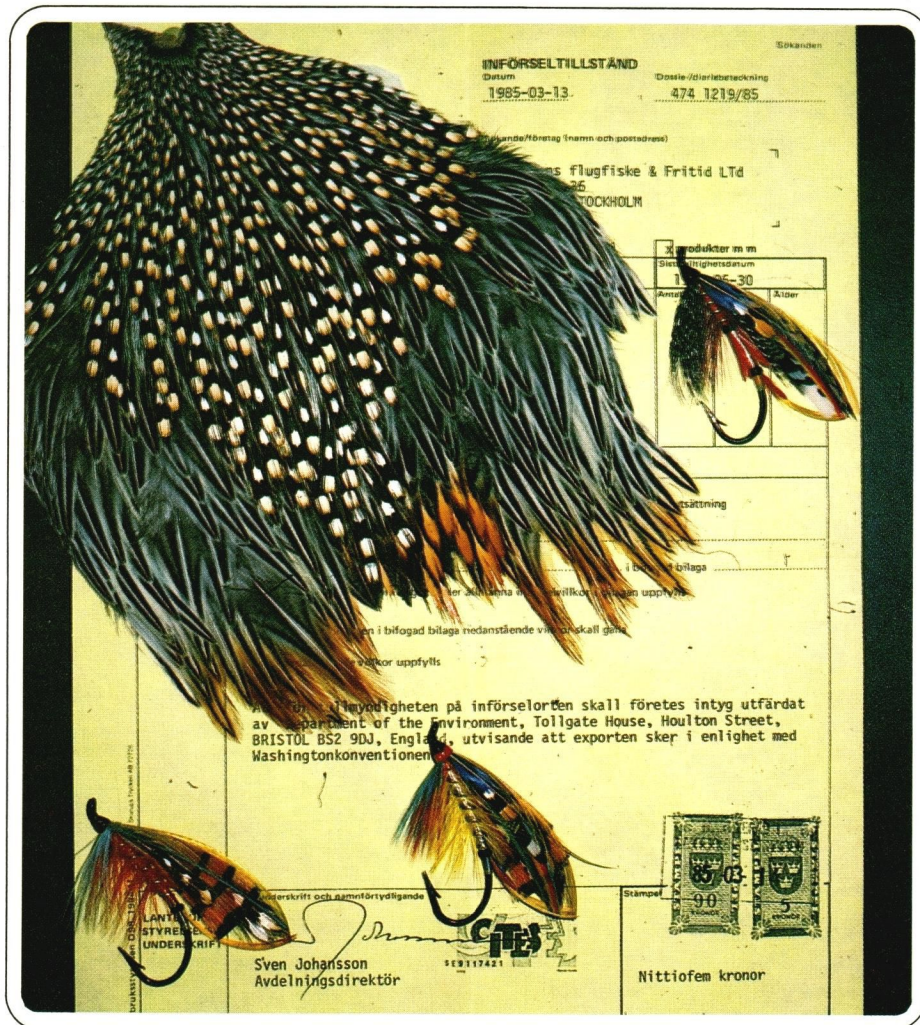
En sak till, som köparen bör veta:

ägaren till Fishermen's Feathers i England har inte nöjt sig med att odla och sälja djungeltuppfjädrar och nackar, utan har också börjat återut-sätta levande, odlade tuppar i de områden där de utrotats! Han har dessutom, berättar grabbarna på Karpens, odlat andra fåglar med framgång, som också producerar laxflugematerial som blivit alltmer svåröverkomligt, tex vattrade kalkonfjädrar till laxflugevingar, och kalkonfjädrar med vit bård, av den typ som är innevinge i bla Jock Scott.

Detta kanske lindrar svedan en smula för den som tycker att odlade fjädrar är väl dyra...

Fluoriserande Antron

Det nya syntetgarnet Antron har nämnts i den här spalten tidigare, flera gånger, men det finns anledning att nämna det en gång till. Från entusiastiske Lars-G Olofsson, Elgeco, Västra Frölunda, fick jag när det började våras ett paket och följande brev:

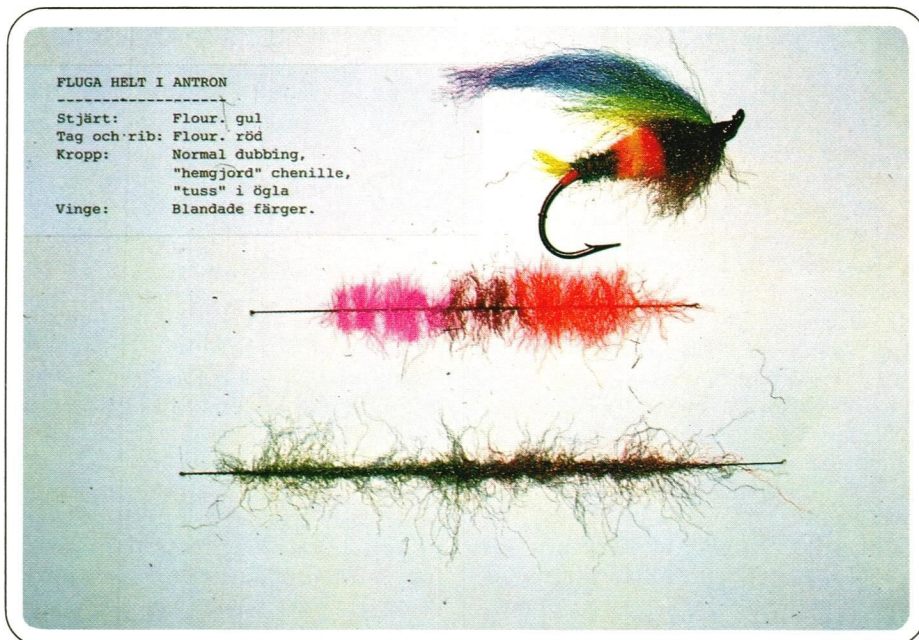

"Här får du lite trevligt flugbindningsmaterial. Orsaken är att jag färgat upp ANTRON i 11 fluoriserande färger. Det är 2,5 meter i varje påse och kommer att säljas i 5 m-längder.

Dom andra 35 färgerna är c:a 5 meter. Det är hälften av vad som normalt ligger i en påse. Den andra halvan av påsarna gick till Danmark och Henrik Thomsen.

Jag har nu använt ANTRON i några år nu och använder det till nästan allt. Mina sålullspåsar har hamnat i botten av materiallådan, då jag tycker att ANTRON fungerar som ett utmärkt substitut. Bara kamma ut lite garn med en gammal (eller ny) tandborste, klipp av fibrerna i lagom längd, blanda ihop till en liten tuss och dubba. Går fint även på förvaxad tråd, vilket inte allt sålull gör. Fungerar fint till vingar också. ANTRON distribueras även av Fly Dressing.

Bifogar en speciell fluga helt i ANTRON och bunden på laxkrok".

Lars-G Olofssons fluga helt i fluoriserande Antron, och två dubbingtrådar – Antron finns nu i elva fluoriserande färger. (Foto Bengt Olson).

Nya västar från FIG

Genom förmedling av Willie Utter i Stockholm har jag fått tre nya flugfiskevästar från FIG, Fiskeredskapsindustri AB i Gnosjö, och det är jag tacksam för – de amerikanska märkesvästarna har ju genom det bedrövlige förhållandet mellan kronan och dollarn blivit så dyra, att det inte längre är möjligt att rekommendera dem till den klart dominerande kategorin svenska flugfiskare, alltså de vanliga knegarna...

Men de här tre västarna håller inte bara vettiga priser – "Specialist" i grönt eller beige kostar 465 kr, "Classic", även den i grönt och beige, 285 kr och "Pionjär", som endast finns i grönt, 195 kr – utan klarar också väl sina uppgifter. De är snygga också, vilket kanske är ett plusvärde för en del av oss, eller våra närstående.

"Specialist" har 15 fickor plus en stor ryggficka, och övriga detaljer som hör till. Den finns i tre storlekar, Medium, Large och Extra Large, av vilka jag naturligtvis provade den sistnämnde... och hade litet svårt att få igen den, nedtill. Bättre gick det med Extra Large-varianten av "Classic" – även andra flugfiskande anhängare av den kroppsbyggarvariant som brukar kallas Belly Building bör välja den, för den har mer sk påronslimning. Men "Classic" och "Pion-

Två av FIG:s tre nya flugfiskevästar – den mest avancerade är den beige, Specialist, med 15 fickor plus stor ryggficka. Den kostar 365 kr. (Foto Bengt Olson).

jär" har förstås bara hälften så många fickor som "Specialist".

Men hur många fickor behöver man? Det fanns en tid då jag kände att jag bara behövde fler och fler fickor, och då köpte jag mig en väst som hade 35... men det har jag ångrat, för flertalet var oåtkomliga när västen var på, och betydligt fler nycklar, cigaretändare och plastkort har kommit bort i den västen än i det hus jag bebod, och det håller ändå över 200 kvadratmeter och har otaliga skrymslen och vrår! Nej, banta prylförrådet, då blir det mer tid till fiske!

Allan Petterssons "tumme"

"Det bidde ingen katalog i år heller", skriver Allan Pettersson, Fly Dressing, Huskvarna. "Det bidde bara det här lilla supplementet", fortsätter han, och skickar mig ett 8-sidigt häfte.

Men det innehåller en hel del smått och gott. En nyhet är "Lite-tuff", ännu en variant av den genomskinliga, okrossbara flugasken – 30 år gammal
forts på nästa sida

forts från föreg sida

nu, men still going strong. Samma slags flugask har förekommit och förekommer med vit botten (Leonard) och med grön filtboten (Cortland, såld av Normarks). "Lite-tuff" är helt genomskinlig, och det är bara en smaksak vilken typ man föredrar – jag kan varmt rekommendera den och nästan garantera att de faktiskt är okrossbara, för mina 91 kilo har de tålt, åtskilliga gånger, jag har både trampat och satt mig på dem...

Men dyra har de blivit, förstås. "Lite-tuff" kostar 89, 103 resp 129 kr för 6, 8 resp 10 flugfack. Men frågan är om de inte är värda priset, för de håller för även mångårig, avancerad misshandel.

En annan nyhet är ett nytt, mycket snyggt fodral för flugrullar, klätt med lammskinn inuti. Det finns i tre storlekar, och det största fodralet rymmer en laxflugrulle av storlek Marquis Salmon nr 3. Priserna: 75, 79 resp 84 kr.

Den som binder streamers och jigggar skall också veta, att det numera

finns speciella ögon till dessa. Dessa "glasögon" sitter i var sin ände av en c:a 8 cm lång, tunn ståltråd – den viks och klipps av när man binder fast ögonen på flugan. Ögonparen finns i fem olika färgkombinationer och tre storlekar: stora ögon (6 mm diameter), medium (5 mm) och små (4 mm). Och de håller – det gör ju inte de målade... Pris: 24 kr för 10 par.

Ytterligare en av många små nyheter från Fly-Dressing i vår är "Quick Connector", som består av en tunn "strumpa" av spunnen nylon, svart, och ett limstift. Men Quick Connector kan man snabbt och säkert skarva fluglinor, fluglina till backing etc. "Strumpan" har ju den egenskapen, att ju mer man drar, desto hårdare smiter den åt kring linan. Limmet låser arrangemanget – limsticken värms, och det mjuka limmet knådas på med fingrarna. "Strumpa" och limsticka kostar 18 kr, och torde räcka till tre–fyra–fem skarvningar. Och det blir faktiskt mycket starka skarvar...
Bengt Öste

Lättviksvadare

Nu finns ännu en vadarbyxa, typ strumpbyxa, på den nordiska marknaden, för den som kräver en mycket lätt byxa, som tar liten plats.

Byxan är gjord av 0,4 mm tjock PVC med insidan belagd med väv. Sydda och limmande sömmar. Försedd med hängslen. Finns i storlekar från small till X-large. Priset i Sverige är 295:-.

Marknadsföres i Sverige av Karpens i Stockholm, Scand Sportsmen i Helsingborg, NN Sport & Fiske i Göteborg och Ostlunds i Örebro. I Norge finns den hos Nor-Sport i Trondheim och i Danmark hos Jagt- & Fiskerimagasinet i Köpenhamn samt hos Pandion.

En bra vadarsko, som passar till vadarbyxan finns också. I gummi med rejäl snörning och filtsula. Kostar 250:- SEK, storlekar upp till 47.

CA

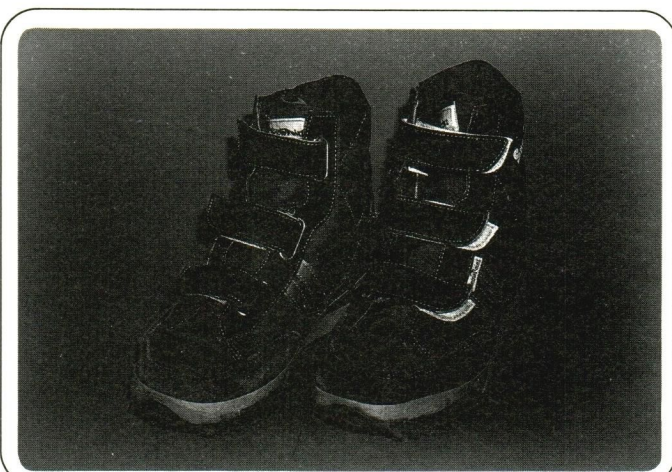
TIPSRUTAN

Bra alternativ till dyra vadarkängor

Många tvekar kanske att köpa latexvadare, eftersom det kan vara en ganska dyr affär – särskilt som de också kräver ett par specialkängor. Tillsammans blir det mycket pengar.

Men latexvadare har många fördelar. De är utan tvivel mycket behagliga, och ger stor rörelsefrihet och trivsel. Vill man dessutom fiska från flytring, så är kombinationen latexvadare med fenor, respektive kängor vid ordinär vadning en bra kombination. Man väljer då en sk strumpmodell och varierar sedan fotbeklädningen. Latexvadarna tar dessutom liten plats i packningen, och de är lätta att laga, om man skulle få ett hål – något som kan bli nog så problematiskt med ett par moderna plastvadare.

Men det finns alternativ till de dyra specialkängorna. En del använder basketskor, som är förhållandevis billiga, men också något tunna i foten och därför känns mindre stabila. Ett annat alternativ är murarkängor. Jag såg ett par sådana i en butik, och de kostade i storleksordningen 150 kronor. Det fanns i kråksången var att de saknade kraftig relief i sulan, med andra ord, idealiska att rugga upp för att limma fast en filtsula, som ger bra grepp på hala bottnar.

Ett alternativ till de dyra specialvadarskorna är ett par avlagda snow-joggings.

Ett annat sätt att lösa fotbeklädningen vid användning av latexvadare är att utnyttja ett par avlagda "snow-joggings". De kanske till och med går att köpa till extrapris nu utanför vintersäsongen. Men även dessa bör förses med filtsula.

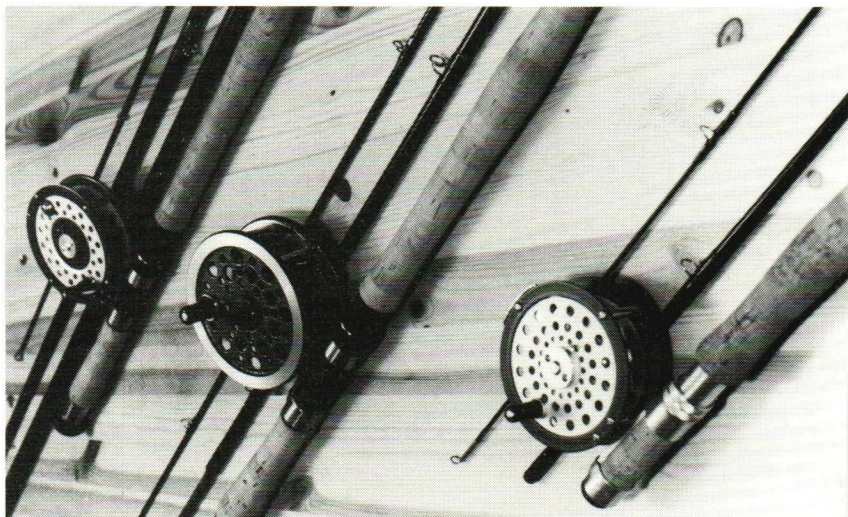
Vilken fotbeklädning man än väljer, så bör man ha en socka mellan foten på vadarbyxan och själva skon. Den bildar ett "lås" och förhindrar sand och grus att komma in. Små gruskorn kan nämligen på nolltid nöta hål även i den dyraste byxa – och dessutom är det obekvämt att gå med sand och grus i skorna. De små kornen väger ju knappast någonting under vattnet, och därför virvlar man upp dem för varje steg man tar – och de hamnar omedelbart inne i skon.

Lennarth Granström

TRE SOMMARTIPS från ADEXA

Nu har en ny, efterlängtat flugfiskesäsong inletts. Vi är beredda att ta upp kampen med lax, havsöring, regnbåge, öring och harr. Vilken form av flugfiske vi än föredrar, kräver den ordentlig, genomtänkt utrustning, som ger maximal upplevelse åt fisket.

ADEXA har sådan utrustning. Spön, rullar, linor, tafsar, flugbindningsverktyg, städ, mm. Allt i förnämlig kvalitet, som förenar yttre skönhet med pålitlig slitstyrka. Här får du tips på tre bra kombinationer av spön och rullar inför sommarens fiske. Tight Lines!

SPÖ: Clan Castle Grant, 16', 4-delat, kolfiber, linklass 9.

Clan-spöna handbyggs av Harry Jamieson vid Trossachs Rod Co i Net-hybridge, Skottland. Hans verkstad ligger vid river Spey och här har man byggt flugspön sedan 1870 – en garanti för kvalitet och kunnande.

Castle Grant är specialbyggt för Spey- och switchkast. Ett läckert spö, "that casts as slow as greenhart"...

RULLE: Martin MG 9, 14 1/2", för linor klass 9–12 + backing. 5 års garanti.

Martin-rullarna är funktionssäkra kvalitetsrullar för den kräsne fiskaren.

Martin MG 9 introducerade vi i fjol på svenska marknaden och den blev genast en framgång. Hårdtestad i Mörrum med mycket goda betyg.

Utrustad med teflonbroms av lamelltyp.

Till den här utrustningen föreslår vi att du väljer en Martin Sovereign fluglina. Den finns i de flesta linklasser och typer.

ADEXA marknadsför bra produkter för allt fiske. Namn som GARBOLINO, DAM, YOUNG, TROSSACHS, MARTIN, RIO och NIMROD borgar för kvalitet. Våra PRAGLIOLA flugbindningsverktyg och städ är i absolut toppklass! Vårt lager av flugbindningsmaterial upptar mer än 1.500 olika artiklar!

ADEXAs produkter finns i de flesta specialbutiker.

SPÖ: Clan laxspö, 14', 3-delat, kolfiber, linklass 10.

Ett perfekt spö för lax- och havsöringsfiske i svenska och norska älvar. Samma förnämliga hantverk som Castle Grant, men med konventionell aktion, för alla typer av kast.

Finns också i 12' och 15', för linklasser 9–12.

RULLE: Young & Son 1540, 4 1/2" vid spole, linkapacitet 10–12 + backing. Vikt 330 gram. Ett års garanti.

Young-rullarna har på kort tid blivit storsäljare. Mycket stor linkapacitet och utanpåliggande spole med stor bromsyta.

ADEXA

461 37 TROLLHÄTTAN
tel 0520-377 30

SPÖ: Rio flugspö, 9', 3-delat, 96% kolfiber, linklass 6–7.

Rio är vår "okända" flugspöserie, som verkligen förtjänar att komma fram i ljuset.

De vackra, blå spöna är inte bara utomordentliga att kasta och fiska med – de är dessutom ytterst plånboksvänliga!

Finns även i längderna 9 1/2', 10', 10 1/2' och 11'. 9 1/2'an har rykte om sig att vara en riktig kastkanon.

RULLE: Martin MG 7, linkapacitet WF9F – DT8F + backing, omställbar höger-vänster vevning. Vikt 113 gram. 5 års garanti.

En idealisk rulle för öring- och regnbågsfiske.

Vi har dessutom ett stort antal andra Martin-modeller, med olika bromssystem och spolbredder – allt för att passa just Ditt behov!

Flugfiske i Norden

Nr 3 juni 1985
Årgång 7

Redaktör:
Gunnar Johnson

Ansvarig utgivare:
Nore Sundin

Layout och grafisk utformning:
Jerry Pettersson

Redaktionskommitté:
Kenneth Boström
Preben Torp Jacobsen
Gunnar Johnson
Jerry Pettersson
Nore Sundin
Bengt Öste

REDAKTION: Gunnar Johnson,
Box 22, 570 20 Bodafors, Tel
0380/311 25. OBS! Nytt tel.nr!

ANNONSER och PRENUMERATIONER (även uteblivna tidningar, lösnnummer etc): Bertil Ekholm Erb, Ridhusgatan 4, S-291 31 Kristianstad, tel 044/12 26 28.

Prenumerationspris: för 1985 Helår 155:– svenska kronor. Du tjänar ett nummer på att prenumerera jämfört med lösnnummerpriset! Vårt postgironummer är 10794-6.

Utländska betalningar per check ska ställas på: Sparbanken Kronan 8169-5, konto nr 713380278-0. Därmed tillkommer ingen extra debitering för bankavgift.

Payment from abroad by eurocheque or international money order in Swedish crowns payable to Flugfiske i Norden, Box 11062, S-250 11 Helsingborg, Sweden.

GLÖM EJ ADRESSÄNDRA NÄR DU FLYTTAR!

Redaktionen tar gärna emot artiklar, reportage och bilder från läsarna. För ej beställt material ansvaras icke.

Eftertryck eller annat mångfaldigande av innehållet i denna tidning, helt eller delvis, är ej tillåtet enligt lagen om upphovsmannarätt.

Flugfiske i Norden utges av Förlagsaktiebolaget Flugfiske i Norden, Box 11062, 250 11 Helsingborg. Tidningen utkommer med sex nummer om året, fördelade på tre på våren och tre nr på hösten/förvintern.

Tryckt 1985 hos Abetryck, Helsingborg.

ISSN 0349-3849.

Nummer 4 av Flugfiske i Norden 1985 beräknas utkomma i okt.

Tankar på strandkanten

Under den här vinjetten kan kända och okända gästkrönikörer med-arbeta. Små filosofiska funderingar, arga åthutningar, tankar och reflexioner kring det där med flugfiske – allt är välkommet. Skriv högst 1,5 A4-papper och skicka in till redaktionen.

Införda gästkrönikor belönas med ett signerat konsttryck av Gunnar Johnson.

Syndakorset

Ur vattnet uppstod själva livet. Ur detta första liv utvecklades Homo sapiens – människan. För att kunna behärska jorden tog människan hjälp av vattnet. Där slog hon upp sina bopålar. Där fiskade och jagade hon, och där fann hon också vatten till sina åkrar.

Det är först i de senaste skälvande sekunderna av vår långa utvecklingshistoria, som vi flytt sjöarna och floderna för att bosätta oss i tätorter. Idag kommer vattnet ur en kran i väggen, och vår känsla av att vattnet är ursprunget till vårt och allt annat liv på jorden har suddats ut. Friskt vatten är en självklarhet. Vi funderar inte längre över det.

För bara några mansåldrar sedan kunde man dricka av sjöns vatten. Idag kan vi inte det. Syndakorset med vattenkranen står där som en symbol över välfärd och framåtskridande. Hela tiden har vi löst problemen med ny teknik – eller rättare sagt skjutit den framför oss – och det har vi kunnat göra, eftersom vi tappat kontakten med det gamla samhället, där alla levde nära naturen, och där alla därför förstod att vattnet var en livsnödvändighet, som inte fick missbrukas. Utan vatten dog bygden.

Idag lever bygden vidare med konstlade

medel medan sjön dör. Vad rör det oss? Vi har lärt tekniken. Vi kan smutsa ner vårt vatten och rena det igen. Vi har funnit vårt eget kretslopp, när naturens inte längre orkade med...

Vi släppte ut allt vårt avskräde i vattnet, och då vi såg att naturen inte längre stoppade, så byggde vi reningsverk. Vi sparade inte på vare sig teknik eller ekonomiska resurser. Det fanns politisk vilja, och därför satsade vi enorma summor för att kunna fortsätta på den inslagna vägen. Någon har räknat ut att vi renar vatten för cirka sju miljarder i Sverige varje år. Sju tusen miljoner kronor! Det är enorma pengar för något som borde vara gratis. Vatten är nämligen från början rent. Det är vi, som har smutsat ner det...

Nu står vi mitt uppe i nästa "baksmälla" – föroreningen. Vi läser dagligen om det sura nedfallet, och idag är alla medvetna om vad det innebär för vår egen och våra barns miljö. Regeringen inser också sitt "ansvar". För innevarande budgetår har man avsatt 85 miljoner för kalkning av våra vattendrag. Det är löovärdigt, även om vi alla vet att behoven är mångfalt större.

Men vad som sticker mig i ögonen är

fördelningen av resurserna. Det är en kraftig obalans i de pengar, vilka avsätts för att rena vårt vatten – och vad samhället ser som fullt acceptabelt att betala därför – sju tusen miljoner kronor, och de futtiga åttiofem miljoner, som man är beredd att anslå i kampen mot föroreningen. Homo sapiens anses ha nått utvecklingens högsta höjd tack vare att hon har en i djurvärlden helt överlägsen hjärna. Ursäkta en liten undrande flugfiskare – men varför i fridens namn använder hon inte den då?

Ett dött vatten är ett dött vatten, antingen det nu kvävs genom föroreningar eller dör av förorening. Sjutusen miljoner kronor plus åttiofem miljoner blir sjutusenåttiofem miljoner. Det är pengar, som vi har sagt oss vilja använda för en bättre vattenmiljö. Finns det någon mer än jag, som tycker att samhället fördelar den beviljade resursen efter något märkliga grunder, när man är mer beredd att betala för städningen än att satsa på att det över huvud taget ska finnas någon råvara kvar att smutsa ner...

Gunnar Å. Eriksson

Vilka fluglinor väljer du?

Ultimate fluglinor ger dig valfrihet!
Du kanske t o m väljer två eller flera linor för att bättre kunna anpassa ditt fiske – Ultimate ger dig råd till det.

Hög ytfinish och ypperlig sträck- och skjutförmåga är kännetecknande för linorna. Kvaliten prutar vi aldrig på.

Valet är ditt!

ultimate

Ultimate 75	Longbelly. Ca pris i butik 220:–
Ultimate 85	Normalflytlina. DT 178:– WF 199:–
Ultimate FS	Sinktip. DT 178:– WF 199:–
Ultimate 140	Sjunklina. DT 178:– WF 199:–
Ultimate 160	Snabbsjunkande. DT 199:– WF 220:–

AGENT
SPORTAG
MALMÖ

Karpens Neoprenvadare "Made in Sweden"

Karpens Neoprenvadare ger säkrare och bekvämare vadning. Modellen är "tight" och man behöver aldrig ha mer än ett fiberpåsställ under, hur kallt det än är i vattnet. Vadarbyxorna är flexibla och medger full rörelsefrihet. Lägg därtill att de är otroligt slitstarka. Man behöver inte längre vara rädd att förflytta sig bland buskar och snår.

Genomtänkt utprovad design:

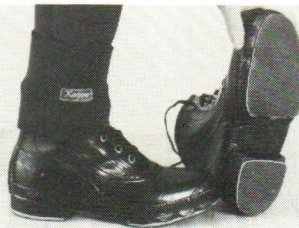
- * Breda hängslen med långt, brett kardborreläs
- * Specialklaff som vikes ned över vadar skon och hindrar grus o dyl att tränga in
- * Foten är utskuren så att ingen obehaglig skarv kommer mitt under sulan. Själva sulan utgöres i stället av ett enda stycke.

Material/skarvar:

- * Tillverkade i specialbeställd, värmeisolerande 5 mm tjock Neoprengummi. Båda sidor är klädda (vulkade) med flexibel nylonväv.
- * Skarvarna är limmade med patenterat speciallim och sydda på in- och utsidan. (Vid dragtest klarade vårt lim 15.000 sträckningar. Bästa konkurrentlim = 3.000 sträckningar.) Detta ger maximalt hållbara och garanterat ventiltäta sömmar.
- * Varje par trycktestas innan de lämnar fabriken och vi lämnar 2 år garanti mot fabriktions- eller materialfel.
- * Även skräddarsydda mot extra kostnad
- * Färg Navy-blue.
- * Pris 1.750:–

Karpens lättviktsvadare och vadarskor säljs också av: MM Sportfiske, Göteborg, Scandinavian Sportsmen, Helsingborg, AB Östlunds, Örebro, Pandion, Danmark, Nor-Sport, Norge.

Karpens Vadarskor

Detta är våra "egna" vadarskor. De fyller alla krav som skall ställas, nämligen: slitstarka, stabila, utrustade med snörning, har rätt höjd och är försedda med filtsula av hög kvalitet.

Priset är **endast 250:–**.

Karpens Lättviktsvadare

Superlätta, starka och smidiga vadarbyxor, modell stövellös. Praktiska, tar nästan ingen plats i packningen. Utmärkta varmvädersbyxor, vid flytringsfiske, till fjällvandringen eller varför inte som reservbyxor. Specialtillverkade enligt våra storlekar: går högt upp till armhålan. Material 0,4 mm PVC. Insidan belagd med tunn väv. Vikt ca 700 gram. Lagningsatts och hängslen ingår i priset. Storlekar: medium, large och X-large. Pris: endast 295:–.

Fler nyheter inför säsongen:

- * Optix Cormorants polaroidglasögon
- * Ny serie kvalitetsflugor (efter svenska förebilder)
- * Ari T Hart – holländska rullar och tillbehör av superb kvalitet
- * Nya Kunnan 15'
- * Bruce & Walker laxrullar, ca-pris 365:–
- * Nya spännande färger i Flashabou
- * Äkta "laglig" Jungle Cock
- * Nya flytringar och simfötter
- * mm, mm.

Detta och annat finner du i vårt NYHETSTILLÄGG till katalog nr 3 (sänds automatiskt till postorderkunder).

Beställ i dag NYHETSTILLÄGG gratis.

Katalog nr 3 med NYHETSTILLÄGG: 10:– (sänd med sedel).

Karpens Flugfiske & Fritid AB

Box 19136
103 32 STOCKHOLM
Butik: Valhallavägen 46, Stockholm (T-bana: Tekniska Högskolan, uppg A)
Tel: 08-15 58 50
Öppet: Må–fre 10.30–18.00 (onsdagar till 20.00)
Lör 10.30–13.00

Har Du
HARDY
 då har Du!

Inget namn inom flugfisket är så prestigeladdat som Hardy.

The House of Hardy har lett utvecklingen av förstklassig utrustning under mer än hundra år och det finns ingen tillverkare i världen som kan matcha detta.

Hardy's rullar och spön står i en klass för sig. Det vet alla som sysslar med flugfiske.

Om Du är ute efter det optimala, oavsett typ av flugfiske, så väljer Du naturligtvis Hardy – det finns ingenting bättre!

Nor**mark**®
 Box 74, 782 00 Malung. Telefon 0280/125 65 växel